

2025

ÎNVĂȚĂ MÂNTUL ONLINE

ARTICOLE, RESURSE, MATERIALE ONLINE

NR. 12 / 2025

BUCUREȘTI | 2025 **Redactor:** Sebastian Aurelian

Coperta: Sebastian Aurelian

DTP: Sebastian Aurelian

Coordonator: Sebastian Aurelian

Editura: Smart Edu Publishing

Adresa: Hrisovului 2-4,

Bucuresti, 013162

Email: office@academiajunior.eu

Adresa online: <https://academiajunior.eu/wpsweb/>

Bucuresti, 2025

ISSN 2784 – 1952

ISSN – L 2784 – 1952

Evaluarea formativă – instrument esențial în optimizarea învățării la ciclul primar

Andronache Brîndușa

Evaluarea este o componentă fundamentală a procesului de predare-învățare, având rolul de a oferi informații relevante despre progresul elevilor. La ciclul primar, evaluarea trebuie să fie în primul rând **formativă**, orientată spre sprijinirea elevului în procesul de învățare, nu doar spre ierarhizare. Această perspectivă modernă transformă evaluarea într-un instrument continuu, flexibil și adaptat nevoilor copilului.

Evaluarea formativă se desfășoară pe parcursul întregii activități didactice și are scopul de a identifica nivelul de înțelegere, dificultățile întâmpinate și ritmul de învățare al fiecărui elev. Prin feedback constant și constructiv, profesorul poate interveni prompt pentru a ajusta strategiile didactice, iar elevul devine conștient de propriile reușite sau nevoi de îmbunătățire.

Un instrument des utilizat în evaluarea formativă este **observația sistematică**, esențială la vârste mici. Profesorul observă comportamentul elevilor în timpul activităților, modul în care colaborează, participă sau își exprimă ideile. Observațiile sunt apoi consemnate în fișe și utilizate pentru personalizarea procesului de învățare.

Jurnalul de învățare este o altă metodă eficientă, deoarece îi permite elevului să reflecteze asupra propriei activități. Chiar și la clasele mici, jurnalul poate fi adaptat prin desene, propoziții scurte sau simboluri care exprimă nivelul de înțelegere. Astfel, elevii devin responsabili de propriul progres.

În ciclul primar se folosesc frecvent **probe practice**, fișe de lucru, proiecte simple sau sarcini integrative. Acestea permit evaluarea competențelor într-un mod natural, apropiat de modul în care copilul învață. Evaluarea prin proiect, de exemplu, încurajează creativitatea și aplicarea cunoștințelor în contexte reale.

Autoevaluarea și interevaluarea sunt metode tot mai utilizate, deoarece dezvoltă autonomia, responsabilitatea și capacitatea de reflecție. Copiii pot folosi grile cu simboluri, emoticoane sau scări de apreciere pentru a exprima cât de bine au înțeles o sarcină. Acest tip de evaluare reduce anxietatea și transformă actul evaluării într-o activitate firească, motivantă.

Un rol important îl joacă **feedbackul**. Acesta trebuie să fie clar, specific și orientat spre soluții, nu doar spre evidențierea greșelilor. La clasele mici, feedbackul poate fi transmis verbal, prin imagini, stickere sau mesaje scurte, pozitive, care încurajează elevul.

Prin utilizarea evaluării formative, procesul educațional devine mai flexibil, adaptat fiecărui copil. Profesorul nu mai verifică doar ceea ce „știe elevul”, ci îl sprijină să își dezvolte competențele pas cu pas. În acest mod, evaluarea contribuie la creșterea motivației, la diminuarea anxietății și la formarea unei atitudini pozitive față de învățare.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR INTEGRATE ÎN DEZVOLTAREA GLOBALĂ A COPILULUI PREȘCOLAR

Profesor educație timpurie: Anghel Mădălina-Elena
Grădinița nr. 17, Bacău

Educația timpurie reprezintă fundamentul dezvoltării armonioase a copilului, fiind etapa în care se formează primele achiziții esențiale la nivel cognitiv, socio-emoțional, psihomotor și al limbajului. În această perioadă, copilul își dezvoltă capacitatea de a interacționa cu mediul înconjurător, de a comunica eficient, de a-și exprima emoțiile și de a construi relații sociale stabile. Grădinița are rolul de a oferi un cadru organizat, sigur și stimulat, în care copilul să poată explora, descoperi și învăța într-un mod natural și adaptat nevoilor sale de dezvoltare.

Învățarea la vârsta preșcolară se realizează preponderent prin joc, explorare și experiență directă. Copilul nu percepe realitatea fragmentat, pe domenii separate, ci ca un tot unitar. Din acest motiv, activitățile integrate reprezintă o abordare didactică eficientă, întrucât valorifică modul natural de învățare al copilului. Acestea permit îmbinarea conținuturilor din mai multe domenii de dezvoltare, contribuind la formarea competențelor esențiale într-un mod coerent și atractiv.

Activitățile integrate stimulează dezvoltarea gândirii, a creativității și a limbajului. Prin conversații, povestiri, jocuri de rol și activități practice, copiii își îmbogățesc vocabularul, își dezvoltă capacitatea de exprimare și învață să relaționeze eficient cu ceilalți. Totodată, aceste activități favorizează dezvoltarea atenției, a memoriei și a capacității de concentrare, pregătind copilul pentru activitatea școlară.

Un aspect esențial al activităților integrate îl constituie dezvoltarea socio-emoțională a copilului. În cadrul acestora, copiii învață să își recunoască și să își exprime emoțiile, să manifeste empatie și să respecte regulile grupului. Activitățile desfășurate în grup contribuie la formarea comportamentelor prosoziale și la dezvoltarea spiritului de cooperare. Atmosfera creată de cadrul didactic trebuie să fie una securizantă, în care copilul să se simtă acceptat și valorizat.

Rolul cadrului didactic în proiectarea și desfășurarea activităților integrate este unul deosebit de important. Profesorul de educație timpurie are responsabilitatea de a cunoaște particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor, de a selecta conținuturi relevante și de a utiliza metode și strategii didactice adecvate. Activitățile trebuie să fie atractive, variate și adaptate nivelului de dezvoltare al copiilor, respectând principiile accesibilității și individualizării.

Prin activitățile integrate, cadrul didactic poate realiza un demers educațional flexibil, centrat pe copil. Acest tip de abordare permite adaptarea activităților în funcție de ritmul de învățare al fiecărui copil și favorizează incluziunea. Copiii sunt încurajați să participe activ, să își exprime opiniile și să își manifeste creativitatea, ceea ce contribuie la creșterea stimei de sine și a încrederii în propriile capacități.

Activitățile integrate facilitează, de asemenea, realizarea legăturilor între cunoștințele dobândite și experiențele de viață ale copiilor. Prin aplicarea practică a noțiunilor învățate, copiii înțeleg mai ușor sensul și utilitatea acestora. Astfel, învățarea devine semnificativă și durabilă, iar copilul este motivat să descopere și să exploreze mediul înconjurător.

Un alt avantaj al activităților integrate este acela că permit valorificarea tuturor formelor de organizare a activității: activitatea frontală, pe grupe și individuală. Această diversitate contribuie la menținerea interesului copiilor și la implicarea activă a acestora în procesul educațional. De asemenea, cadrul didactic are posibilitatea de a observa și evalua progresul copiilor într-un mod continuu și obiectiv.

În contextul actual al educației, activitățile integrate răspund cerințelor curriculumului pentru educație timpurie, care promovează dezvoltarea globală a copilului. Prin utilizarea acestora, se asigură o abordare unitară a învățării, care valorifică potențialul fiecărui copil și contribuie la formarea unor competențe necesare adaptării la cerințele societății contemporane.

În concluzie, activitățile integrate reprezintă o componentă esențială a procesului instructiv-educativ din grădiniță. Prin intermediul acestora, se realizează dezvoltarea globală a copilului preșcolar, atât din punct de vedere cognitiv, cât și socio-emoțional și comportamental. Rolul profesorului de educație timpurie este acela de a crea un mediu educațional stimulativ, care să sprijine dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil și să asigure premisele unei integrări școlare și sociale de succes.

EDUCAȚIA ECOLOGICĂ A COPILOR ÎNCĂ DIN CLASELE MICI

Prof. Bălănescu Camelia Leontina Șc. Gimn. „Marius Șandru” Reșița

În contextul actual al schimbărilor climatice, al poluării și al degradării mediului, educația ecologică devine o prioritate esențială în formarea tinerelor generații. Școala primară reprezintă un cadru ideal pentru cultivarea unei atitudini responsabile față de natură, deoarece în această perioadă se formează valorile de bază, obiceiurile și comportamentele durabile. Rolul învățătorului este fundamental în modelarea conștiinței ecologice a copiilor și în transformarea grijii pentru mediu într-o componentă firească a vieții cotidiene.

Copiii din clasele primare sunt receptivi, curioși și dornici să exploreze lumea din jur. Prin activități adecvate vârstei, aceștia pot învăța nu doar fapte despre natură, ci și modalități practice de protejare a mediului: colectarea selectivă a deșeurilor, economisirea resurselor, îngrijirea plantelor sau respectarea animalelor.

Educația ecologică timpurie contribuie la:

- **Dezvoltarea empatiei** față de ființele vii și față de mediul natural;
- **Formarea responsabilității civice**, prin implicarea în acțiuni de voluntariat ecologic;
- **Învățarea prin experiență directă**, care stimulează gândirea critică și creativitatea;
- **Dezvoltarea spiritului comunitar**, prin activități colective de îngrijire și protejare a mediului.

Educația ecologică la nivelul claselor primare trebuie să fie **interactivă, experiențială și integraționistă**, adică să combine diverse discipline și forme de învățare. Printre cele mai eficiente metode se numără:

- **Învățarea prin descoperire** – observarea directă a fenomenelor naturale (ex. ciclul plantelor, anotimpurile, poluarea apei).
- **Proiectele tematice** – organizarea de proiecte precum „Săptămâna verde”, „Școala Altfel – Copiii și natura” sau „Reciclează pentru un viitor curat”.
- **Jocurile ecologice** – concursuri de tip „Vânătoarea ecologică”, puzzle-uri cu animale, experimente simple despre reciclare.
- **Ateliere de creație din materiale reciclabile** – transformarea deșeurilor în obiecte utile sau artistice.
- **Campaniile locale** – plantarea de copaci, colectarea deșeurilor, vizite la muzee ale naturii, grădini botanice sau stații de epurare.

Învățătorul este modelul comportamental al elevilor. Prin propriul exemplu — folosirea rațională a resurselor, respectarea curățeniei, implicarea în activități ecologice — el transmite elevilor valorile unei vieți în armonie cu natura. De asemenea, familia trebuie implicată activ, pentru ca principiile învățate la școală să fie consolidate acasă. Comunicarea constantă dintre școală și familie, activitățile comune și promovarea unei culturi a responsabilității ecologice asigură continuitatea procesului educativ.

Educația ecologică nu se reduce la informații despre natură, ci implică formarea unei **mentalități durabile**, a unei **culturi a responsabilității** față de mediul înconjurător. Învățătorii au un rol esențial în cultivarea acestei conștiințe ecologice, încă din primii ani de școală. Prin activități creative, interdisciplinare și colaborative, copiii pot deveni cetățeni responsabili, capabili să protejeze planeta pentru generațiile viitoare.

Bibliografie:

- Bîrzea, C. (2005). *Educația pentru dezvoltare durabilă: un cadru conceptual și de acțiune*. București: UNESCO – Comisia Națională pentru UNESCO.
- Miclea, M. (coord.) (2011). *Educația pentru mediu și dezvoltare durabilă*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.

Importanța activităților educative realizate în online pentru promovarea imaginii școlii

Barbir Emilia Daniela

Educația este cel mai puternic motor al schimbărilor sociale și al dezvoltării, dar pentru activarea acestui motor sunt necesare schimbări fundamentale, care să facă posibilă dezvoltarea unei societăți echitabile, bazată pe cunoaștere. Ar trebui ca școala să țină cont de marile schimbări ale lumii moderne și să reacționeze prima, schimbând sistemul educațional vechi cu unul modern. Este ciudat, dar sistemul educațional este deosebit de inert și este cel care, de multe ori, se schimbă ultimul. Necesitatea de adaptare a instituțiilor de învățământ la schimbările mediului, la nevoile individuale ale clienților presupune implementarea marketingului în obiectul de activitate al acestora, cu scopul îmbunătățirii serviciilor, menținerii și promovării acestor servicii în condiții de maximă eficiență. Asume marketingul educațional ar trebui să configureze viziunea unei școli a secolului XXI și să pregătească elevii pentru viitor.

O școală trebuie să producă și să ofere pieței ceea ce se cere efectiv, să-și orienteze activitatea în funcție de așteptările consumatorilor, mai precis a elevilor și a părinților acestora. Marketingul este un demers științific care presupune nu numai cunoașterea de cerințe de consum, ci și anticiparea lor, adaptarea permanentă la nevoile consumatorilor în vederea păstrării unui parteneriat bine consolidat, bazat pe mulțumirea familiilor. Acest demers presupune un ansamblu de metode și tehnici științifice care să poată analiza cantitativ și calitativ fenomenul precum și previziunea pieței. De aceea, marketingul devine o funcție a managementului. El este o știință care presupune asimilarea la nivelul teoriei și acțiunii educaționale, a conceptelor semnificative din domeniul educațional, crearea de concepte noi, generalizarea teoretică și reflecția continuă asupra ideilor generate de practică, experimentarea unor idei noi de investigare a consumului cultural și a comportamentului consumatorilor, elaborarea unor instrumente de previziune a pieței educaționale.

Particularizând, putem spune ca marketingul educațional îndeplinește următoarele funcții:

- investigarea pieței, a consumului de educație și a mediului;
- adaptarea politicilor de marketing educațional la cerințele mediului;
- adaptarea serviciilor educaționale la interesele, preferințele, nevoile, așteptările, exigențele calitative ale consumatorilor, dar și cu dezideratele politicii educaționale;
- practicarea unui management eficient al resurselor umane care, împreună cu resursele materiale și informaționale să stimuleze efectele sinergice ale valorilor și serviciilor educaționale și să asigure realizarea obiectivelor prestabilite.

Cercetarea nevoilor reprezintă partea cea mai importantă a studiilor consacrate cererii de educație. Sociologii consideră că, fără a examina nevoile publicului, nu se pot evalua efectele preferințelor și consumului de educație și, implicit, parteneriatul cu familia devine mai fragil.

O latură care trebuie avută în vedere când e vorba de marketing educațional este satisfacția față de serviciile educaționale. În cadrul parteneriatului școală- familie, subiecții pot fi întrebați direct dacă sunt sau nu satisfăcuți de serviciile educaționale oferite. Afirmările acestora trebuie raportate la nivelul de aspirații sau la așteptările lor, dar și la experiențele anterioare. Dacă se cunoaște ce anume așteaptă publicul de la procesul educațional, atunci se pot elabora strategii de marketing care să asigure audiența maximă a ofertei educaționale.

Multe instituții educaționale din țările civilizate au birouri de admitere, programe de atragere a fondurilor, asociații ale absolvenților și consultanți în promovare și relații cu publicul. Aceasta înseamnă că folosesc câteva instrumente de marketing, nu că sunt orientate spre marketing. A fi orientat spre marketing înseamnă că principala sarcină a instituției este determinarea nevoilor și dorințelor pieței-țintă și satisfacerea prin structura, comunicarea, prețurile și livrarea de programe și servicii viabile, competitive și adecvate.

O instituție cu orientare de marketing se concentrează pe cunoașterea și satisfacerea nevoilor beneficiarilor săi. Aceste instituții recunosc că serviciile și programele bune, eficiente sunt mijloace de a satisface mai bine piața-țintă. Fără a-și satisface piața-țintă, instituțiile se vor trezi în derivă și vor fi uitate. Satisfacerea nevoilor clienților nu înseamnă că instituția își va neglija misiunea și competențele sale distincte pentru a oferi doar programele educaționale care sunt la modă la un moment dat. Este de preferat ca instituțiile să caute consumatori de educație care să fie interesați de oferta actuală și apoi vor adapta această ofertă pentru a o face cât mai atractivă.

Bibliografie:

- Miclea, M., Lemeni, G., Consiliere și orientare- Ghid de educație pentru cariera, 2004
Voiculescu, F., Analiza resurse – nevoi și managementul strategic în învățământ, 2004
<http://www.scribub.com>, Marketing educational
Negrilă Iulian, Marketing educational

Festivalul Recoltei

„Eu cred că veșnicia s-a născut la sat. Aici orice gând e mai încet, și inima-ți zvâcnește mai rar, ca și cum nu ți-ar bate în piept, ci adânc în pământ undeva.”

Lucian Blaga

Sărbătoarea Recoltei reprezintă prilej de bucurie pentru copii, părinți și comunitatea locală, care așteaptă cu nerăbdare acest moment al anului sărbătorit în școala noastră.

Sărbătoarea Recoltei nu are o dată precisă, stabilită cu mult timp înainte. Manifestațiile dedicate acestui eveniment se desfășoară în luna octombrie, atunci când vremea este prietenoasă, iar roadele pământului sunt adunate de gospodari de pe câmp, grădini și livezi.

Școala noastră organizează activități educative la care participă toți elevii ciclului primar. Aceștia au prezentat un program divers, cu multe activități de creație, modelaj (*fructe și legume*), pictură (*cel mai frumos dovleac pictat, pictură pe sticlă, legume haioase*) dar și activități artistice (*dansuri populare locale, dansuri moderne*).

Un loc important l-a ocupat distracția prin jocurile în aer liber, concursurile sportive, dar și a târgului cu degustare a produselor specifice de toamnă. Toate acestea nu puteau fi realizate fără implicarea părinților și comunității, care au dorit să ajute cadrele didactice.

Întregul program a avut ca drept scop conștientizarea muncii, a omului ce iubește pământul cu rodul lui.

Activitate a fost un succes, oferind oportunități în dezvoltarea personalității elevilor, stimularea creativității, a inițiativei în dezvoltarea vieții și comunității locale, a întăririi relațiilor de colaborare dintre principalii factori care sprijină educația elevilor, părinți- comunitate- cadre didactice.

Activitatea finală a fost construită pe un moment emoționant prin care elevii au dăruit legumele, fructele și produsele preparate de mămicile gospodine Centrului Social pentru persoane vârstnice din localitate, care aveau nevoie de ajutorul nostru.

Barbu Adela

Educația-puntea către viitor, nu un drum întrerupt

Prof. Ed. Timpurie Belmega Daniela-Florentina
Școala Gimnazială Nr. 3 Vicovu de Sus, Suceava

Abandonul școlar reprezintă una dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă sistemul educațional contemporan, având consecințe profunde atât asupra individului, cât și asupra societății în ansamblu. Fenomenul se manifestă prin părăsirea timpurie a școlii, fără finalizarea învățământului obligatoriu, ceea ce limitează semnificativ oportunitățile de integrare socială și profesională. Combaterea și prevenirea abandonului școlar trebuie să constituie o prioritate națională, implicând eforturi comune din partea familiei, școlii, comunității și autorităților.

Cauzele abandonului școlar sunt diverse și complexe. Una dintre cele mai frecvente cauze este sărăcia, care obligă mulți copii să renunțe la educație pentru a contribui la venitul familiei. Lipsa sprijinului familial, mediul socio-economic precar, migrația părinților, dar și dificultățile de adaptare la cerințele școlare pot duce la pierderea interesului față de învățatură. În mediul rural, distanțele mari până la școală, lipsa transportului adecvat și condițiile materiale precare contribuie semnificativ la amplificarea fenomenului.

Pentru a combate abandonul școlar, este esențială implicarea activă a școlii în identificarea timpurie a elevilor aflați în risc. Cadrele didactice au un rol major în observarea semnelor care pot indica o posibilă părăsire a școlii – absenteismul frecvent, rezultatele slabe sau lipsa de interes. Comunicarea constantă între profesori și părinți este vitală, iar consilierea elevilor poate preveni multe situații de abandon. De asemenea, adaptarea metodelor de predare la nevoile individuale ale elevilor, prin activități interactive și atractive, contribuie la creșterea motivației pentru învățare.

Autoritățile locale și centrale trebuie să susțină aceste eforturi prin programe sociale și educaționale eficiente. Programele de tip „Școală după școală”, bursele sociale, asigurarea transportului gratuit pentru elevii din mediul rural, precum și oferirea de mese calde pot reduce semnificativ riscul de abandon. Totodată, campaniile de conștientizare adresate părinților și comunităților pot evidenția importanța educației și pot stimula participarea copiilor la școală.

Un alt aspect important îl reprezintă crearea unui climat educațional pozitiv, în care elevii să se simtă valorizați și înțeleși. Profesorii trebuie să manifeste empatie și deschidere față de problemele elevilor, încurajându-i să își depășească dificultățile. Activitățile extracurriculare – cluburile educative, activitățile artistice sau sportive – pot contribui la dezvoltarea personală a copiilor și la consolidarea sentimentului de apartenență la comunitatea școlară.

În concluzie, prevenirea și combaterea abandonului școlar nu pot fi realizate printr-o singură măsură, ci printr-un ansamblu coerent de acțiuni integrate. Colaborarea dintre familie, școală și autorități este esențială pentru a oferi fiecărui copil șansa de a-și construi un viitor mai bun. Educația este fundamentul unei societăți dezvoltate, iar fiecare copil care rămâne în sistemul de învățământ reprezintă un pas înainte către progresul colectiv.

Activitățile extracurriculare – între tradițional și modern

Bocai Simona

Introduceți conținutul lucrării dumneavoastră.

Problematica educației dobândește în societatea contemporană noi conotații, date mai ales de schimbările fără precedent din toate domeniile vieții sociale. Accentul trece de pe informativ pe formativ. Educația depășește limitele exigențelor și valorilor naționale și tinde spre universalitate, spre patrimoniul valoric comun al umanității. Un curriculum unitar nu mai poate răspunde singur diversității umane, iar dezideratul educației permanente tinde să devină o realitate de necontestat. Astfel, fără a nega importanța educației de tip curricular, devine tot mai evident faptul că educația extracurriculară, adică cea realizată dincolo de procesul de învățământ, își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității tinerilor.

Modelarea, formarea și educația omului cere timp și dăruire. Timpul istoric pe care îl trăim cere oameni în a căror formație caracterul și inteligența se completează pentru propria evoluție a individului.

În școala contemporană eficiența educației depinde de gradul în care se pregătește copilul pentru participarea la dezvoltarea de sine și de măsura în care reușește să pună bazele formării personalității copiilor.

În acest cadru, învățământul are misiunea de a-i forma pe copii sub aspect psihointelectual, fizic și socioafectiv, pentru o cât mai ușoară integrare socială. Complexitatea finalităților educaționale impune îmbinarea activităților curriculare cu cele extracurriculare.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează, pozitiv sau nu, asupra dezvoltării elevilor.

După o binecunoscută clasificare UNESCO, educația extracurriculară, adică educația de dincolo de procesul de învățământ, apare sub două aspecte principale:

♠ **educația informală** – reprezintă influența incidentală a mediului social transmisă prin situațiile vieții de zi cu zi

♠ **educația non-formală**, care se realizează fie în sistemul de învățământ, fie în cadrul unor organizații cu caracter educativ.

Activitățile extracurriculare organizate împreună cu elevii mei au conținut cultural, artistic, spiritual, științific, tehnico-aplicativ, sportiv sau simple activități de joc sau de participare la viața și activitatea comunității locale.

Excursiile pe care le organizez bianual contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură. Prin excursii, copiii cunosc locul natal în care au trăit, muncit și luptat înaintașii lor învățând astfel să-și iubească țara, cu trecutul și prezentul ei. Prin excursii copiii pot cunoaște realizările oamenilor, locurile unde s-au născut, au trăit și au creat opere de artă scriitori și artiști. Excursia este cea care îl reconfortează pe copil, îi prilejuiește însușirea unei experiențe sociale importante, dar și îmbogățirea orizontului cultural științific. Excursia reprezintă finalitatea unei activități îndelungate de pregătire a

copiilor, îi ajută să înțeleagă excursiile nu numai din perspectiva evadării din atmosfera de muncă de zi cu zi ci și ca un act de ridicare a nivelului cultural.

Activitatea în mijlocul copiilor mi-a întărit convingerea că **serbările** copiilor au un caracter stimulator atât pentru micii artiști, cât și pentru părinții lor. Serbările reprezintă un necesar izvor de satisfacție, bucurii, crează buna dispoziție. Amintesc unele din serbările organizate cu diferite prilejuri cum sunt: „Vine, vine Moș Crăciun”, „Eminescu, Luceafărul poeziei românești”, „Hai să dăm mână cu mână”, „E ziua ta, măicuță”, „1 Iunie”, serbarea de sfârșit de an, etc. Serbările pot lua forme variate, de la solemnă evocare istorică, la un vesel carnaval. La pregătirea și realizarea serbărilor, copiii participă cu însuflețire și dăruire, din dorința de a oferi spectatorilor momente de ținută estetică, distracție, satisfacție, făcându-le viața mai frumoasă, mai plină de sens.

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale – organizate selectiv – constituie un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Ele oferă elevilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, național, de viața și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii universale și naționale, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învățare, întregesc și desăvârșesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecțiilor.

Spectacolele constituie o altă formă de activitate extracurriculară în școală, prin care copilul face cunoștință cu lumea minunată a artei. Deși această formă de activitate îl pune pe copil în majoritatea cazurilor în rolul de spectator, valoarea ei deosebită rezidă în faptul că ea constituie o sursă inepuizabilă de impresii puternice, precum și în faptul că apelează, permanent, la afectivitatea copilului. La Teatrul de copii am asistat la spectacolul cu caracter distractiv dedicat lui Caragiale, unde copiii au fost fascinați de Dl. Goe, de Bubico și D-ale carnavalului, piesele stârnind râsul copiilor prin diverse contraste de situații sau ironii.

Parteneriatele ajută elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt de mult considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natura relațiilor publice. În cadrul acestor parteneriate se pot parcurge următoarele conținuturi: transmiterea unor informații despre ecologie, dobândirea unor cunoștințe despre relația om-mediul, educarea unor comportamente și conduite civilizate, îmbogățirea vocabularului activ cu cuvinte din diferite domenii, cultivarea unor atitudini de investigare, cercetare etc. Posibili parteneri educaționali sunt: familia, comunitatea locală, mass-media, biserica, organizații nonguvernamentale etc.

Prin organizarea unor **concursuri** între grupele aceleiași clase sau între clase diferite (pe diferite faze, pe diferite teme) promovăm valori culturale și etice fundamentale, precum și fair play-ul competițional, sensibilitatea și personalitatea lor suferind modificări pozitive, putând ușor depista tinere talente artistice în vederea cultivării și promovării lor. **Concursurile sportive** vin ca și o completare a activităților sportive, cei mici participând cu multă plăcere la concursurile sportive organizate, cum ar fi: atletism, concurs de săniuțe, de biciclete, de aruncat la țintă, etc.

Activitățile din **cercurile** de creație favorizează completarea instruirii școlare și a educației, având, în același timp, efecte pozitive în privința sprijinirii procesului de orientare profesională, un câmp de exersare a relațiilor interpersonale și sociale.

O mare contribuție în dezvoltarea personalității copilului o au activitățile extrașcolare care susțin derularea unor **proiecte**, implicând în mod direct copilul prin personalitatea sa. Aplicată la clasă, metoda proiectului este acceptată cu plăcere de elevi, deoarece permite munca în echipă, unde poate contribui, potrivit înclinațiilor individuale, la realizarea unui scop comun.

Activitățile extracurriculare mai sus enumerate și analizate sunt apreciate atât de către copii, cât și de factorii educaționali în măsura în care :

☐ valorifică și dezvoltă interesele și aptitudinile copiilor;

- ☐ organizează într-o manieră plăcută și relaxantă timpul liber al copiilor, contribuind la optimizarea procesului de învățământ ;
- ☐ formele de organizare sunt din cele mai ingenioase, cu caracter recreativ ;
- ☐ copiii au teren liber pentru a-și manifesta în voie spiritul de inițiativă;
- ☐ participarea este liber consimțită, necodificată, constituind un suport puternic pentru o activitate susținută;
- ☐ au un efect pozitiv pentru munca desfășurată în grup;
- ☐ sunt caracterizate de optimism și umor;
- ☐ creează un sentiment de siguranță și încredere tuturor participanților;
- ☐ urmăresc lărgirea și adâncirea influențelor exercitate în procesul de învățământ;
- ☐ contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor.

Concluzii

Activitatea extracurriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el, în primul rând, o atitudine creatoare, atât în modul de realizare al activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor. Diversitatea activităților extrașcolare oferite crește interesul copiilor pentru școală și pentru oferta educațională.

În concluzie, cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creativ în cadrul activităților extracurriculare. Dar, se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire, să evite critica în astfel de activități, să încurajeze elevii și să realizeze un feed- back pozitiv.

BIBLIOGRAFIE

- * Cernea, Maria, *Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ*, în “Învățământul primar” nr. 1 / 2000, Ed. Discipol, București;
- * Ionesc, M., Chiș, V., *Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
- * Vlăsceanu, Gheorghe, coord., Neculau, Adrian, *Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu. Studiu de impact*, Editura Polirom, 2002

Proiect educațional „Împreună reușim,,

Bota Diana

LICEUL TEORETIC WILLIAM SHAKESPEARE TIMIȘOARA

Un factor important al educației sistematice și continue îl constituie instituția școlară. La nivelul acestei instituții, educația și instrucția ajung într-un stadiu de maximă dezvoltare prin caracterul programat, planificat și metodic al activităților instructiv-educative.

Educația se realizează în forme diverse, cel mai adesea prin activități în comun, elevii învățând unii de la alții. Situațiile de învățare sunt construite premeditat de factorii responsabili din perimetrul acestei instituții. Conținuturile care se transmit sunt selectate cu grijă, după criteriile psihopedagogice, activitățile educative se cer a fi structurate respectându-se principiile didactice, sunt dimensionate cele mai pertinente metode de predare-învățare, iar atitudinile și conduitele trebuie să fie apreciate și evaluate. Cei care realizează procesele formative sunt cadre specializate care dețin, pe lângă competențele disciplinare, academice și pe cele de ordin psihologic, pedagogic. (Constantin Cucoș, 2006, pag. 49).

Școala este o instituție delegată de comunitate să transmită un anumit set de valori.

Parteneriatul școală-familie prin toate formele educației formale și nonformale, în zilele noastre, primește noi valențe:

- Ø părintele „învăță” – se informează asupra modului de conducere și organizare a procesului instructiv-educativ;
- Ø părintele „ajută” – sprijină școala în realizarea unor proiecte și activități;
- Ø părintele „devine un suport al imaginii pozitive despre școală” – înțelege importanța școlii în formarea copilului său și are o atitudine pozitivă față de școală;
- Ø părintele „reprezintă o sursă de informație complementară” – furnizează învățătorului informații despre comportamentul copilului în familie, despre problemele afective și de sănătate ale acestuia;
- Ø părintele „devine o sursă educațională” – contribuie la educația propriului copil, îl ajută și îl sprijină în activitatea zilnică de acumulare de cunoștințe;
- Ø părintele ca profesor – oferă cadre de referință pentru raportarea valorică a copiilor săi;
- Ø părintele – inițiator al schimbărilor din școală – are dreptul și chiar obligația să solicite adaptarea școlii la cerințele societății actuale – părintele poate să propună unele schimbări care să contribuie la dezvoltarea individuală sau colectivă a copilului.

Proiectul „Parteneriatul Școală- Familie,, este relevant, deoarece implicarea familiei în activitatea școlară a copiilor se desfășoară pe două coordonate:

ü relație părinte-copil: controlul frecvenței, al rezultatelor școlare, al sarcinilor extrașcolare, suport moral și material;

ü relația familie-școală: contactul direct cu învățătorul sau profesorii clasei sub forma unor acțiuni comune având un scop bine determinat de către ambele părți în vederea îmbunătățirii parcursului școlar al elevilor, al interiorizării unor valori moral-civice.

În raport cu educația nonformală activitățile răspund obiectivelor de dezvoltare armonioasă a gândirii, a creativității și a învățării deprinderilor moral-civice. Prin activități nonformale se dezvoltă empatia către ceilalți copii; totodată proiectul este relevant pentru că prin activitățile nonformale pe care le promovează se concentrează pe educația prin valorificarea potențialului creator al copiilor.

Din perspectiva grupului-țintă proiectul contribuie la formarea comportamentului social, a deprinderilor de interrelaționare, pe fondul dezvoltării unor trăsături de personalitate.

Proiectul nostru este relevant și în contextul dezvoltării de parteneriate educaționale oportune pentru răspândirea în comunitate, în general, și în cea școlară și familială, în special, a valorilor morale, civice.

De asemenea, proiectul are elemente originale și de oportunitate cum ar fi: încurajarea cultivării talentului copiilor încă de la o vârstă școlară mică; valorificarea rezultatelor prin mijloace media diverse, inclusiv în revista școlii noastre, implicarea în proiect a familiilor elevilor dar și a altor parteneri instituționali.

rării dumneavoastră.

CALITATEA ȘI INOVAȚIA – PREMISE ALE PERFORMANȚEI -

Prof. înv. primar: Brătan Elena Diana, Școala Gimnazială Apele Vii, Dolj

Factorul principal al performanțelor și unul dintre elementele cheie ale competitivității îl reprezintă calitatea. De-a lungul timpului, și mai acut la ora actuală, se manifestă o tendință din ce în ce mai pronunțată în creșterea exigenței beneficiarilor educației în ceea ce privește calitatea. Această tendință este însoțită de înțelegerea crescândă a faptului că îmbunătățirea continuă a calității este necesară pentru a atinge, a menține și a crește performanța fiecărei instituții de învățământ și fiecărui individ, în perspectivă. Succesul întregii activități derulate în instituțiile de învățământ depinde în mare măsură de modul în care se asigură un management adecvat al calității.

Calitate în educație înseamnă asigurarea pentru fiecare educabil a condițiilor pentru cea mai bună, completă și utilă dezvoltare. Valorile calității în educație sunt: democrația, umanismul, echitatea, autonomia intelectuală și morală, calitatea relațiilor interpersonale, îmbogățirea comunității, inserția optimă socială și profesională, individul ca membru critic și responsabil al comunității etc.

Asigurarea calității educației în context formal se realizează mai ales prin modul în care cadrul didactic organizează demersul didactic, pentru atingerea competențelor vizate de programă. În viziune modernă, rolul profesorului este de a facilita și intermedia învățarea, de a fi partener în învățare, de a-i ajuta pe elevii săi să înțeleagă, să argumenteze puncte de vedere proprii, de a alege strategii adecvate prin care să-i pregătească pe elevi să facă față și să se integreze optim unei societăți aflate într-o dinamică fără precedent.

Modalitățile de realizare a învățării urmăresc formarea de competențe și deprinderi practice cu accent pe învățarea prin cooperare. Situațiile de învățare create trebuie să-i încurajeze pe elevi să exprime puncte de vedere proprii, să colaboreze în rezolvarea sarcinilor de lucru, să-i incite la căutare.

Îmbunătățirea calității educației presupune evaluare, analiză și acțiune corectivă continuă din partea organizației furnizoare de educație, bazată pe selectarea și adoptarea celor mai potrivite proceduri, precum și pe alegerea și aplicarea celor mai relevante standarde de referință.

Metodologia asigurării calității educației precizează că asigurarea calității educației este centrată preponderent pe rezultatele învățării. Rezultatele învățării sunt exprimate în termeni de cunoștințe, competențe, valori, atitudini care se obțin prin parcurgerea și finalizarea unui nivel de învățământ sau program de studiu.

Calitatea în educație este asigurată prin următoarele procese: planificarea și realizarea efectivă a rezultatelor așteptate ale învățării, monitorizarea rezultatelor, evaluarea internă a rezultatelor, evaluarea externă a rezultatelor și prin îmbunătățirea continuă a rezultatelor în educație.

Calitatea este dependentă de valorile sociale în care funcționează sistemul respectiv de educație. Calitatea se realizează pe un anumit subiect, pentru un anumit beneficiar, după anumite interese. Valorile calității în educație: democrația, umanismul, echitatea, autonomia intelectuală și morală, calitatea relațiilor interpersonale, comunicarea, îmbogățirea comunității, inserția optimă socială și profesională, educarea individului ca membru critic și responsabil al grupului. Forța de muncă să fie competitivă, cu noi competențe în soluționarea problemelor și cu abilități cognitive. Încă persistă discrepanțe între nivelul de pregătire al elevilor din școlile rurale și cei din școlile urbane, între elevii majoritari și cei aparținând grupurilor minoritare defavorizate.

Cheia spre calitate în învățământului preuniversitar constă în termenul de “adaptare”: o adaptare la vârsta elevilor, la stilurile lor de învățare, la valorile societății românești, la nevoile elevilor, la perspectivele lor de viitor, etc. Cultivarea gândirii inovatoare a devenit o sarcină importantă a școlilor contemporane. Stimularea creativității tinerilor se poate realiza printr-o susținută și elevată pregătire teoretică și practică; dinamizarea inițiativei și muncii independente, a spiritului critic științific; dinamizarea activității de documentare și experimentare independentă; receptivitatea față de nou; pasiune pentru știință în concordanță cu aptitudinile fiecăruia.

Deosebit de importantă este atitudinea profesorului, relația sa cu elevii. Aceasta implică schimbări importante, atât în mentalitatea profesorilor, cât și ceea ce privește metodele de educare și instruire. În primul rând, trebuie schimbat climatul, pentru a elimina blocajele culturale și emotive, puternice în școala din trecut. Se cer relații distinse, democratice, între elevi și profesori, ceea ce nu înseamnă a coborî statutul social a celor din urmă, apoi, modul de predare trebuie să solicite participarea, inițiativa elevilor – e vorba de acele metode active, care din păcate sunt prea puțin utilizate în școala românească.

Cadrele didactice au un rol central în dezvoltarea unei educații de calitate. Învățarea centrată pe elev, care presupune cunoașterea îndeaproape a acestuia, a culturii, a capacităților și înclinațiilor sale către anumite domenii, reprezintă o metodă actuală care dă posibilitatea profesorului să răspundă cerințelor și nevoilor sale de cultură, precum și să-l evalueze corect. În acest caz, corectitudinea evaluării depinde în mare măsură de imaginea pe care profesorul și-o creează despre elev.

Centrarea teoriei și practicii educaționale actuale pe elev/învățare, în opoziție cu cea tradițională, cu accent pe profesor/predare, poate fi abordată din mai multe perspective: filosofice, psihologice, socio-pedagogice, psihofiziologice și se caracterizează prin:

Ø Cel care învață participă activ la construirea propriei cunoașteri.

- Ø Elevul își monitorizează propriul proces de învățare .
- Ø Se recunoaște existența unor stiluri diferite de învățare.
- Ø Elevul lucrează în colaborare.
- Ø Elevul este încurajat să folosească autoevaluarea progresului propriu.
- Ø Profesorul devine un ghid al experiențelor de învățare ale elevului.

Aceasta abordare este justificată de o serie de factori interni (cognitivi și motivaționali) și externi (sociali și de dezvoltare individuală), care conduce la următorul portret al educabilului instruit în acest stil:

- s Este mai activ, asumându-și răspunderea pentru progresul la învățatură.
- s Utilizează o gamă variată de strategii de gândire, formându-și gândirea critică și creativă.
- s Este direct influențat de motivația intrinsecă pentru învățare, care stimulează curiozitatea naturală, gândirea flexibilă, creativitatea și impulsionează efortul pentru achiziția cunoașterii.
- s Își ameliorează randamentul învățării dacă este judicios și constant evaluat, prin standarde suficient de ridicate.
- s Transpunerea acestor principii în practica educațională presupune, între altele, decizii adecvate la nivelul proiectării curriculare referitoare la componentele de bază ale curriculum-ului. De exemplu, idealul educațional devine crearea personalității creative.

Acest deziderat antrenează participarea interactivă a elevilor, cooperare, dar și autonomie. Centrarea pe elev reprezintă, deci, o abordare eficientă, întrucât stimulează aptitudinile individuale, gândirea laterală, inteligențele multiple și interesul autentic pentru învățare, ducând, implicit, la îmbunătățirea performanței școlare.

Calitatea se produce, se generează permanent, se măsoară și se îmbunătățește continuu, iar organizația furnizoare de educație trebuie să asigure calitatea, să implementeze propriul sistem de management și de asigurare a calității, să se autoevalueze continuu și să propună măsuri ameliorative.

Așadar, calitatea și inovația sunt premise ale performanței în educație deoarece acestea presupun integrarea valorilor și principiilor democratice, a drepturilor și obligațiilor partenerilor, fiind conceput într-un spirit de transparență, responsabilizare și implicare, atât a școlii ca furnizor de educație, cât și a familiei – elev și părinte – ca beneficiar al serviciului educațional.

Bibliografie:

- s Cerghit, I. - "Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii", Editura Aramis, București, 2002;
- s Nicola, I. - „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Aramis, București, 2003;
- s Oprea, C.L. - „Strategii didactice interactive”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006;
- s Pânișoară, I.O. – “ Comunicarea eficientă”, ediția a III-a, Editura Polirom, București, 2006.

CREATIVITATE ȘI INOVARE ÎN DEZVOLTAREA PREȘCOLARILOR

Prof. Educație Timpurie: **Candel Anca**

Școala Gimnazială „Sf. Andrei” Slobozia Ialomița

Introducere

Procesul educațional modern pune accent pe formarea unei personalități autonome, capabile să își exprime originalitatea și să găsească soluții noi la probleme reale. În acest context, creativitatea nu mai este privită drept o abilitate rezervată artelor, ci ca o competență transversală, necesară în toate domeniile cognitive. Inovația în actul didactic presupune, astfel, utilizarea unor metode interactive, colaborative și adaptate nevoilor individuale ale elevilor.

Rolul creativității în dezvoltarea preșcolarilor

Creativitatea contribuie la:

- dezvoltarea gândirii critice și laterale;
- creșterea motivației pentru învățare;
- formarea unei atitudini proactive în fața provocărilor;
- consolidarea încrederii în sine.

Prin activități creative, elevii sunt încurajați să exploreze, să pună întrebări și să găsească alternative viabile la soluțiile deja existente, ceea ce le dezvoltă flexibilitatea cognitivă.

Inovația în activitatea didactică

Inovația în predare presupune introducerea unor strategii și instrumente noi, precum:

- utilizarea tehnologiei (platforme digitale, aplicații interactive, videoconferințe);
- învățarea prin proiect și investigație;
- metode bazate pe cooperare și dezbateri;
- evaluarea formativă și autorefecția.

Aceste abordări contribuie la transformarea procesului de învățare într-unul dinamic, interactiv și personalizat.

Provocări întâlnite în implementarea creativității și inovației

Deși necesitățile educaționale moderne susțin creativitatea, cadrele didactice se confruntă cu numeroase obstacole:

- programe școlare rigide și încărcate;
- lipsa resurselor materiale și tehnologice;
- rezistența la schimbare a profesorilor sau elevilor;
- evaluări axate predominant pe memorare.

Depășirea acestor provocări necesită sprijin instituțional, formare continuă și o cultură educațională orientată spre evoluție și colaborare.

Concluzii

Creativitatea și inovația sunt elemente indispensabile pentru o educație modernă, adaptată secolului XXI. Profesorii au un rol esențial în facilitarea experiențelor de învățare care stimulează imaginația și autonomia elevilor. Prin adoptarea unor metode didactice flexibile și interactive, școala poate deveni un spațiu de explorare, colaborare și dezvoltare personală.

Bibliografie (exemplu)

- Runco, M. A. (2014). *Creativity: Theories and Themes*. Elsevier.
- Sawyer, R. K. (2011). *Explaining Creativity*. Oxford University Press.
- Glava, A., & Glava, C. (2009). *Educația pentru creativitate*. Cluj-Napoca.

Copiii cu Cerințe Educaționale Speciale (CES) în Grădiniță

Prof. Educație Timpurie. Capotescu Monica

Introducere

În activitatea mea didactică de la grădiniță, am întâlnit frecvent copii cu cerințe educaționale speciale (CES), iar experiențele trăite m-au ajutat să înțeleg cât de important este rolul educației timpurii în dezvoltarea lor armonioasă. Integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă reprezintă o provocare, dar și o oportunitate de creștere pentru întreaga comunitate educațională. În acest referat prezint perspectiva mea despre caracteristicile acestor copii, adaptările necesare, rolul educatorului și impactul incluziunii asupra colectivului.

1. Ce înseamnă CES la vârsta preșcolară

Copiii cu CES sunt acei copii care necesită intervenții educaționale individualizate datorită unor dificultăți cognitive, emoționale, senzoriale, comportamentale sau de limbaj. Evaluarea lor se realizează prin serviciile de specialitate ale CJRAE/CMBRAE, care emit un certificat de orientare școlară și un plan de intervenție personalizat (PIP).

În grădiniță se întâlnesc frecvent:

- întârzieri în dezvoltarea limbajului;
- tulburări din spectrul autist;
- tulburări de comportament și atenție;
- deficiențe cognitive ușoare;
- dificultăți motorii sau senzoriale.

2. Particularități observate în activitatea educațională

În raport cu copiii cu CES am observat câteva caracteristici esențiale:

- **Ritm lent de învățare**, care necesită explicații simple, repetate și sprijin vizual.
- **Dificultăți de socializare**, mai ales în jocurile de grup și în activități cu reguli.
- **Nevoia de rutină**, deoarece schimbările bruște pot produce anxietate.
- **Sensibilitate la stimuli**, cum ar fi zgomotul sau aglomerația.

Cu toate acestea, mulți copii cu CES manifestă abilități deosebite: creativitate, memorie vizuală bună, sensibilitate emoțională sau perseverență.

3. Rolul cadrului didactic în lucrul cu copiii cu CES

Adaptarea activităților

Pentru a facilita învățarea, adaptez activitățile în funcție de nevoile copilului:

- ofer sarcini fragmentate pe pași simpli;
- folosesc suporturi vizuale (imagini, pictograme, modele);
- permit ritm de lucru diferit;
- reduc volumul, nu și obiectivele educaționale.

Intervenție individualizată

Timul individual este esențial. Uneori copilul are nevoie de mai multă ghidare, alteori de o pauză într-un colț liniștit pentru reglare emoțională sau senzorială.

Colaborarea cu profesorul de sprijin

Profesorul itinerant/de sprijin contribuie decisiv la realizarea planului de intervenție personalizat. Împreună monitorizăm progresul copilului și stabilim strategii comune.

Colaborarea cu familia

Comunicarea constantă cu părinții este esențială pentru continuitatea învățării. Îi încurajez să urmeze recomandările specialiștilor și să aplice tehnici educaționale și acasă.

4. Activități care susțin integrarea copiilor cu CES

În grupa mea utilizez frecvent:

- **jocuri de imitație** pentru stimularea limbajului;
- **materiale senzoriale**, utile pentru reglare și concentrare;
- **rutine și imagini vizuale** care oferă structură;
- **activități pe centre**, care permit diferențiere;
- **jocuri de cooperare**, unde copilul cu CES primește un rol clar și accesibil.

5. Impactul asupra grupului

Integrarea copiilor cu CES în grădiniță nu aduce beneficii doar lor, ci întregului colectiv:

- copiii tipici învață empatie, toleranță și acceptarea diversității;
- se dezvoltă spiritul de cooperare;
- atmosfera devine una mai armonioasă și mai deschisă.

Chiar dacă pot apărea momente dificile, acestea se transformă în oportunități de învățare pentru toți copiii.

Concluzii

Experiența lucrului cu copiii cu CES m-a ajutat să înțeleg că fiecare copil are un potențial unic și că rolul meu, ca educator, este să-l pun în valoare. Cu răbdare, sprijin individualizat și colaborare între specialiști, familie și grădiniță, includerea copiilor cu CES devine nu doar posibilă, ci benefică pentru întreaga comunitate educațională.

Bibliografie

Legislație și documente oficiale

1. Legea educației naționale nr. 1/2011.
2. Ordinul M.E.N. nr. 6134/2016 – Metodologia de organizare a serviciilor de sprijin educațional pentru copiii/elevii cu CES integrați în învățământul de masă.
3. Ordinul M.E.N. nr. 3124/2017 – Metodologia de aplicare a curriculumului pentru copiii cu CES.
4. Curriculum pentru educația timpurie (2019), Ministerul Educației.
5. Ghid pentru integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale, CMBRAE/CJRAE.

Lucrări de specialitate

1. Vrășmaș, T. (coord.) (2014). *Educația integrată și incluziunea școlară*. Ed. Pro Universitaria.
2. Gherguț, A. (2013). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*. Ed. Polirom.
3. Păun, E., & Potolea, D. (2017). *Pedagogie*. Ed. Polirom.
4. Stan, E. (2017). *Educația timpurie – particularități și intervenții*. Ed. Didactică și Pedagogică.

Articole și resurse

1. Jigău, M. (2019). „Incluziunea copiilor cu CES în educația timpurie”. *Revista de Pedagogie*.
2. UNICEF România (2018). *Incluziunea copiilor cu dizabilități în educație – Ghid pentru cadre didactice*.
3. European Agency for Special Needs and Inclusive Education (2020). *Early Childhood Education and Care in Inclusive Systems*.

Primii șapte ani de viață.

Catrinoiu Roxana

Copilul - Oglindea părinților, importanța educației în primii șapte ani de viață

Grăd.cu Progr. Prelungit Nr.17, Sc .Gimnazială „Alexandru cel Bun”, Bacău

Când vorbim despre cei șapte ani de acasă ne gândim la imitație și învățare, educația pe care o primește copilul în primii ani de viață, își pune amprenta pe tot restul vieții. Familia poartă cea mai mare responsabilitate, pentru cum își educă copiii, spirala relațională se bazează pe încredere și parteneriat. Este foarte important să petrecem timp cu copilul și să-i recunoaștem unicitatea, personalitatea, nevoile, fiecare intervenție pentru copil, se asimilează și se integrează, amenajarea spațiilor în care copilul își petrece timpul acasă, sau în comunitate, sunt bine să fie considerate intervenții educative, ele devenind intervenții împreună cu copilul, el le simulează, le integrează ca modele relaționale, în funcție de care își structurează personalitatea.

Ca părinți, trebuie să fim întotdeauna un bun exemplu pentru copil, în timpul jocului, ne implicăm activ, punem temelia unei legături solide între noi și el. Copilul trebuie să aibă un comportament în public de „bine crescut”, un comportament adecvat cu prietenii, să își respecte partenerii de joacă, să aștepte rândul, să nu întrerupă pe cel care vorbește, înțelege și se conformează regulilor jocului, specific vârstei lui, înțelege normele sociale. Prin imitație și suficientă practică, copilul deprinde cu ajutorul părinților ceea ce „se face”, și ceea ce „nu se face”, în societate. Aceasta este perioada de timp, care este considerată „culmea achizițiilor”, cea mai intensă dezvoltare psihică este acum, cu o capacitate foarte mare de acumulare de informații, ceea ce contează este cum se transmit, de către cine și în ce mod se transmit. Educația timpurie joacă un rol esențial în dezvoltarea copilului, în primii 2 ani se absorb informații ca un burete, educația timpurie oferă stimularea necesară pentru dezvoltarea capacităților cognitive, limbajului, memoriei, atenției, rezolvării de probleme. Foarte important este alegerea activităților pozitive, potrivite pentru a sprijini dezvoltarea sănătoasă și armonioasă a micilor exploratori ai lumii.

„De unde sunt eu? Sunt din copilăria mea.

Sunt din copilăria mea, ca dintr-o țară.,,

Valențele jocului de rol în formarea copiilor

Cernat Maria Cristina

Jocul de rol reprezintă una dintre cele mai valoroase forme de activitate didactică utilizate în educația timpurie. Acesta contribuie la dezvoltarea cognitivă, emoțională, socială și creativă a copiilor, oferindu-le posibilitatea de a explora diverse situații, de a experimenta perspective diferite și de a dezvolta abilități necesare pentru integrarea în societate. În conformitate cu Curriculumul pentru educația timpurie (2019), jocul este modalitatea fundamentală prin care copiii învață, descoperă lumea și își formează competențele necesare dezvoltării ulterioare.

Jocul de rol este una dintre cele mai valoroase metode pedagogice utilizate în educația timpurie pentru dezvoltarea globală a copiilor. Această activitate stimulează imaginația, creativitatea și competențele sociale ale copiilor, contribuind la formarea personalității lor. În acest context, autorii precum I. Albușescu, M. Bocoș, H. Catalano, D. Manea, R. Brănișteanu și D. Muste subliniază importanța jocului de rol în procesul de învățare, subliniind că acesta contribuie la dezvoltarea simultană a mai multor dimensiuni ale personalității copilului.

Clarificări teoretice

Jocul de rol este definit ca o activitate ludică în care copiii își asumă roluri și își imaginează situații, creând povești și scenarii bazate pe experiențele lor reale sau imaginare. Potrivit teoriei lui J. Piaget, jocul de rol contribuie la dezvoltarea gândirii simbolice, în timp ce L. Vygotsky subliniază importanța interacțiunii sociale în învățare, evidențiind că jocul de rol facilitează învățarea colaborativă.

Jocul de rol și importanța lui în educația timpurie

Potrivit M. Bocoș (2008), jocul de rol este o activitate ludică cu un impact semnificativ asupra dezvoltării copilului preșcolar. Prin asumarea de roluri și simularea unor situații de viață, copiii învață să comunice, să coopereze și să rezolve probleme. La rândul său, D. Muste subliniază că jocul de rol nu este doar o formă de divertisment, ci și o metodă educațională care contribuie la învățarea activă și la construirea sensului asupra realității.

I. Albușescu și H. Catalano subliniază că jocul de rol oferă copilului oportunitatea de a explora diverse perspective și de a-și dezvolta abilități precum empatia, gândirea critică și autoreglarea emoțională. Aceștia consideră că în educația timpurie, jocul de rol sprijină în mod esențial dezvoltarea gândirii simbolice și a relațiilor sociale, ambele fiind esențiale pentru tranziția către școală.

Conform Curriculumului din 2019, jocul este metoda de bază pentru realizarea activităților în grădiniță. Acesta subliniază necesitatea includerii jocurilor de rol pentru atingerea următoarelor obiective:

- dezvoltarea competențelor de comunicare (exprimarea verbală și nonverbală);
- promovarea interacțiunilor sociale pozitive;
- încurajarea creativității și a imaginației;
- formarea deprinderilor de viață independentă.

Jocul de rol este recomandat în cadrul domeniului de dezvoltare socio-emoțională și dezvoltare cognitivă, fiind integrat în activități de explorare, descoperire și simulare a situațiilor cotidiene.

Bibliografie:

- Curriculum pentru educația timpurie, MEN, 2019
- Pedagogia jocului și a activităților ludice, H. Catalano, I. Albușescu; Ed. Didactică și Pedagogică București, 2018
- Didactica jocurilor, H. Catalano, I. Albușescu; Ed. Didactică și Pedagogică București, 2019

EFECTELE MICULUI ECRAN ASUPRA MINTII COPILULUI

Prof. Înv. primar Chirilă Ramona-Mariana
Școala Gimnazială „Marius Șandru” Reșița

În urma cercetărilor desfășurate în ultimii ani nu mai rămâne nicio îndoială că vizionarea TV și calculatorul dăunează dezvoltării și funcționării creierului uman, acesta deoarece corticala, atunci când ne așezăm în fața ecranului, este complet diferită de cea întâlnită în mod obișnuit în viața oamenilor. Cele câteva ceasuri petrecute zilnic de copii în fața televizorului și calculatorului încă din primii ani de viață, vor influența definitiv modul în care creierul va răspunde pe viitor la provocările lumii reale, modul în care va procesa informația.

Astfel, s-a demonstrat în mai multe studii ca mintea tinerilor ajunge să fie dependentă de starea de pasivitate, de neconcentrare și negîndire, care i-a fost indusă zilnic câteva ceasuri prin intermediul vizionării.

Emisfera stînga a creierului, a cărei activitate este inhibată când privim la televizor, nu se dezvoltă normal, ceea ce va face ca tinerii aceștia să fie deficienți în ceea ce privește gîndirea logică și analitică, în vorbire, în construirea frazei, în scris și citit, procese desfășurate în ariile acestei emisfere. Cele mai grave sunt însă consecințele pe care televiziunea și jocurile pe calculator le au asupra funcționării părții din fața a creierului – cortexul prefrontal - care îl deosebește pe om de animal. Prin frînarea dezvoltării și chiar prin vătămarea produsă de televiziune și calculator acestei zone esențiale în dezvoltarea proceselor de conștiință, a proceselor mentale superioare, vizionarea afectează capacitatea de concentrare a atenției, slăbește motivația și favorizează comportamentele instinctive: bulimie, agresivitate, pulsuni sexuale.

Academia Americană de Pediatrie (Risenberg, 1998) recomandă ca până la 2 ani copii să nu fie lăsați să se uite la televizor, iar după această vîrstă, pe toată perioada vîrstei preșcolare, să li se limiteze timpul vizionării (cumulat televizor, video, calculator), la una, cel mult două ore pe zi. Unii autori opinează ca măcar până la 5-6 ani. când se încheie prima perioadă esențială în dezvoltarea creierului, copiii să fie ținuti departe de televizor și de calculator.

Copilul nu se poate opune. El nu are discernămîntul necesar, de aceea este important să fie apărat de mijloacele care îi pun în pericol sănătatea mentală și viitorul. Cum ar putea oare un copil să se protejeze singur în fața unei tehnologii care fascinează, care are un caracter hipnotic și care dau dependență; mai cu seamă în condițiile în care ei nici măcar nu bănuiesc pericolul și nu-și pot imagina consecințele?

Nu acesta este oare rolul părinților: de a-i apăra și călăuzii pe cei mici până ce vor căpăta discernămîntul necesar ca să se descurce singuri în viață?

Educația copiilor este poate, cea mai mare responsabilitate pe care o are omul în viață, activitatea care ne poate procura cele mai mari bucurii, sau dimpotrivă, dezamăgiri. Depinde în primul rînd de noi formarea copilului, devenirea lui sau dimpotrivă, eșecul. Omul de mâine ne va putea fi un real sprijin, un izvor de satisfacții și bucurie sau povară, o pricină permanentă de regrete, o mustrare vie a neglijenței privind modelarea sufletului, minții și trupului aceluia a cărei viață a depins în cea mai mare măsură de noi.

Trăim într-o lume în care se vorbește foarte mult despre drepturi. Oare n-ar trebui să asigurăm și copiilor dreptul „fundamental” la mai multă afectivitate, la mai mult timp petrecut împreună cu ei, la o stimulare normală minții și trupului, la a fi pozitivi în fața ofensivei unor mijloace care le pot distruge mintea?

Sunt mai multe întrebări asemănătoare la care ar trebuie să răspundem, în primul rînd, noi părinții și educatorii, răspuns de care depinde soarta copiilor noștri și a societății în care trăim. De înțelegerea acestui lucru, de adoptarea unei atitudini responsabile în educarea copiilor noștri și în

desfășurarea vieții de familie depinde viitorul acestor copii și al nostru al tuturor. Astfel vom deveni spectatorii și victimele unei revărsări de violență, al cărei debut și-a făcut deja apariția, a unei înmulțiri fără precedent a bolilor mentale, de la depresii și schizofrenie, a generalizării informațiilor mentale, de la problemele de atenție și de hiperactivitate până la autism.

Televizionarea este o activitate cu totul improprie funcționării și dezvoltării creierului. Se pare că mintea umană se adaptează doar parțial acestui tip de comunicare și aceasta cu riscuri mari pentru sănătatea cortexului. Creierul uman nu a fost dotat cu un sistem care să facă posibilă percepția și prelucrarea suficient de rapidă a imaginilor în mișcare precum o face de exemplu computerul sau o mașină adaptată acestei funcții. Fiindu-i depășite capacitățile, cortexul renunță parțial sau total la anumite funcții și procese care-l caracterizează în mod obișnuit activitatea. Astfel, neuropsihologii constată că, pe parcursul vizionării TV, activitatea emisferei stângi se diminuează extrem de mult, comunicarea interemisferică slăbește semnificativ, iar procesele mentale superioare sunt inhibitate cu putere, creierul trecând într-un ritm predominant alfa – activitate electrică ce indică intrarea într-o stare de semiadormire de tip hipnotic.

Când vizionarea intensivă se desfășoară de la vârste fragede, (2-5) și mai târziu (5-14) ani perioada în care, creierul copilului se dezvoltă și se structurează, aceasta activitate poate cauza o anumită atrofiere corticală, o dezvoltare insuficientă a unor arii neuronale și aceasta atât prin privirea de stimuli necesari vârstei, cât și prin presiunea inhibantă pe care vizionarea o exercită, spre exemplu asupra funcționării emisferei stângi. Copiii, tinerii și adulții la care se manifestă acest fenomen riscă să nu-și mai poată dezvolta vreodată creierul corespunzător (poate doar în cazuri speciale și cu eforturi extrem de mari), adică vor fi lipsiți de anumite abilități mentale, de care un creier sănătos dispune în mod normal.

Cea mai mare parte a afirmațiilor este că efectele televiziunii asupra minții umane sunt valabile și în cazul calculatorului. Din aceasta cauză, în momentul în care utilizăm calculatorul pentru un proces ce solicită gândirea, creierul trebuie să facă un efort mult mai mare decât în mod obișnuit pentru a putea birui inerția hipnotică în care îl introduc imaginile de pe ecran. În cazul computerului, analiza trebuie particularizată în funcție de modul în care este utilizat. De exemplu, nu același lucru este să citești un text pe ecran cu auzul de sine, lăsându-te absorbit în spațiul virtual al jocurilor video. Fenomenele descrise anterior pot avea o intensitate mai mică decât în cazul televizorului atunci când calculatorul este folosit, spre exemplu pentru tehnoredactarea sau pot fi mai proeminente când sunt apelate jocurile video sau anumite locații pe internet. De fapt factorii agravanți sunt schimbarea rapidă a cadrelor și suscitarea cu putere a emoțiilor și instinctelor. Utilizarea calculatorului din perioada copilăriei, când copilul trebuie să-și dezvolte modul de a gândi, de a percepe și să reprezintă realitatea, conduce la o deformare a gândirii acestuia sau la deprinderea unei gândiri mașinale.

Din punct de vedere educațional, este foarte important de evidențiat că în fapt, calculatorul forțează utilizarea unor gândiri și raționamente formale de un tip special. Într-un joc tipic de calculator pentru a câștiga, jucătorul trebuie să reacționeze fără să gândească, mașinal, cu alte cuvinte jucătorul trebuie să reacționeze automat; așa se explică motivul pentru care copiii joacă mult mai ușor și cu mult mai mult succes aceste jocuri: ei nu au încă formată gândirea proprie și conștiința, tot atât de dezvoltată ca la oamenii maturi; această dezvoltare face ca eliminarea gândirii să fie mult mai dificilă atunci când trebuie executată o acțiune reflexă. Așadar, jocurile electronice nu au nici un efect educațional; este falsă credința că utilizarea calculatorului dezvoltă gândirea și îl face pe copil mai inteligent, ci dimpotrivă devine egoist individualist, fără capacitatea de a lua decizii obiective, de a se descurca în societate, le inhibă dezvoltarea, le împiedică gândirea liberă, reflexivitatea, slăbește creativitatea și distruge rețele neuronale, stresează și obosește până la epuizare. Cu toate acestea ecranul este căutat și iubit de copii și adulți.

Menirea noastră a dascălilor este aceea de a găsi strategiile optime în a informa părinții despre cauzele și efectele pe care le produce și le determină utilizarea îndelungată, nedozată corespunzător a timpului alocat televizorului și calculatorului asupra organismului.

Pentru a evita apariția unor tulburări si pentru a asigura o dezvoltare armonioasă a copiilor noștri ,ei au nevoie să fie modelați, influențați în mod optim, adecvat, de o serie de factori în care cel mai important rol îl au educatorii, părinții si medicii.

BIBLIOGRAFIE:

- Andrei Dragulescu , Nicoleta Griveanu, Virgiliu Gheorghe, EFECTELE MICULUI ECRAN ASUPRA MINTII COPILULUI,Ed. Prodomos-Asociatia Pentru Apararea Familiei și Copilului-2007

Toamna și festivalul recoltei

Ciobanu Raluca-Alina

Unitatea Școlară: Școala Gimnazială „DORA DALLES,, Bucșani

Responsabili: Ciobanu Raluca

Argument:

Frumusețea naturii și bogățiile anotimpului toamna, manifestate printr-o paletă de culori, forme sonore și o multitudine de fructe și legume, au o influență binefăcătoare asupra copiilor. Trebuie să-i învățăm să observe, să simtă, să experimenteze și să se apropie cu emoție de acest spectacol sublim al naturii, astfel încât rațiunea să armonizeze cu practicul și cu sensibilitatea.

Menirea noastră, a dascălilor este de a forma și dezvolta personalitatea copiilor prin frumosul existent în natură, artă, astfel încât să devină consumatori și creatori de frumos, punând în practică multe din cunoștințele deja acumulate.

SCOPUL:

- Fructificarea experienței personale pentru a exprima păreri, gânduri, sentimente.
- Stimularea imaginației creatoare și consolidarea cunoștințelor elevilor referitoare la caracteristicile anotimpului toamna.
- Dezvoltarea capacității de a aplica cunoștințele dobândite pentru a se realiza cu ajutorul lor ceva practic-util.
- Sensibilizarea copiilor în fața frumuseților naturii, astfel încât să devină persoane capabile să aprecieze frumosul și viața

Grup țintă: elevii claselor primare

Beneficiari: elevi, cadre didactice, părinți

Resursele :

Umane: elevii claselor primare, părinți, cadre didactice.

Materiale: foi de flipchart, creioane colorate, carioci, acuarele, foarfecă, lipici, materiale din natură, videoproiector, prezentare PPT, fișe lectură textul Toamna și festivalul recoltei, sticle decorative, diferite semințe, cereale, borcane, coșuri, baloți de paie, fructe, legume.

Temporale: octombrie-noiembrie

Obiective:

- Formarea capacității de a observa, percepe, înțelege și aprecia frumosul, pe baza unor criterii științifice;
- Formarea simțului și gustului estetic;
- Stimularea creativității și a expresivității prin lectură, pictură, colaj, în lucrări care să oglindească anotimpul toamna;
- Confecționarea de produse folosind materiale și tehnici variate.
- Dezvoltarea aptitudinilor literar- artistice;
- Formarea capacității de a integra frumosul și în viața personală;

Monitorizare și evaluare:

- Valorificarea potențialului creativ al copiilor și al cadrelor didactice;
- Realizarea unei expoziții la nivelul școlii;
- Realizarea de fotografii și CD-uri cu imagini din derularea proiectului.

Diseminare:

panouri informative;
expoziții cu lucrările copiilor, C.D. cu imagini din timpul desfășurării activităților;

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

Activitatea nr. 1

Titlul activității: Toamna în culori

Data/ Perioada: octombrie-noiembrie 2025

Locul de desfășurare: sala de clasă

Participanți: elevii claselor primare

Descrierea activității:

Cunoscând diverse tehnici de realizare a compozițiilor plastice, copiii au primit cu entuziasm tema de lucru. Au colectat frunze de toamnă, au audiat cântece despre toamnă și au realizat diverse compoziții artistice de toamnă, dând frâu liber imaginației creatoare și utilizând materiale din natură. Rezultatele au fost pe măsura muncii depuse, a sentimentelor investite, iar satisfacțiile în concordanță cu acestea.

Responsabil: Cadre didactice învățământ primar, Responsabil activități extrașcolare

Modalități de evaluare: expoziție cu lucrările elevilor.

Activitatea nr. 2

Titlul activității: **Sticla decorativă ”Sporul casei” și linguri de lemn decorative**

Data/ Perioada: octombrie-noiembrie 2025

Locul de desfășurare: sala de clasă

Participanți: elevii claselor a III a A

Descrierea activității:

Elevii sunt anunțați care este următoarea temă și împreună cu ei se aleg materiale pentru realizarea sticlei și a lingurilor decorative.

Sunt utilizate sticle și materiale naturale: semințe, cereale, boabe de fasole, mălai, boabe de cafea, precum și bucăți de cânepă cu care elevii vor decora sticlele pentru activitate, dar și linguri de lemn.

Responsabil: prof. Înv. Primar Ciobanu Raluca

Modalități de evaluare: Elevii au fost cei care au apreciat obiectele decorative. Ei au dovedit că în orice situație pot fi creatori de frumos. Activitatea s-a încheiat cu o expoziție cu lucrările elevilor

Activitatea nr. 3

Titlul activității: **Festivalul recoltei**

Data/ Perioada: *noiembrie* 2025

Locul de desfășurare: curtea școlii

Participanți: elevii claselor primare

Descrierea activității:

Pentru reușita acestei activități s-a cerut și ajutorul părinților copiilor, aceștia au fost implicați în realizarea unor produse de patiserie, precum și a coșurilor cu legume și fructe. S-au pregătit materialele necesare activității. Cu multă îndemânare, copiii au pus legume la murat, au realizat gem de prune, în tuci, compot de fructe.

Și-au prezentat coșulețele cu roadele toamnei, s-au costumat în adevărați fermieri, au desfășurat jocuri și întreceri specifice activității.

Copiii s-au delectat cu preparate specifice anotimpului toamna, au stat pe baloți de paie și au cântat la foc de tabără, au realizat coșulețe decorative din dovleci pe care i-au sculptat, sau pictat și flori de toamnă.

Responsabili: cadrele didactice învă. primar

Modalități de evaluare:

La sfârșitul activității elevii au apreciat critic și autocritic toate produsele realizate. S-a realizat o expoziție cu toate produsele copiilor. Această activitate a devenit un model pentru părinți, aceștia având un reper legat de modul cum își pot petrece timpul liber alături de copiii lor, implicându-i în activitățile gospodărești.

CONTRIBUȚIA PĂRINȚILOR ÎN FORMAREA LA COPII A UNUI COMPORTAMENT ADECVAT ȘCOLARITĂȚII

Prof. înv. primar Codilă Monica
Șc. Gimnazială „Marius Șandru” Reșița

Cea dintâi școală a omului a fost familia. Copilul necesită dragoste, disciplinare și obținerea treptată a unui grad de independență. El nu este vinovat dacă nu corespunde așteptărilor părinților, dacă acel copil “real” nu are calitățile copilului ideal. Părinții visează niște copii perfecți, care să îndeplinească propriul lor ideal. Adaptarea părinților la copilul real pe care trebuie să-l iubească cu calitățile și defectele lui reprezintă un examen greu de trecut.

Rolul familiei este important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral și estetic. Școala, alături de familie, influențează, prin condițiile concrete în care se desfășoară procesul de învățământ, personalitatea copilului.

Părinții, copiii și comunitățile se influențează puternic unii pe alții. Mediul în care trăiesc părinții poate sprijini sau devia viețile lor, poate determina multe dintre valorile lor. Activitatea educativă ce se realizează în școală nu poate fi separată, izolată de alte influențe educative ce se exercită asupra copilului. Ca prim factor educativ, familia oferă copilului aproximativ 90% din cunoștințele uzuale.

Un parteneriat familie – școală este relația cea mai profitabilă pentru toți cei ce participă la acest demers. Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte va reține că același subiect este copilul nostru și școlarul nostru. Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om.

Implicarea părinților în rezolvarea problemelor școlare și în sprijinirea procesului instructiv-educativ are o serie de motivații, dintre care enumerăm : părinții își cunosc copiii și doresc să îi descopere ca elevi, părinții au nevoie de informații referitoare la îndeplinirea rolului de elev de către copilul lor. Lipsa de comunicare din partea părintelui sau a școlii afectează evoluția elevului, rezultatele școlare și natura comportamentului.

Părinții trebuie să vadă în școală un prieten, un colaborator, un om adevărat care-i poate ajuta prin atitudinea nepărtinitoare pe care trebuie să o afișăm. Asadar, e o sarcină a școlii să identifice situațiile problemă, din familiile copiilor, să dirijeze pe cât posibil strategiile educative în favoarea elevului și să conștientizeze că relația de colaborare școală-familie este determinantă în educarea copiilor.

Arta de a fi părinte presupune eforturi susținute din partea acestuia în a simți, a învăța, a gândi, a înfrunța situații problemă, alături de copil, cu înțelepciune și discernământ. Prin intermediul educației părinților sub diferite forme: școala părinților, programe pentru părinți, aceștia pot fi sensibilizați asupra responsabilității imense pe care o au în educarea copiilor. Educarea copiilor nu este un lucru greu dacă este înțeleasă ca o relație bine statuată, ca o relație între părinți și copii, profesori și elevi, care să-i ofere copilului rezolvarea necesităților fundamentale în această lume: iubire, timp, posibilitatea de expresie, reguli, dezvoltarea forțelor și aptitudinilor. Sarcina educației este de a elabora strategii de supraviețuire și integrare socială în așa fel încât să fie cât mai eficientă și mai puțin traumatizantă pentru copii.

Părinții au înțeles că drumul ideal al educației este să-ți pui devreme copilul pe propriile picioare, să-l crești autonom, critic, curajos și abil în situații conflictuale, să-i câștigi încrederea astfel încât să fie prietenul său cel mai bun. A fi părinte devine o profesie care poate fi învățată. Educația poate reuși cu condiția ca și familia să o pregătească și să o susțină.

Bibliografie:

Stern, Hans, Heinrich, 1972, Educația părinților în lume, Editura Didactică și Pedagogică;
Dolean, Ioan și Dacian, 2001, Meseria de părinte, Ed. Motiv Cluj;

Vrasmaș, Ecaterina, Adina, 2002, Consilierea și educația părinților, Editura Aramis;

1. TEST DE EVALUARE

Covercă Valentina Irina

Școala Gimnazială Nr. 95

Disciplina: Științe ale naturii

Clasa a III-a

Unitatea de învățare: „Pământul- mediu de viață”

1. Încercuiește varianta corectă:

Resursele naturale sunt:

- a) doar lucrurile făcute de oameni
- b) elemente din natură pe care oamenii le folosesc
- c) jucării și aparate electrice

Care este cauza principală a **vântului**?

- a) mișcarea autoturismelor
- b) diferențele de temperatură din aer
- c) valurile mării

Poluarea aerului este produsă, în principal, de:

- a) fumul provenit din gazele de eșapament ale autoturismelor și de la unele fabrici și uzine
- b) creșterea plantelor
- c) curcubeu
- d) praf

2. Scrie două exemple de **resurse naturale epuizabile**:

3. Scrie „**A**” pentru răspunsurile **adevărate** și „**F**” pentru răspunsurile **false**:

- a) Apa potabilă este apa care poate fi consumată de oameni. _____
- b) Aerul este format doar din oxigen. _____
- c) Solul este important pentru creșterea plantelor. _____
- d) Vântul se formează prin condensarea vaporilor de apă. _____
- e) Ninsorea este formată din cristale de apă înghețată. _____

4. Completează enunțurile:

- a) Apa în stare lichidă se transformă în **vapori** prin procesul de _____, iar vaporii se transformă în picături de apă prin procesul de _____.
- b) _____ este un fenomen al naturii care apare iarna.
- c) Fulgerul este o **descărcare electrică**, iar _____ este sunetul produs după acesta.

5. Încercuiește exemplele de **utilizare a apei**?

- a) udarea plantelor
- b) încălzirea solului
- c) transportul oamenilor și al mărfurilor pe mări și oceane
- d) colorarea pietrelor
- e) producerea curentului electric în hidrocentrale
- f) în activități casnice (spălarea rufelor, spălarea vaselor)

6. Potrivește fiecare tip de apă cu sursa sa.

1. apă de suprafață

2. apă subterană

A. fântâni

B. lacuri, râuri, mări

Răspuns: 1 – ____ ; 2 – ____

7. Pune în ordine etapele **circuitului apei în natură** (numerotează cu numere de la 1 la 4):

- ___ evaporare
- ___ precipitații
- ___ acumulare în lacuri, mări
- ___ formarea norilor

8. Scrie două măsuri pentru folosirea rațională a apei:

1. _____
2. _____

9. Imaginează-ți că în apropierea casei tale există o zonă unde solul este plin de gunoaie. Scrie **două soluții** pentru protejarea și curățarea solului:

10. Explică, în 3–4 propoziții, de ce este important aerul curat pentru oameni, animale și plante.

Puterea rutinei în viața preșcolarilor

Cristian Ana-Valeria

Vârsta preșcolară este una dintre cele mai dinamice perioade din dezvoltarea unui copil. În numai câțiva ani, el trece prin transformări cognitive, emoționale și sociale majore. În mijlocul acestor schimbări rapide, rutina devine un punct de sprijin esențial, o structură care oferă copilului siguranță, predictibilitate și libertatea de a explora lumea într-un cadru stabil.

În primul rând, rutina contribuie la sentimentul de siguranță. Copiii mici nu au încă repere clare despre timp sau despre complexitatea evenimentelor din jurul lor. Atunci când știu ce urmează, anxietatea scade, iar capacitatea de adaptare crește. Un copil care știe că după micul dejun urmează joaca, apoi activitatea de grup, iar mai târziu odihna, se simte protejat de surprize stresante. Această predictibilitate creează un mediu în care copilul se poate concentra pe învățare și explorare, nu pe incertitudini.

Rutina contribuie și la formarea unor deprinderi sănătoase. Repetarea zilnică a unor activități — spălatul pe mâini, strângerea jucăriilor, salutul de dimineață, organizarea materialelor — formează fundamentul responsabilității și al autonomiei. Preșcolarii învață astfel că există momente pentru joacă, pentru odihnă, pentru masă și pentru relaționare. Prin aceste mici ritualuri zilnice, copiii deprind autodisciplină, un factor important în dezvoltarea lor viitoare.

Pe lângă aspectul comportamental, rutina stimulează și dezvoltarea emoțională. Copilul descoperă treptat că este capabil să finalizeze sarcini, ceea ce îi crește stima de sine. De asemenea, momentele recurente din zi îi ajută pe copii să-și gestioneze mai bine emoțiile: tranzițiile devin mai ușoare, frustrările scad, iar cooperarea crește. Când un copil știe că după o activitate solicitantă urmează una relaxantă, el reușește să se autoregleze mai bine.

În mediul educațional, rutina joacă un rol esențial în procesul de învățare. Activitățile structurate, desfășurate la aceleași intervale, ajută la consolidarea atenției și la învățarea obiceiurilor academice timpurii. Educatorii pot folosi rutina pentru a introduce noi concepte în mod gradual, oferind copiilor un cadru familiar în care să se simtă confortabil să experimenteze. Nu în ultimul rând, rutina îi ajută și pe adulți — părinți și cadre didactice — să creeze un echilibru între nevoile copilului și propriile responsabilități. O rutină bine stabilită reduce conflictele, grăbește tranzițiile și contribuie la o atmosferă armonioasă, atât acasă, cât și în grădiniță.

Astfel, puterea rutinei nu stă doar în repetiție, ci în armonia pe care o aduce în viața preșcolarilor. Prin stabilitate, claritate și echilibru, rutina devine o resursă vitală pentru dezvoltarea lor sănătoasă și pentru formarea unui fundament solid pe care se vor construi etapele următoare ale copilăriei.

Educația interculturală – o nouă provocare pentru învățământul primar

prof.înv.primar: Alina Luiza Deliman
Școala Gimnazială nr. 27 Timișoara

Educația interculturală își propune să pregătească indivizii și societățile pentru o mai atentă deschidere spre dimensiunea culturală a existenței lor. În condițiile sporirii contactelor, interacțiunilor posibile, se pot decela două mari seturi de obiective ale școlii interculturale: - păstrarea și apărarea diversității culturale a populației școlare. Școala, ca instanță de transmitere a valorilor, se va centra pe pluralitatea culturilor pe care mediul multicultural îl presupune. Trebuie evitată instituirea primatului unei culturi asupra alteia. Acest obiectiv presupune două aspecte: pe de o parte, vizează adaptarea educatului la mediul propriu, al regiunii, orașului, culturii sale particulare, cu toate trăsăturile, iar pe de altă parte, acest tip de școală îi propune să asigure adaptarea educatului la mediu în condițiile coexistenței mai multor grupuri culturale. Se cer a fi vizate atât culturile familiale, cât și cele înconjurătoare, ambientale. Trebuie vegheat ca școlara să nu defavorizeze o cultură sau alta în numele unor relativisme explicite.

Educația interculturală trebuie să țină cont de diferitele stiluri de viață, să se adapteze la nevoile și interesele fiecăruia dar să și fie elaborată și configurată pe principiul participării egale a tuturor celor implicați în procesul educativ. În acest scop, trebuie să existe spații în care imigranții și oamenii cu diferite culturi să aibă posibilitatea de a se implica.

Egalitatea diferențelor trebuie să fie baza educației interculturale. Pentru a acorda oportunități și posibilități egale tuturor culturilor, pentru dezvoltarea fiecărei culturi și identități educația interculturală trebuie să respecte diferențele și să promoveze egalitatea. Acest lucru contribuie la depășirea inegalităților sociale.

Programa trebuie să conțină o abordare interculturală, bazată pe valori ca solidaritatea, egalitatea și respectul față de diversitate. Din acest punct de vedere, educația interculturală trebuie să constituie baza luptei împotriva rasismului.

Educația interculturală promovează atitudini tolerante, deschise, de acceptare și înțelegere firească a raportului „eu-celălalt” și a noțiunii de străin, recunoașterea și respectarea diferențelor culturale prin valorificarea pozitivă a relațiilor de egalitate între oameni și nu prin aplicarea polarității superior-inferior. De asemenea presupune promovarea unor politici școlare care să permită egalizarea șanselor în educație și a unor strategii de valorificare a diferențelor culturale pentru a le transforma în resurse pedagogice.

Școala este principalul spațiu al învățării pluralității culturale prin prețuirea diversității, a notei distincte aduse de cultura fiecărui actor social participant. Ea trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, nu există valori superioare și inferioare, ci există valori specifice care trebuie judecate. În școală este necesară „modelarea” orgoliului etnic al majorității și întărirea încrederii în sine a minorității.

Educația interculturală constituie o opțiune ideologică în societățile democratice și vizează viitorii cetățeni să facă cea mai bună alegere și să se orienteze în contextul schimbărilor intervenite în sistemele de valori. Ea trebuie să devină o constantă a pregătirii cadrelor didactice și să-și pună amprenta asupra programelor școlare și materiilor de învățământ, asupra priorităților educative, asupra criteriilor de evaluare a competențelor și comportamentelor, asupra relațiilor cu părinții și comunitatea, permițând formarea comportamentelor creative în comunicare, cooperare și încredere în cadrul grupului; respect reciproc, toleranța față de opinii diferite.

Educația interculturală este cea care susține integrarea socială a grupurilor minoritare în mod „pașnic” fără ca acestea să fie nevoite să renunțe la propria identitate. În cadrul culturilor mozaicate de astăzi trebuie să acceptăm ideea că orice grup socio-cultural poate contribui la îmbogățirea vieții

comunitare prin schimbul de elemente identitare, prin dialog și implicare a tuturor membrilor comunității multiculturale.

Educația interculturală nu trebuie să se limiteze în mod exclusiv la transmiterea unor conținuturi specifice în cadrul unei discipline particulare, consolidarea abordării sale interdisciplinare este fundamentală; nu poate fi concepută doar pentru mediul școlar, ci și în legătură cu extrașcolarul (familie, grupuri sociale, instituții, comunități, mass-media). Se remarcă și o schimbare a rolului profesorului, care depășește funcția de a comunica modele și programe, acesta trebuind să acorde o mai mare atenție spiritului de inițiativă și creativității, centrarea întregii acțiuni fiind pe elev.

Școala are misiunea de a permite fiecărui copil să crească, să-și dezvolte spiritul, corpul și inima, deci inteligența, sensibilitatea, creativitatea; să permită copiilor să învețe să trăiască împreună, unii cu alții, cu persoane diferite, să-și poată ocupa progresiv locul în societate, să poată deveni cetățeni activi.

Interculturalitatea este înainte de orice respectul diferențelor. Cadrele didactice sunt garanții acestor rigori ale spiritului care veghează asupra diferențelor, pentru a învăța, a cunoaște și a înțelege ceea ce ne leagă, ceea ce ne face asemănători, ceea ce ne apropie. Suntem diferiți, dar nu înseamnă că unul este mai bun decât celălalt, cu toții avem un potențial valoric egal. Toți avem o cultură asemănătoare dar în același timp și culturi diferite. Acestea țin de religiile noastre, de grupul nostru etnic, de valorile politice, sociale, de familiile noastre. Unica posibilitate ca oamenii să devină solidari este recunoașterea și estimarea acestor diferențe și similitudini.

Pentru cadrele didactice este esențial să creeze relații pozitive în interacțiunea dintre semeni, să favorizeze dezvoltarea persoanei cât și a relațiilor constructive în grup, pentru a trăi sentimentul propriei identități.

Venind din culturi diferite avem șansa să ne integrăm într-o societate diferită, multiculturală, care favorizează sentimentul de a fi în realitatea cotidiană, o individualitate care nu seamănă cu nimeni și nimic.

Experiența de zi cu zi mă determină să afirm că nouă, cadrelor didactice, ne revine un rol deosebit de important în crearea unei atmosfere prietenoase, plină de respect între copii și între părinți, pentru a se evita unele neînțelegeri sau conflicte interrasiale. Este imperios necesară toleranța, indiferent din ce familie provin copiii clasei din punct de vedere etnic, religios, social, etc. În activitatea mea m-am confruntat cu situații când au venit copii din medii total diferite: familii foarte sărace, familii de religii diferite, copii din medii profesional diferite, cu culturi diferite sau de etnii diferite, situație în care obiectivul meu principal a fost acela de a-i determina pe acești copii să nu simtă sau să simtă cât mai puțin felul provenienței lor, ferindu-i de fenomenul frustrării care ar putea avea repercursiuni asupra personalității în formare a copilului mic.

Ce nu este educația interculturală?

-nu este o educație compensatorie pentru străini sau grupuri minoritare. Nu copiii care aparțin acestor grupuri sunt cei care au probleme, ci instituția școlară are dificultăți de adaptare la diversitatea culturală.

- nu este o nouă disciplină școlară sau o extensie a programelor destinată „predării culturilor”, ci își propune să formeze atitudini pozitive și active față de alte culturi, posibilă sursă de îmbogățire și de trăire a unor experiențe noi.

- nu se confundă cu orele de limba și cultura de origine specifice grupurilor minoritare.

Diferențele dintre copii, culturi, stiluri de viață și de învățare, dintre componente, sunt firești, pozitive. De aceea ei nu trebuie forțați să devină copii ale unui model predefinit.

Interculturalitatea este o componentă a realității zilnice din școală. Tot modul de învățare este organizat din perspectivă interculturală, permițând învățarea prin colaborare, comunicare și nicidecum

de marginalizare a unor copii. Deschiderea spațiului școlii către comunitate și specificul ei, organizarea unor întâlniri, excursii, serbări cu specific intercultural dar nu în detrimentul majorității, urmărește realizarea obiectivelor de egalizare a șanselor în educație.

Este de preferat să răspundem prompt întrebărilor copiilor, dacă ocolim răspunsurile, aceștia vor deduce că ceva nu este bine în ceea ce privește întrebarea sau persoana la care se referă aceasta. Răspunsurile să fie simple, legate de experiența copiilor și nivelul lor de cunoaștere. Diferențele trebuie introduse prin asemănări: toți oamenii râd, plâng, se bucură, numai că există maniere diferite de manifestare.

Un exercițiu simplu ce se poate face la clasă este următorul:

-copiii sunt rugați să răspundă la întrebarea „Cine sunt eu?”

-după examinarea răspunsurilor sigurat vom găsi indicații care să permită să ne situăm din punct de vedere social: de pildă, numele și vârsta, sexul, originea etnică și limba maternă, diferitele roluri sociale. S-ar putea, de asemenea, să întâlnim detalii referitoare la aspecte mai personale ale individualității, precum trăsături de caracter, valori, convingeri ideologice, credințe religioase, interese intelectuale, gusturi artistice, preferințe în materie de sport etc.

Educația interculturală și noul curriculum educațional

Pentru a obține o cât mai mare reprezentare și eficiență a activităților inter-culturale în școală se recomandă o strategie care să urmărească structura noului curriculum național, pe cele trei dimensiuni:

- Curriculum nucleu
- Curriculum la decizia școlii
- Activitățile extracurriculare

Fiind un domeniu nou, este greu a stabili locul educației interculturale în curriculum oficial, motiv pentru care se acordă o atenție mai mare activităților extracurriculare ale căror obiective și probe de evaluare pot fi direcționate către sentimente, atitudini, lucruri mai puțin palpabile.

Avantajul **activităților extracurriculare**, care se apropie mai mult de educația interculturală informală, este că oferă un cadru flexibil, propice pentru apropiere și intercunoaștere. Educația interculturală **la nivelul curriculum-ului la decizia școlii** are în vedere propunerea unor discipline opționale care să promoveze valorile interculturale sau extinderea unor teme din curriculum-ul nucleu care permit tratări din perspectivă interculturală. Exemplific: „Cum comunicăm ca să nu ne mai certăm”, „Tradiții și obiceiuri locale”, „Colegii mei - prietenii mei”, „Jocuri de copii”, „Dansuri tradiționale”(activități opționale).

Educația interculturală **la nivelul curriculum-ului nucleu** urmărește identificarea unor programe de trunchi comun, obiective și conținuturi care să promoveze interculturalitatea, interdisciplinaritatea, strategii didactice *de învățare prin cooperare*, etc.

Nu este de neglijat grupa de copii, ca **resursă în procesul didactic**, a cărei diversități culturale trebuie valorificată.

„Educatorul care practică o pedagogie interculturală va profita efectiv de prezența copiilor de origini diferite pentru a (re)valoriza cultura lor de origine și de a-i sensibiliza, în același timp, pe ceilalți la diversitatea culturală, dar va evita să impună o oarecare identificare, va evita stereotipiile, prezentarea culturilor în mod static.”

(P. Dasen și alții)

În loc de concluzii:

Trebuie să învățăm să ne respectăm unii pe alții, să comunicăm, să ne tolerăm, să cooperăm cu ceilalți, deoarece doar așa nu vor mai exista diferențe între noi care suntem diferiți, dar totuși egali. Și pentru că toți copiii au drepturi egale la educație, este necesară identificarea, valorificarea și stimularea tuturor capacităților și disponibilităților existente la fiecare, indiferent de etnie, în scopul unei educații eficiente.

BIBLIOGRAFIE:

- Ciolan, Lucian, *Pași către școala interculturală*, Colecția Sanse Egale, Ed. Corint, 2000;
- Cucoș, Constantin, *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*, Ed. Polirom, Iași, 2000;
- Cucoș, Constantin, *Educația. Iubire, edificare, desăvârșire*, Ed. Polirom, Iași, 2008; ● Hofstede, Geert, *Managementul structurilor multiculturale*, București, Ed. Economică, 1996;
- Malița, Mircea, *Zece mii de culturi, o singură civilizație*, București, Editura Nemira, 1998;
- *** *O nouă provocare pentru educație – Interculturalitatea*, Editura Polirom, 2001

Jocul didactic în activitățile extracurriculare

Prof. Ozana Drăgilă

Școala Gimnazială "Marius Șandru" Reșița

Una din formele specifice utilizate în procesul instructiv-educativ în ciclul primar este **jocul didactic**, care constituie o formă de activitate specifică pentru copil și hotărâtoare pentru dezvoltarea lui psihică. Sub influența jocului se formează, se dezvoltă și se restructurează întreaga activitate psihică a copilului.

Jocul didactic constituie un mijloc valoros de instruire și de educare a copiilor de vârstă preșcolară și școlară mică, deoarece rezolvă, într-o formă cu totul adecvată vârstei, sarcini instructiv-educative complexe, facilitează procesul de asimilare, fixare, consolidare și verificare a cunoștințelor. De asemenea, este un mijloc important de educație intelectuală, care pune în valoare și antrenează capacitățile creatoare ale elevului. În viața de zi cu zi a școlarului, „jocul ocupă un loc important, deoarece, jucându-se, copilul își satisface nevoia de activitate, de a acționa cu obiectele reale sau imaginare, de a se transpune în diferite roluri și situații care-l apropie de realitatea înconjurătoare.”¹

Datorită conținutului și modului lor de desfășurare, jocurile didactice sunt mijloace eficiente de activizare a întregului colectiv al clasei, dezvoltă spiritul de echipă, de înțajutorare, formează și dezvoltă unele deprinderi practice elementare de muncă organizată. Prin îmbinarea activității de învățare cu jocul, copilul dobândește mai ușor unele noțiuni. În învățământul primar, jocul didactic se poate utiliza, cu mult succes, la toate disciplinele școlare, în orice moment al lecției, urmărindu-se fie dobândirea de cunoștințe, priceperi, deprinderi, fie fixarea, consolidarea, dar și evaluarea acestora. Prin joc, copilul învață cu plăcere, devine interesat de activitatea pe care o desfășoară. Cei timizi devin, cu timpul, mai activi și, în final, obțin rezultate mult mai bune. Situațiile create de joc sunt rodul imaginației; în joc, copilul vede altfel lumea decât în realitate, o reinventează și o înfrumusețează, lucru foarte important pentru reușita unor lucrări de desen, de compunere, de abilități practice. Jocurile activează operațiile gândirii: analiza, sinteza, comparația, generalizarea, abstractizarea. În timpul desfășurării jocurilor didactice se acordă o atenție deosebită elevilor care au o capacitate mai redusă de înțelegere și a celor care au o exprimare mai greoaie, fapt care duce la ameliorarea rezultatelor școlare prin valorificarea la maximum a potențialului fiecărui elev. Imaginația, spiritul profund de gândire, pot fi stimulate în cadrul grupelor colective de lucru, deoarece fiecare elev își verifică și confruntă cunoștințele cu cele ale grupului, conform sarcinilor jocului. Prin joc, întregul colectiv devine mai interesat, mai atent și mult mai relaxat. În alegerea jocurilor trebuie să se țină cont de particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor, să se aleagă jocuri mai dificile decât posibilitățile lor actuale, care să solicite, să grăbească și să stimuleze evoluția psihică. Jocurile, și în special cele didactice, „înlănesc adaptarea copilului la munca școlară”.²

Toate aceste fapte mă determină să propun ca jocului să i se acorde importanța cuvenită în cadrul învățământului primar, să se încerce atingerea multor obiective instructiv-educative prin intermediul lui.

Un joc matematic atractiv este **Cine urcă mai repede scara?**

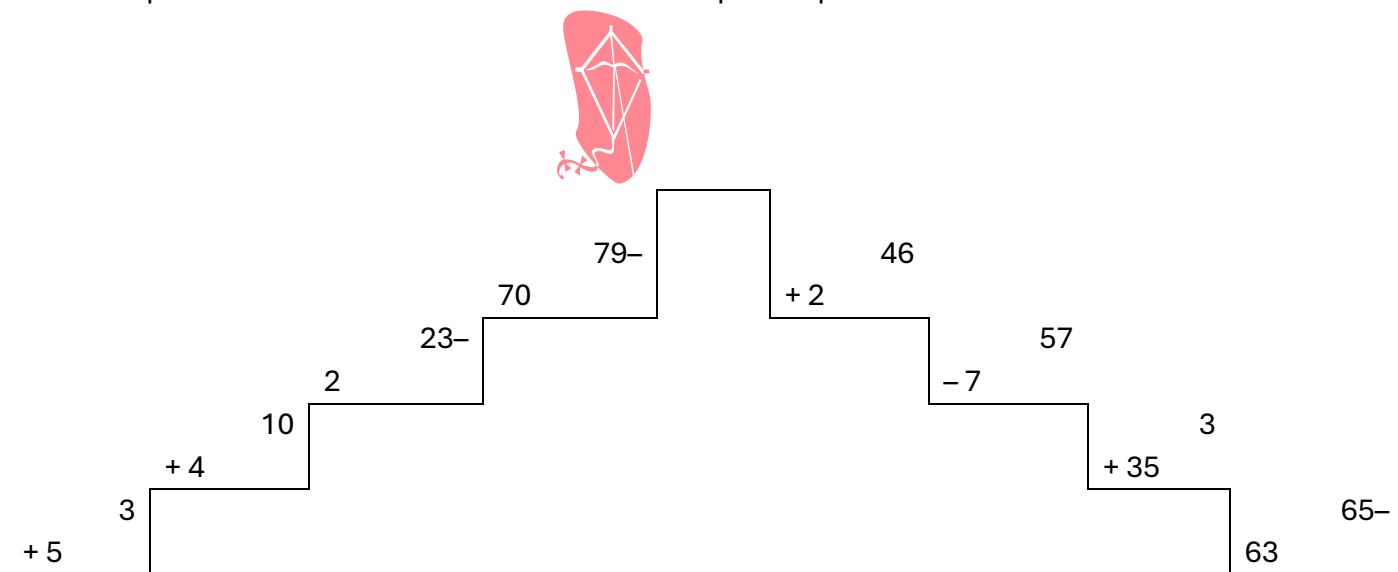
Obiective:

- formarea și consolidarea deprinderilor de calcul rapid, oral și scris;
- dezvoltarea spiritului de competiție.

Sarcina didactică: rezolvarea operației scrise pe o anumită treaptă a scării.

Jocul se desfășoară pe echipe, antrenând toată clasa, gen ștafetă, fiecare elev trebuind să urce o singură treaptă a scării. Echipa care reușește să rezolve și rapid și corect exercițiile ajunge în vârf și are dreptul de a lua premiul (stegulețul).

Se poate folosi autoevaluarea sau evaluarea pe echipe.

Adaptarea jocului pentru orele de limba română

Cine urcă mai repede scara?

Obiective:

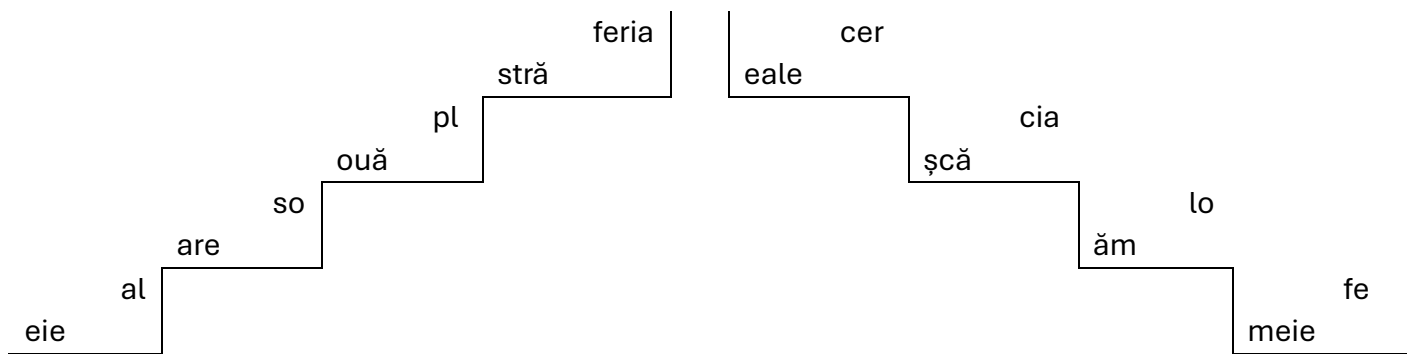
- consolidarea deprinderilor de muncă independentă;
- dezvoltarea capacităților intelectuale;
- recunoașterea scrierii corecte a cuvintelor care conțin grupurile de litere;
- dezvoltarea spiritului de observație;
- dezvoltarea spiritului de competiție.

Sarcina didactică: identificarea și corectarea cuvintelor scrise greșit pe o anumită treaptă a scării.

Jocul se desfășoară pe echipe, antrenând toată clasa, gen ștafetă, fiecare elev trebuind să urce o singură treaptă a scării. Echipa care reușește în cel mai scurt timp să recunoască și să corecteze cuvintele scrise greșit, ajunge în vârf și are dreptul de a lua premiul (stegulețul).

Se poate folosi autoevaluarea, evaluarea reciprocă sau evaluarea pe echipe.

Alte variante:

- scrierea corectă a cuvintelor care conțin **m** înainte de **b** și **p**;
- completarea scărilor cu numerele ordinale (treptele fiind lăsate libere);
- identificarea substantivelor proprii/comune;
- identificarea verbelor care exprimă starea; etc.

2.

Învățarea prin cooperare și empatie – un model pentru clasa primară în alternativa educațională Step-by-Step

FLOREA FLORENTINA

Educația contemporană se confruntă cu provocarea de a forma nu doar minți bine antrenate, ci și suflete deschise, capabile de cooperare, empatie și înțelegere a celuilalt. Într-un context social și cultural marcat de diversitate, competitivitate și ritm accelerat al schimbărilor, școala primară are o misiune esențială: aceea de a cultiva valori umane profunde încă din primii ani de formare. Învățarea nu mai poate fi redusă la acumularea de informații, ci devine un proces complex de construire a cunoașterii, de descoperire a sensurilor și de dezvoltare a competențelor socio-emoționale care vor ghida copilul pe parcursul întregii vieți. În acest context, învățarea prin cooperare și empatie se afirmă ca un model educațional inovativ, menit să înlocuiască individualismul și competiția cu colaborarea, solidaritatea și învățarea reciprocă. Această abordare oferă elevilor posibilitatea de a învăța unii de la alții, de a se sprijini, de a-și dezvolta abilități de comunicare și de a construi relații sănătoase bazate pe respect și încredere. Într-o clasă organizată pe principii de cooperare, fiecare copil devine parte activă a procesului de învățare, iar succesul individual este legat de succesul grupului. Componenta afectivă, reprezentată prin empatie, este elementul care dă profunzime acestei metode. Copilul empatic este mai atent la nevoile celorlalți, înțelege emoțiile din jurul său și acționează cu blândețe și responsabilitate. Cultivarea empatiei încă din clasele primare contribuie la formarea unui climat de siguranță emoțională, unde învățarea se desfășoară firesc, fără teamă de greșeală, iar fiecare elev este valorizat pentru ceea ce este și pentru ceea ce poate deveni. Alternativa educațională Step-by-Step oferă cadrul ideal pentru dezvoltarea acestui tip de învățare. Prin organizarea clasei pe centre de activitate, prin valorizarea muncii în echipă și prin relația deschisă dintre elev, familie și școală, această abordare transformă procesul didactic într-o experiență autentică de viață. Copilul este privit ca participant activ, iar învățătorul – ca facilitator și partener în învățare. Activitățile de cooperare, conversațiile reflexive, proiectele comune și momentele de împărtășire a emoțiilor creează un cadru propice pentru dezvoltarea empatiei și a spiritului comunitar. 1 Lucrarea de față își propune să evidențieze modul în care învățarea prin cooperare și empatie, integrată în filosofia Step-by-Step, contribuie la formarea unor copii responsabili, autonomi și sensibili la nevoile celorlalți. Pornind de la exemple concrete din activitatea la clasă, sunt analizate strategiile utilizate, impactul asupra elevilor și rolul esențial al cadrului didactic în cultivarea unei culturi a respectului și a solidarității. Prin acest demers, se dorește argumentarea faptului că educația bazată pe empatie și colaborare nu reprezintă doar o metodă alternativă de predare, ci o necesitate a școlii moderne – o cale de a forma oameni echilibrați, deschiși și implicați în comunitatea din care fac parte.

1. Fundament Teoretic

1.1. Învățarea prin cooperare – o cale spre formarea competențelor sociale și cognitive Învățarea prin cooperare reprezintă o abordare educațională în care elevii lucrează împreună pentru atingerea unor obiective comune, într-un climat bazat pe respect reciproc și sprijin mutual. Spre deosebire de învățarea competitivă, unde succesul unuia poate însemna eșecul altuia, cooperarea presupune interdependență pozitivă – toți membrii grupului reușesc doar dacă fiecare contribuie și progresează. Cercetările lui David și Roger Johnson au arătat că elevii implicați în activități cooperative dezvoltă abilități sociale superioare, o mai mare motivație pentru învățare și o atitudine pozitivă față de școală. În cadrul învățării prin cooperare, accentul se mută de la produs la proces: cum învățăm împreună, cum comunicăm, cum ne asumăm roluri și cum rezolvăm conflictele. Elementele esențiale ale acestei metode sunt: interdependența pozitivă, responsabilitatea individuală, interacțiunea directă, abilitățile de colaborare și reflecția de grup. Prin activități organizate în perechi sau în echipe mici, elevii sunt încurajați să-și exprime ideile, să asculte activ, să ofere și să ceară ajutor, să ia decizii

comune. În felul acesta, clasa devine o comunitate de învățare în care fiecare copil este important și valorizat. La vârstele mici, cooperarea are un rol formativ esențial: ea dezvoltă empatia, răbdarea, capacitatea de negociere și încrederea în sine. Copilul descoperă că greșeala nu este o piedică, ci o oportunitate de a învăța alături de ceilalți. Această dimensiune afectivă a colaborării face ca procesul de învățare să devină o experiență plăcută, trăită cu entuziasm și sens.

1.2. Empatia – fundament al dezvoltării socio-emoționale Empatia este capacitatea de a înțelege și de a împărtăși emoțiile celorlalți. Ea presupune atât o componentă cognitivă (înțelegerea perspectivei altuia), cât și una emoțională (trăirea afectivă a stării celui alt). În context educațional, empatia are un rol major: creează legături autentice între elevi, favorizează cooperarea și diminuează comportamentele conflictuale. 2 Potrivit lui Daniel Goleman, empatia este una dintre competențele fundamentale ale inteligenței emoționale și trebuie cultivată încă din copilărie, prin modele pozitive, prin exerciții de ascultare activă și prin contexte care stimulează sensibilitatea față de trăirile celui alt. În școală, dezvoltarea empatiei se realizează prin activități care implică reflecție, dialog, exprimarea emoțiilor, jocuri de rol și situații de cooperare. În mediul școlar primar, copiii se află într-o etapă în care învață să recunoască și să gestioneze emoțiile proprii și ale celorlalți. În acest sens, empatia devine liantul care asigură un climat armonios și favorizează învățarea autentică. Profesorul empatic creează un spațiu sigur, în care elevii pot vorbi deschis despre trăirile lor și pot greși fără teama de a fi judecați. Dezvoltarea empatiei nu este un proces spontan, ci unul ghidat și conștientizat. Activitățile de reflecție, conversațiile despre emoții, exercițiile de înțelegere a perspectivei altuia sau activitățile de grup care implică decizii comune sunt modalități prin care copilul își exersează treptat capacitatea de a se pune „în locul celui alt”.

1.3. Alternativa educațională Step-by-Step – un cadru natural pentru cooperare și empatie Alternativa educațională Step-by-Step s-a impus în învățământul românesc ca un model centrat pe copil, bazat pe respectarea ritmului individual de dezvoltare și pe participarea activă a elevilor la propria formare. În acest sistem, învățarea nu se realizează prin transmitere, ci prin descoperire, explorare și cooperare. Clasa este organizată în centre de activitate, care permit copiilor să lucreze în grupuri mici, să colaboreze și să își dezvolte abilitățile sociale și emoționale într-un mediu stimulat.

2. Demers Aplicativ – Studiu de caz: Învățarea prin cooperare și empatie în cadrul alternativei Stepby-Step

2.1. Contextul aplicării Studiul de caz s-a desfășurat într-o clasă pregătitoare (ulterior clasa I) dintr-o școală care aplică alternativa educațională Step-by-Step. Colectivul era format din 23 de elevi, cu niveluri diferite de dezvoltare cognitivă și socio-emoțională. Activitatea s-a derulat pe parcursul unui semestru și a avut ca scop principal dezvoltarea capacității de cooperare și a empatiei între elevi, prin activități integrate, specifice organizării pe centre de învățare.

2.2. Obiectivele specifice - Stimularea comunicării pozitive și a colaborării între colegi. 3 - Formarea deprinderilor de ascultare activă și sprijin reciproc. - Dezvoltarea capacității de a recunoaște și exprima emoțiile proprii și ale celorlalți. - Încurajarea reflecției personale asupra trăirilor și comportamentelor din grup.

2.3. Descrierea activităților Activitățile au fost organizate în cadrul centrelor de învățare, cu accent pe colaborare, dialog și cooperare. Mai jos sunt prezentate trei momente semnificative:

Activitatea 1 – „Cum m-aș simți în locul tău?” (centrul de limbă și comunicare) Elevii au ascultat o povestioară despre un copil care era trist pentru că își pierduse jucăria preferată. După lectură, copiii au discutat despre emoțiile personajului și au fost provocați să spună ce ar fi făcut ei în locul lui. În perechi, au interpretat scurte dialoguri despre „cum putem consola un coleg supărat”. În final, au realizat un „Colț al emoțiilor” în clasă, unde fiecare elev a desenat chipuri care exprimă diferite stări sufletești. Activitatea a dezvoltat empatia, vocabularul emoțional și capacitatea de a identifica trăirile celorlalți.

Activitatea 2 – „Echipa prieteniei” (centrul de arte și științe) Elevii au fost împărțiți în grupe de câte patru și au primit sarcina de a realiza un colaj comun pe tema „O zi frumoasă în clasa noastră”.

Fiecare copil a avut un rol: unul a decupat, altul a lipit, altul a desenat, iar altul a prezentat produsul

final. Scopul a fost de a stimula colaborarea, asumarea responsabilității și înțelegerea faptului că reușita echipei depinde de contribuția fiecăruia. Pe parcurs, au existat momente de negociere și sprijin reciproc, iar copiii au învățat să aprecieze efortul colegilor.

Activitatea 3 – „Proiectul clasei: Prietenia ne unește” (activitate integrată) Pe parcursul a două săptămâni, clasa a derulat un proiect amplu dedicat prieteniei. Elevii au alcătuit un „Jurnal al faptelor bune”, unde au notat zilnic gesturi frumoase făcute pentru colegi. Au scris mesaje de mulțumire, au realizat o carte colectivă intitulată „Suntem o echipă”, iar la final au organizat o expoziție cu fotografii și desene despre cooperare. Învățătorul a avut rolul de facilitator, stimulând reflecția copiilor asupra emoțiilor trăite, formulând întrebări precum: „Cum te-ai simțit când ai fost ajutat?”, „Cum ai putea ajuta și tu pe altcineva?”, „De ce este important să lucrăm împreună?”.

2.4. Rezultate observate

La finalul perioadei, s-au constatat progrese semnificative în comportamentul elevilor. Copiii au devenit mai atenți la nevoile colegilor, au manifestat mai multă răbdare și disponibilitate de ajutor. Climatul clasei s-a îmbunătățit vizibil: conflictele au scăzut, iar cooperarea a crescut. În activitățile de grup, elevii au început să folosească expresii pozitive („Hai să te ajut!”, „Putem face împreună!”, „Ce idee bună ai avut!”), semn al dezvoltării empatiei și al comunicării eficiente. De asemenea, părinții au remarcat schimbări benefice în atitudinea copiilor acasă – mai multă înțelegere și dorință de colaborare. Învățătorul a observat o creștere a motivației pentru învățare, o participare mai activă și un climat de siguranță emoțională care a facilitat progresul academic.

2.5. Concluzie parțială Acest studiu de caz demonstrează că învățarea prin cooperare și empatie produce efecte vizibile nu doar asupra performanțelor școlare, ci și asupra echilibrului emoțional și relațional al elevilor. În cadrul alternativei Step-by-Step, principiile cooperării se integrează firesc în organizarea zilnică a clasei, iar empatia devine firul care leagă copiii într-o comunitate de învățare bazată pe respect, bunătate și solidaritate.

3. Rezultate și Interpretare Rezultatele activităților desfășurate în cadrul studiului de caz confirmă faptul că învățarea prin cooperare și empatie are un impact profund asupra dezvoltării personale și sociale a elevilor din ciclul primar. Prin integrarea acestor principii în organizarea clasei Step-by-Step, s-au produs transformări vizibile atât în dinamica grupului, cât și în atitudinile individuale ale copiilor. În plan comportamental, s-a observat o creștere a disponibilității de colaborare. Elevii au devenit mai receptivi la ideile colegilor și mai dispuși să împărtășească resursele de învățare. În activitățile de grup, s-au conturat treptat comportamente de sprijin și încurajare, iar competiția individuală a fost înlocuită de dorința comună de reușită. Copiii au învățat să își asume roluri diferite, să negocieze, să ofere feedback constructiv și să aprecieze contribuțiile celorlalți. Pe plan emoțional, s-a remarcat dezvoltarea empatiei și a capacității de reglare a emoțiilor. În cadrul discuțiilor reflexive, copiii au început să identifice mai ușor emoțiile proprii și ale colegilor, să exprime verbal trăirile și să adopte comportamente adecvate situațiilor. Atmosfera clasei a devenit mai calmă, mai sigură și mai prietenoasă. Tot mai des, elevii au manifestat gesturi de grijă și solidaritate: oferirea voluntară de ajutor, împărțirea materialelor, consolare sau încurajare. Din perspectiva învățătorului, metoda a condus la o creștere a implicării active a tuturor elevilor, inclusiv a celor mai timizi sau nesiguri. Organizarea activităților pe centre de învățare a permis adaptarea sarcinilor la nivelul și 5 ritmul fiecărui copil, ceea ce a generat încredere și motivație. Climatul pozitiv creat prin cooperare și empatie a redus tensiunile și a favorizat participarea autentică la învățare. Feedbackul părinților a întărit aceste concluzii: acasă, copiii s-au arătat mai comunicativi, mai deschiși și mai dispuși să colaboreze cu frații sau colegii de joacă. Părinții au perceput o creștere a echilibrului emoțional și o atitudine mai tolerantă în interacțiunile cotidiene. Interpretarea acestor rezultate evidențiază faptul că dimensiunea relațională a educației nu poate fi separată de cea cognitivă. Într-un mediu bazat pe cooperare și empatie, copilul învață cu sens, pentru că se simte valorizat, ascultat și respectat. Progresul academic devine o consecință naturală a stării de bine și a relațiilor armonioase construite în clasă. Prin urmare, aplicarea învățării prin cooperare și empatie în cadrul alternativei Step-by-Step

confirmă eficiența unei pedagogii centrate pe copil – o pedagogie a încrederii, a colaborării și a emoției pozitive, care pune bazele formării unui viitor adult responsabil, tolerant și implicat social.

4. Concluzii Demersul educațional prezentat demonstrează că învățarea prin cooperare și empatie nu este doar o strategie de predare, ci o veritabilă filozofie a educației moderne, în care accentul se mută de la transmiterea de cunoștințe la formarea de caractere și relații umane autentice. Într-un climat bazat pe respect, acceptare și colaborare, copilul descoperă bucuria de a învăța împreună, de a contribui, de a se simți util și valorizat. Integrarea principiilor cooperării și empatiei în cadrul alternativei educaționale Step-by-Step oferă o bază solidă pentru dezvoltarea competențelor sociale și emoționale ale elevilor. Activitățile desfășurate pe centre de învățare, proiectele de grup și reflecțiile colective contribuie la formarea unui spirit comunitar autentic, în care fiecare elev învață nu doar pentru sine, ci și împreună cu ceilalți. Rezultatele studiului de caz confirmă faptul că empatia și cooperarea influențează pozitiv comportamentul, motivația și performanțele școlare ale elevilor. Prin intermediul acestor metode, clasa se transformă într-un spațiu de învățare sigur și prietenos, unde copilul se simte auzit, înțeles și sprijinit să se dezvolte integral. Rolul cadrului didactic devine unul esențial: acela de a crea contexte de învățare semnificative, de a ghida, de a asculta și de a cultiva echilibrul dintre emoție și rațiune. Într-o lume în continuă schimbare, profesorul empatic și facilitatorul de cooperare devine un model de umanitate, un reper de stabilitate și încredere. În concluzie, învățarea prin cooperare și empatie, așa cum se realizează în alternativa Step-by-Step, reprezintă un model educațional sustenabil, capabil să formeze copii curajoși, empatici și implicați – oameni care vor ști, mai târziu, să construiască împreună o societate bazată pe respect, solidaritate și înțelegere.

5. Bibliografie

1. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1999). *Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive, and Individualistic Learning*. Allyn & Bacon.
2. Goleman, D. (2008). *Inteligența emoțională*. București: Editura Curtea Veche.
3. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
4. Cace, S., & Cucoș, C. (coord.) (2010). *Alternative educaționale în învățământul românesc*. Iași: Editura Polirom.
5. Ionescu, M. (2003). *Instruirea eficientă. Perspective teoretice și aplicative*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.
6. IRSCA Gifted Education (2000–2020). *Ghiduri metodologice Step-by-Step*. București: Fundația Soros România.
7. Stan, E. (2018). *Educația emoțională în școala primară*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Specificitatea evaluării în învățământul preșcolar

Fulga Florina

„Evaluarea nivelului de pregătire a copilului are un rol esențial, întrucât constituie o modalitate obiectivă de punere în evidență a randamentului obținut și reprezintă un mijloc important de învățare, cât și al celei de instruire, furnizând totodată informația necesară pentru adaptarea pe baze științifice a unor măsuri de ameliorare a acestei activități.”

Analiza rezultatelor, în comparație cu obiectivele propuse constituie cel mai important aspect al evaluării, care pune la dispoziție posibilitatea culegerii datelor necesare referitoare la dezvoltarea psihofizică a copilului, dar și date despre modul în care acesta a dobândit un nivel de cunoștințe și deprinderi. Aceasta are în vedere însușirea tematicii, sistematizarea și consolidarea celor dobândite anterior. Analizând rezultatele obținute, se impun măsuri ameliorative de programe suplimentare de instruire pentru cei cu rezultate mai puțin bune și programe de învățare intensivă pentru cei cu rezultate mai bune.

Astfel, la nivel preșcolar vom avea de-a face cu evaluarea obiectivelor proiectate de educator la nivel de conținuturi, evaluarea activității cadrului didactic, evaluarea în condițiile respectării particularităților psiho-fizice ale copiilor, feedback-ul obținut în urma evaluării, creativitate și inovație în folosirea metodelor și tehnicilor adecvate de evaluare.

„Cunoașterea la nivel psihologic a copilului este de o mare importanță în preșcolaritate deoarece la această vârstă, acesta evoluează rapid și în mod diversificat, iar metodele de educare trebuie să fie adaptate la particularitățile copiilor.”

„După funcțiile pe care evaluarea le îndeplinește în cadrul procesului mai larg al stimulării potențialului biopsihic al copilului și al optimizării parametrilor generali ai dezvoltării acestuia, formele de evaluare utilizate în grădiniță sunt” :

Evaluarea inițială – constă în aprecierea nivelului general al dezvoltării copilului la intrarea în grădiniță sau în momentul integrării lui în diferite categorii de vârstă ale preșcolarității. Constituie o premisă determinantă în proiectarea demersului didactic și o condiție a reușitei acestuia.

Obiectivele evaluării inițiale sunt orientate spre cunoașterea capacităților generale de învățare ale copiilor, a nivelului de cunoștințe, deprinderi, abilități necesare desfășurării programului de instruire care urmează. Evaluarea se desfășoară oral sau scris și stabilește un diagnostic real și obiectiv, care poate îndeplini funcția predicativă, deci va indica traseul demersului didactic ce urmează a fi desfășurat în trei planuri :

- modul adecvat de predare – învățare a noului conținut;
- continuarea unui program de recuperare pentru tot colectivul de copii;
- măsuri de sprijinire și recuperare pentru o parte din copii;

Evaluarea continuă – (formativă sau de progres) o găsim în derularea tuturor activităților curente din cadrul grădiniței și care operează în diferite forme:

- a observării continue a comportamentului copiilor, a surprinderii reacțiilor pe care ei le au la solicitări diverse, a semnalării progreselor pe care le obțin prin trecerea de la o sarcină la alta;
- a recompensării succeselor pe care copii le obțin în învățare prin formule de genul: „bravo!”, „foarte bine!”
- a atitudinilor de sprijin , de încurajare pentru depășirea anumitor obstacole și dificultăți de învățare prin formulele: „se poate și mai bine!”, „mai încearcă o dată!”

Evaluarea sumativă – intervine de obicei, la capătul unei componente tematice care se desfășoară pe o durată mai mare de timp—când sunt revizuite cunoștințele, deprinderile, abilitățile dobândite în acest interval – cu scopul explicit al întăririi și stabilizării noilor comportamente achiziționate.

„Evaluarea sumativă este asociată modelului tradițional de verificare a pregătirii elevilor, evidențiază achizițiile și sancționează lipsa acestora sau erorile constante. Este în relație cu bilanțul periodic privind activitățile de învățare și evidențierea rezultatelor individuale ale elevilor exprimate în note

prin care sunt realizate selecții, clasificări. Evaluarea sumativă certifică în ce măsură elevii, la sfârșitul unei perioade de învățare, au dobândit rezultatele învățării așteptate.”

Reușita unui program de instruire, depinde de modul în care se proiectează și se realizează acțiunile evaluative, fie ele formative sau sumative.

Unitatea evaluare inițială- evaluare sumativă- evaluare formativă marchează tranziția de la un model tradițional către unul mai eficient, în perspectiva funcțiilor pe care le îndeplinește actul evaluării în activitatea didactică. Cele trei strategii nu sunt distincte, opuse, ci mai degrabă complementare.

În timp ce evaluarea inițială presupune testarea elevului la începutul unui ciclu de instruire, iar evaluarea sumativă se realizează periodic la sfârșitul unui capitol, temă, etc; evaluarea formativă oferă feedback continuu asupra activității de învățare. „Evaluarea sumativă se realizează prin verificări parțiale, încheiate cu aprecierea de balanț asupra rezultatelor, în timp ce evaluarea formativă se realizează prin verificări sistematice pe parcursul programului, pe secvențe mai mici.” Evaluarea formativă capătă o pondere mai mare în condițiile unui învățământ cu anumite pretenții de modernitate. În viața școlară evaluarea formativă și evaluarea sumativă nu sunt ușor de delimitat. Astfel, evaluarea sumativă vizează în principal evaluarea rezultatelor, având efecte reduse pentru ameliorarea procesului, în timp ce evaluarea formativă vizează, în principal evaluarea rezultatelor și a procesului ceare le-a produs, în vederea ameliorării acestuia, scurtând considerabil intervalul dintre evaluarea rezultatelor și perfecționarea activității.

Scopul principal al evaluării în învățământul preșcolar este de a sprijini învățarea. Educatorii trebuie să ofere feedback constant copiilor, să îi încurajeze să-și dezvolte abilitățile și să descopere noi cunoștințe, iar evaluarea formativă se concentrează pe procesul de învățare, nu pe rezultatele finale. Evaluarea la grădiniță se concentrează pe înțelegerea și sprijinirea dezvoltării globale a copiilor și pe adaptarea învățării la nevoile individuale. Aceasta este o etapă crucială în formarea viitoare a copiilor și în pregătirea lor pentru învățarea școlară ulterioară.

Evaluarea în învățământul preșcolar are o specificitate proprie, care se deosebește semnificativ de evaluarea din învățământul primar sau secundar. În acest context, evaluarea nu are ca scop să pună accent pe notare și clasificare, ci mai degrabă să ofere o imagine completă a dezvoltării copilului, să susțină procesul de învățare și să ofere feedback pentru îmbunătățirea activităților din grădiniță.

BIBLIOGRAFIE

- Jinga, I. și Istrate, E., 1998, *Manual de Pedagogie*, Editura All, București, p. 97
Manolescu, M., 2010, *Teoria și metodologia evaluării*, Editura Universitară, București, p. 107
Cucoș, C., 2008, *Teoria și metodologia evaluării*, Editura Polirom, București, p.52
Jinga, I. și Istrate, E., 1998, *Manual de Pedagogie*, Editura All, București, p. 157

CARNAVALUL PERSONAJELOR DIN POVEȘTI O ZI DE MAGIE ȘI CULOARE ÎN RITM DE TOAMNĂ

3.

German Norana-Monica

La grupa mijlocie, splendida atmosferă a toamnei a fost celebrată într-un mod cu totul special, prin organizarea Carnavalului Personajelor de Poveste, o activitate dedicată creativității, expresivității și bucuriei copilăriei. Întreaga zi a fost concepută ca o incursiune într-un tărâm fermecat, în care imaginația copiilor și ambientul festiv s-au împletit armonios, oferind tuturor participanților o experiență memorabilă.

Sala de grupă a fost pregătită cu multă grijă și atenție la detalii. Baldachinul decorat, luminile proiectate discret și elementele inspirate din cromatica blândă a toamnei au transformat încăperea într-un spațiu cald și magic, în care totul părea posibil. Copiii au intrat în această lume de poveste purtând costume variate și pline de personalitate: Zâna Măseluță, Batman, Spiderman, delicate prințese și zâne, un polițist curajos și chiar firava și îndrăgita Degețica. Fiecare costum a reflectat preferințele și trăsăturile copilului care îl purta, iar diversitatea personajelor a creat un mozaic vibrant, plin de culoare și entuziasm.

Un detaliu special l-au reprezentat măștile purtate de copii, realizate chiar de ei în cadrul activităților anterioare. Ornate cu sclipici, pene, forme colorate și elemente creative, acestea au devenit mai mult decât simple accesorii; au fost expresia implicării, a imaginației și a bucuriei de a crea. Măștile au completat perfect costumele, adăugând un plus de mister și farmec momentelor pregătite.

Parada personajelor a fost punctul culminant al evenimentului. Rând pe rând, copiii au pășit sub baldachinul luminat, în aplauzele colegilor și în acordurile unei muzici atent alese, potrivite fiecărui personaj. Fiecare copil a trăit bucuria de a fi în centrul atenției, de a se exprima liber și de a-și asuma rolul într-un mod autentic și plin de entuziasm. Parada nu a reprezentat doar o prezentare de costume, ci și un exercițiu de încredere, curaj și comunicare, pe care cei mici l-au depășit cu emoție și încântare.

După defilare, copiii au fost invitați la o gustare organizată într-un cadru calm și elegant. Micuții au învățat să își servească singuri gustarea, să folosească farfuriile și servetelele cu atenție și să manifeste politețe față de colegi. Acest moment, deși simplu în aparență, a avut un important rol educativ, exersând bunele maniere și comportamentul civilizat la masă.

Ziua a continuat cu momente de dans, foarte apreciate de copii. Un moment deosebit a fost valsul, adaptat vârstei și ritmului lor, care a adus un plus de rafinament și delicatețe întregii atmosfere.

Copiii au dansat în perechi sau în cerc, învățând pași simpli și descoperind plăcerea unui dans clasic într-o manieră jucăușă și accesibilă. Alături de vals, au avut loc și dansuri vesele și energice, care au menținut buna dispoziție și entuziasmul de-a lungul întregii activități.

Întregul eveniment s-a încheiat într-o atmosferă de bucurie și sărbătoare, fiecare copil fiind apreciat pentru implicare, creativitate, spontaneitate și energia pozitivă adusă în această zi specială.

Carnavalul a lăsat în urmă zâmbete, fotografii pline de culoare și amintiri prețioase, dar și sentimentul că, pentru o zi, grădinița s-a transformat într-un adevărat tărâm de poveste. În mijlocul toamnei, într-o lumină blândă și caldă, copiii au demonstrat încă o dată cât de minunată poate fi îmbinarea imaginației cu activitățile educative atent pregătite.

PROIECT CULTURAL

4.

Guraliuc Lucica

TITLUL PROIECTULUI

„Muzicanții din... IORGA”

INIȚIATORUL PROIECTULUI

Prof. învă. primar

PARTENER

Bibliotecar

PERIOADA DE DESFĂȘURARE :

ARGUMENT

Astăzi copiii sunt iubitori de viteză, sunt distrași, ușor plictisiți și se luptă să rămână concentrați câteva minute. Poate muzica să joace un rol în îmbunătățirea duratei de atenție?

A face muzică sau a-i introduce în lumea muzicii pe copii, nu înseamnă neapărat a-i învăța să cânte la un instrument sau a proiecta activități specifice și izolate.

Cercetările au arătat că experiență muzicală timpurie poate crește abilitățile de comunicare și funcțiile cognitive de bază necesare pentru îndeplinirea sarcinilor non-muzicale ale elevului.

Muzica stimulează dezvoltarea atenției, a concentrării, a memoriei, a coordonării motorii, a capacității de interacțiune cu celalalt, crește abilitățile de ascultare și observare, îmbunătățește abilitățile imaginative și creative, de limbaj și lectură. Abilitățile ritmice acționează ca un arbore pentru activitățile fonologice, o condiție indispensabilă pentru învățarea cititului și a scrierii în clasele mici.

Proiectul nostru își propune să îmbine audiția muzicală, lecturarea poveștii „Muzicanții din Bremen” și realizarea unor instrumente muzicale din materiale reciclabile.

Muzica și instrumentele muzicale vor fi pretext pentru lectură, creativitate, socializare și colaborare. Cu alte cuvinte, **CULTURĂ PRIN MUZICĂ ȘI LECTURĂ**.

DESCRIEREA PROIECTULUI

În data de, în cadrul orei de educație muzicală, elevii clasei vor trece în revistă o serie de instrumentele și piese muzicale clasice prin intermediul unui dicționar muzical audio/video realizat într-un limbaj accesibil copiilor de către Asociația Culturală ISVOR și Universitatea Națională de Muzică (UNMB), co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național (AFCN).

De asemenea, în cadrul „Clubului de lectură”, la bibliotecă, se va citi povestea „Muzicanții din Bremen”, autori Frații Grimm și vor avea loc discuții cu elevii pe seama ei.

După desfășurarea acestor activități, elevii vor realiza pe parcursul săptămânii instrumente muzicale din materiale reciclabile ce vor fi expuse cu ocazia zilei de 1 iunie în holul școlii.

ETAPELE PROIECTULUI

§ lansarea proiectului,

§ trecerea în revistă a instrumentelor muzicale cu exemple în cadrul unor audiții de secvențe muzicale,

§ lectura poveștii și discuții pe tema ei,

§ realizarea expoziției de instrumente realizate de elevi,

§ promovarea proiectului.

OBIECTIVELE PROIECTULUI :

Obiective generale:

ü Ocuparea timpului liber într-un mod creativ;

ü Implicarea în proiect și a familiei elevului;

ü Impactul muzicii orchestrate ca formă de colaborare;

ü Dezvoltarea simțului artistic, a gustului pentru frumos și armonie, a simțului ritmic și muzical.

Obiective specifice:

ü Participarea activă a elevilor la acțiune;

ü Trezirea interesului și a respectului elevilor pentru muzică și lectură;

ü Formarea unei preocupări în ceea ce privește consolidarea culturii generale, inclusiv a aspectelor muzicale;

ü Împărtășirea impresiilor și a experiențelor personale din cadrul proiectului;

- ü Atragerea elevilor în vederea participării la proiecte cultural-educative viitoare;
- ü Conștientizarea părinților cu privire la rolul lor în dezvoltarea și educația propriilor copii;
- ü Creșterea numărului de utilizatori ai bibliotecii și a documentelor împrumutate.

GRUPURI ȚINTĂ:

Colectivul de elevi al clasei

BENEFICIARII FINALI:

Toți elevii Școlii Gimnaziale „.....”

RESURSE NECESARE :

1. Resurse umane: cele două cadre didactice implicate în proiect.
2. Resurse materiale: coli de hârtie, creioane colorate, adeziv, foarfecă, capsator, abțibilduri.
3. Spațiu: sala de clasă și holul școlii.

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

1. Impresiile participanților la proiect vor fi discutate în cadrul vernisajului expoziției de instrumente muzicale și a „Clubului de lectură”;
2. Sondaj privind dorința elevilor de a extinde acest proiect la nivelul tuturor claselor primare;
3. Urmărirea modificării indicatorului privind utilizatorii înscriși la bibliotecă;
4. Evoluția împrumutului de documente în perioada imediat următoare derulării proiectului;
5. Creșterea numărului de vizite și colaborări cu elevii, cadrele didactice, precum și a altor parteneri.

ROLUL METODELOR INTERACTIVE ÎN DEZVOLTAREA COEZIUNII GRUPULUI

Iles Laura

Profesor Educ. Timpurie, Iles Laura, Gradinița P.N. Făget

Introducere

Într-o societate aflată într-o continuă transformare, accentul se pune tot mai mult pe colaborare, comunicare eficientă și spirit de echipă. În acest context, metodele interactive de învățare și de lucru în grup devin instrumente esențiale pentru a stimula implicarea membrilor, a facilita schimbul de idei și a consolida coeziunea grupului. Un grup unit nu este doar mai productiv, ci și mai motivat și capabil să facă față provocărilor.

Metode interactive și impactul lor asupra coeziunii

Metodele interactive presupun implicarea activă a participanților, punând accent pe colaborare, dialog și învățare prin experiență. Spre deosebire de metodele tradiționale, acestea favorizează participarea egală, respectul reciproc și responsabilitatea comună.

Printre cele mai frecvente metode interactive utilizate se numără:

- Brainstorming-ul – stimulează creativitatea și încurajează exprimarea liberă a ideilor, contribuind la construirea unui climat de încredere.
- Studiul de caz – facilitează analiza și rezolvarea problemelor în echipă, dezvoltând gândirea critică și colaborarea.
- Jocurile de rol – creează situații simulatoare ce dezvoltă empatia și înțelegerea între membrii grupului.
- Tehnica „Mozaicului” (Jigsaw) – implică împărțirea responsabilităților și interdependența, ceea ce întărește sentimentul de apartenență.

Aceste metode contribuie la:

1. Îmbunătățirea comunicării – membrii învață să asculte activ și să respecte opiniile celorlalți.
2. Consolidarea relațiilor – interacțiunea frecventă creează legături bazate pe încredere și sprijin reciproc.

3. Creșterea motivației – participarea activă generează sentimentul de implicare și valoare personală.
4. Dezvoltarea identității de grup – metodele interactive ajută grupul să își definească obiective comune și o cultură proprie.

Concluzie

Metodele interactive reprezintă o resursă indispensabilă în procesul de formare și consolidare a grupurilor. Ele nu doar facilitează învățarea și schimbul de cunoștințe, ci creează un cadru în care coeziunea, colaborarea și respectul reciproc se dezvoltă natural. Prin aplicarea constantă și adaptată a acestor metode, grupurile devin mai unite, mai eficiente și mai capabile să atingă obiective comune.

Bibliografie

- Bocoș, M. (2007). Teoria și practica cercetării pedagogice. Editura Casa Cărții de Știință.
- Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. Editura Polirom.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2009). An Educational Psychology Success Story: Social Interdependence Theory and Cooperative Learning. *Educational Researcher*, 38(5), 365–379.
- Petruța, D. (2015). Didactica modernă: metode interactive de predare-învățare. Editura Universității din Oradea.

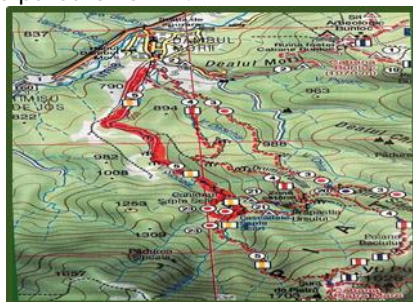
PROBLEME

CLASA A IV-A

Prof.înv.primar: Carmen Ion

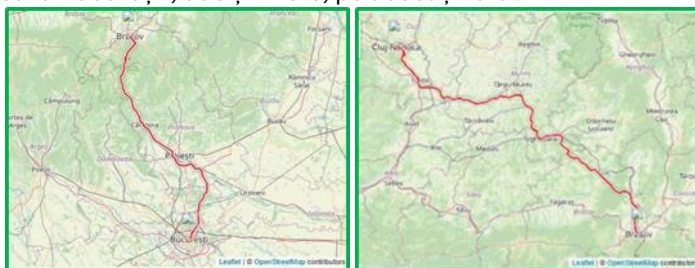
Școala Gimnazială „Șerban Cioculescu” Găești, județul Dâmbovița

1. Un grup de turiști parcurge un traseu montan în cinci zile. În prima zi, turiștii parcurg o treime din drum, a doua zi un sfert din distanța rămasă, a treia zi două cincimi din drumul pe care îl mai au de parcurs, iar a patra zi, jumătate din rest. Ce lungime are traseul, dacă în a cincea zi au parcurs 18 km?

2. Un palton costă cât 6 pulovere, iar un pulover costă cât două tricouri. S-au vândut 3 paltoane, 5 pulovere și 20 de tricouri, încasându-se suma de 1 716 lei. Cât costă fiecare articol de îmbrăcăminte?

3. Două autocare merg în tabăra de vară la Brașov, pornind din orașe diferite, București și Cluj-Napoca. Distanța de la București până la Brașov este de 182 km, iar de la Cluj-Napoca până la Brașov este de 273 km. Câți decimetri sunt de la Cluj-Napoca la București, dus și întors, pe aceeași rută?

4. Din 7 200 kg de sfeclă de zahăr se obțin 900 kg de zahăr. Câte tone de sfeclă de zahăr sunt necesare pentru a se obține 2 500 kg de zahăr?

5. Transformă și unește corect valorile de pe etichete:

Fișă de lucru

LAZAR GIGIANA

Adunarea în centrul 0-20, cu trecere peste ordin

1. Calculează:

$8 + 4 =$	$9 + 5 =$	$7 + 6 =$	$3 + 8 =$
$5 + 6 =$	$8 + 8 =$	$9 + 3 =$	$7 + 3 =$
$7 + 7 =$	$3 + 8 =$	$5 + 8 =$	$6 + 8 =$
$9 + 2 =$	$6 + 6 =$	$6 + 5 =$	$2 + 9 =$

2. Schimbă locul termenilor și calculează:

$8 + 6 =$	$4 + 9 =$	$7 + 8 =$
_____	_____	_____

3. Află **suma** numerelor:

8 și 3	7 și 4	9 și 8
_____	_____	_____

4. Află numerele **cu 4 mai mari** decât : **7, 9, 8, 6.**

_____	_____
_____	_____

5. Află numerele **cu 3 mai mari** decât: **9, 7, 8, 6.**

_____	_____
_____	_____

6. Încercuiește rezultatul corect:

$7 + 8 =$	15	14	13	$5 + 6 =$	11	15	13
$5 + 9 =$	17	14	19	$7 + 7 =$	14	15	19
$4 + 7 =$	12	11	13	$3 + 8 =$	12	19	11

7. Calculează și compară folosind semnele <, = sau >:

$7 + 9$	$5 + 8$	$4 + 8$	$6 + 6$	$9 + 4$	$8 +$
7	_____	_____	_____	_____	_____

8. La numărul 4, adună suma numerelor 6 și 7.

_____	_____
-------	-------

9. Din suma numerelor 9 și 9 scade numărul 8.

_____	_____
-------	-------

10. Marius **a luat 5 bomboane** dintr-o cutie și **au mai rămas 7**. Câte bomboane **au fost** la început în cutie?

Răspuns: _____

11. Celina a desenat **5 pitici**, iar Marcel **cu 6 mai multi**. Câți pitici au desenat **în total** cei 2 copii?

Rezolvare

1) Câte pitici a desenat?

2) Câte pitici au desenat în total cei 2 copii?

Răspuns: _____

Învățământul primar în mediul online

Manole Roxana Maria

Transformările accelerate ale societății contemporane au determinat o reevaluare profundă a modului în care educația este concepută, organizată și livrată. În acest context, învățământul primar online a devenit nu doar o soluție de moment, ci o componentă complementară importantă a procesului educațional, contribuind la diversificarea strategiilor didactice și la creșterea accesului la resurse educaționale variate și adaptate nevoilor elevilor.

Educația digitală în ciclul primar urmărește valorificarea tehnologiei ca instrument de sprijin al învățării, nu ca substitut al relației educaționale tradiționale. Platformele online, aplicațiile educaționale și materialele digitale permit personalizarea demersului didactic, facilitând adaptarea conținuturilor la ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev. În același timp, acestea contribuie la dezvoltarea competențelor-cheie, în special a competențelor digitale, a autonomiei în învățare și a capacității de autoevaluare.

Pentru învățământul primar, utilizarea mediilor online presupune o selecție riguroasă a resurselor, astfel încât acestea să respecte particularitățile de vârstă ale elevilor, să fie atractive vizual, intuitive și centrate pe învățarea prin joc, explorare și interacțiune.

Resursele educaționale online dedicate ciclului primar sunt extrem de variate și pot fi integrate atât în activități sincrone, cât și asincrone. Dintre cele mai utilizate tipuri de resurse se remarcă:

- Platforme educaționale care permit organizarea lecțiilor, distribuirea materialelor, evaluarea și comunicarea cu elevii și părinții;
- Manuale digitale și auxiliare interactive, care includ animații, exerciții autocorective și aplicații multimedia, sprijinind învățarea activă.
- Aplicații educaționale pentru consolidarea achizițiilor de bază (citit-scris, matematică, științe), bazate pe jocuri didactice, puzzle-uri și provocări adaptate nivelului de vârstă.
- Resurse multimedia (videoclipuri explicative, prezentări animate, fișe interactive), care facilitează înțelegerea conceptelor abstracte și mențin motivația pentru învățare.

Integrarea acestor resurse necesită competențe digitale solide din partea cadrelor didactice, dar și o abordare pedagogică echilibrată, centrată pe obiectivele educaționale și pe nevoile reale ale elevilor. Pe lângă resursele destinate direct elevilor, mediul online oferă un număr semnificativ de articole de specialitate, ghiduri metodologice și materiale de formare continuă pentru cadrele didactice din învățământul primar. Acestea abordează teme precum:

- strategii eficiente de predare online;
- evaluarea formativă în mediul digital;
- utilizarea jocului educațional și a aplicațiilor interactive;
- managementul clasei virtuale și menținerea atenției elevilor mici.

Accesul la astfel de materiale sprijină dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și facilitează schimbul de bune practici, contribuind la crearea unei culturi educaționale deschise și colaborative.

Utilizarea resurselor online în învățământul primar aduce multiple beneficii, printre care diversificarea metodelor de predare, creșterea gradului de implicare a elevilor și posibilitatea de adaptare a învățării la ritmul individual. De asemenea, mediul digital favorizează colaborarea, creativitatea și dezvoltarea competențelor transversale.

Totuși, învățământul online în ciclul primar implică și anumite limite, precum necesitatea unei supravegheri constante din partea adulților, riscul suprasolicitării digitale și inegalitățile de acces la tehnologie. Din acest motiv, utilizarea resurselor online trebuie integrată într-un demers educațional echilibrat, care să combine activitățile digitale cu experiențele directe, concrete și interactive.

Învățământul primar online reprezintă o oportunitate reală de modernizare a educației, oferind resurse, articole și materiale educaționale care pot îmbogăți semnificativ procesul de predare-învățare. Valorificarea eficientă a acestora depinde de competența pedagogică și digitală a cadrului

didactic, de selecția atentă a resurselor și de adaptarea permanentă la nevoile elevilor. În acest sens, educația digitală nu substituie școala tradițională, ci o completează, contribuind la formarea unui elev activ, curios și pregătit pentru provocările societății contemporane.

Procesul de învățământ

Milea Mădălina

1. Introducere

Procesul de învățământ reprezintă principala formă de organizare a activității educaționale din cadrul sistemului de învățământ. Acesta are rolul de a asigura transmiterea și asimilarea cunoștințelor, formarea competențelor și dezvoltarea personalității elevilor sau studenților, în vederea integrării lor active în societate.

2. Definirea procesului de învățământ

Procesul de învățământ poate fi definit ca un ansamblu organizat și sistematic de activități desfășurate de cadrele didactice și de elevi, prin care se realizează obiectivele educaționale stabilite. Acesta este un proces complex, dinamic și interactiv, în care predarea, învățarea și evaluarea se influențează reciproc.

3. Componentele procesului de învățământ

Principalele componente ale procesului de învățământ sunt:

- Scopurile și obiectivele educaționale – definesc finalitățile educației și competențele urmărite.
- Conținutul învățământului – cuprinde totalitatea cunoștințelor, deprinderilor și valorilor transmise prin disciplinele de studiu.
- Metodele de predare-învățare – reprezintă ansamblul mijloacelor și tehnicilor folosite pentru atingerea obiectivelor (ex: explicația, conversația, demonstrația, proiectul, învățarea prin descoperire).
- Formele de organizare a activității – includ lecțiile, seminarele, laboratoarele, activitățile extracurriculare etc.
- Evaluarea – măsoară gradul de atingere a obiectivelor educaționale și oferă feedback elevilor și profesorilor.

4. Principiile procesului de învățământ

Procesul de învățământ trebuie să se bazeze pe o serie de principii pedagogice, precum:

- Principiul accesibilității – adaptarea conținuturilor la nivelul de vârstă și la particularitățile individuale ale elevilor.
- Principiul sistematizării și continuității – organizarea logică și coerentă a conținuturilor.
- Principiul activizării elevilor – implicarea activă a elevilor în procesul de învățare.
- Principiul legării teoriei de practică – aplicarea cunoștințelor în situații reale.

5. Rolul profesorului și al elevului

Profesorul are rolul de organizator, îndrumător și evaluator al procesului educațional, iar elevul devine un participant activ, implicat în propria formare. În învățământul modern, accentul se pune pe învățarea activă, colaborativă și pe dezvoltarea competențelor-cheie.

6. Concluzii

Procesul de învățământ este esențial pentru dezvoltarea intelectuală, morală și socială a individului. Eficiența sa depinde de calitatea interacțiunii dintre profesor și elev, de utilizarea unor metode moderne și de adaptarea permanentă la nevoile societății contemporane.

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Editura Polirom, Iași.
2. Cucoș, C. (2014). *Pedagogie: repere teoretice și aplicative*. Editura Polirom, Iași.
3. Cristea, S. (2010). *Dicționar de pedagogie*. Editura Didactică și Pedagogică, București.

NECESITATEA INTRODUCERII EDUCAȚIEI ECOLOGICE ÎN ȘCOALĂ

Prof. înv. primar Mregea Mihaela Georgeta
Școala Gimnazială „Marius Șandru” Reșița

Motto: „Să călcăm ușor pe Pământ spre a nu-l zgudui fatal”
(L. R Brown)

Educația ecologică se fundamentează în familie. În primul rând, prin puterea exemplului și apoi prin cea a cuvântului. Frazele moralizatoare, povețele pline de înțeles, raționale, nu au nici un efect pozitiv asupra copilului, dacă ele nu sunt urmate de exemple din partea educatorilor (părinți, profesori), de modele de conduită repetate frecvent și aplicate în viața de zi cu zi. Copiii își imită părinții și educatorii până în jurul vârstei de 7 ani, de aceea în primii ani de viață se pot pune cu adevărat bezele formării conștiinței și conduitei ecologice.

Astfel, părinții pot învăța copiii despre animale și plante, despre mediu și importanța lui, despre locul și rolul viețuitoarelor în natură, despre importanța fiecărei vieți și pot să realizeze acest deziderat cel mai bine prin joc. Un atu al vârstei este și lipsa fricii față de animale, deci acum este momentul ca el să cunoască lumea viețuitoarelor. Ilustrațiile și cărțile, filmele, atlasele, care prezintă animale, plante reale în mediul de viață sunt cele mai indicate modalități prin care ei pot cunoaște lumea vie și îndrăgi viețuitoarele.

Încă de la intrarea în școală, învățătorul poate testa copiii pentru a le descoperi înclinațiile, abilitățile. Am descoperit de-a lungul anilor în primele desene ale copiilor realizate în clasa pregătitoare sau clasa I flori, copaci, alte elemente preluate din mediul înconjurător. Copiii au fost puși în situația de a justifica desenul pe care l-au făcut. Mulți dintre ei explicau că le plac florile, plantele pentru că au acasă sau în grădină, alții spuneau că le place să meargă prin pădure, pe câmp, împreună cu părinții/bunicii unde pot admira frumusețile naturii etc. Acesta poate fi un prim pas în realizarea unui set de acțiuni sub genericul *Prietenii naturii / Micul ecologist*.

Copilul de vârstă școlară mică nu trebuie bombardat cu cunoștințe teoretice, ci trebuie implicat în activități practice cât mai variate și mai atractive, care să vină în întâmpinarea curiozității senzoriale în plină dezvoltare. Nu bogăția cunoștințelor de biologie interesează în primul rând, ci cunoașterea și menținerea în forul interior al copilului a următoarelor stări:

- dorința de a cunoaște universul lumii vii;
- puterea de a ocroti formele de viață.

Obiectivele urmărite pentru realizarea educației ecologice la elevii din ciclul primar sunt:

- sa conștientizeze interdependența dintre calitatea mediului și calitatea vieții;
- să-și însușescă cunoștințele referitoare la complexitatea relației dintre speciile unui ecosistem;
- să ia atitudine față de orice activitate care poate distruge echilibrul din natură;
- sa aibă o conduită pozitivă, de participare la activitățile de protejare a mediului, condiție a unei vieți sănătoase, în deplină armonie cu natura.

Obiectivele educației ecologice în școală se pot realiza pe două căi;

- prin contribuția mai multor discipline de studiu;
- prin activități extracurriculare.

Educația ecologică a elevului, în școala primară și, ulterior în gimnaziu are de asemenea un atu: acela că elevul se arată foarte interesat de mediu și de tot ce ține de acesta. Elevii sunt curioși, dispuși să asculte, să acționeze, să ajute. Menirea școlii este să valorifice gradual această sete de cunoaștere și de acțiune a elevului și să ofere cadrul pentru desfășurarea unor ore de educație ecologică, în funcție de vârstă și de cunoștințele elevilor. Educația ecologică a elevului de liceu va contura conduita ecologică a elevului, acesta având deja o imagine clară asupra lumii vii.

Cele mai indicate sunt acțiunile în aer liber, campaniile de ecologizare, de colectare de deșeuri, de reciclare, proiectele de împădurire și de amenajare a unor spații verzi de folosință comunitară, editarea unor reviste cu conținut ecologic, proiecte în cadrul cărora elevilor să li se atribue sarcini clare, bine definite, responsabilități de realizarea cărora depinde succesul întregului proiect.

Elevii pot fi orientați ușor spre mediu, dacă sunt motivați corespunzător, iar educația ecologică trebuie să fie prezentă în clasă, la toate disciplinele și în activitățile extrașcolare, pentru că educația ecologică are un caracter permanent, inter și pluridisciplinar.

Elevii își formează convingeri trainice cu privire la necesitatea protejării mediului ambiant numai atunci când se pornește de la exemple concrete, pozitive sau negative, luate din orizontul lor local. Ei rămân astfel cu o imagine clară despre faptul că:

- în natură totul este în echilibru;
- echilibrul natural poate fi modificat dintr-o cauză sau alta, omul jucând unul din rolurile cele mai importante;
- intervenția omului în modificarea lanțurilor trofice este, de multe ori, neavenită, fiind necesare măsuri pentru restabilirea echilibrului;
- se impune, cu necesitate, protejarea și conservarea resurselor naturale;
- se impun măsuri pentru prevenirea efectului nociv al tuturor formelor de poluare a mediului;

Nu este nimic mai folositor, în condițiile actuale, decât să abordăm educația ecologică într-o suită de activități extracurriculare plăcute copiilor, ușor de abordat în manieră interactivă în care copiii pot învăța mai ușor ascultând de la specialiști, manipulând obiecte, construind lumea de mâine într-o viziune conștientă, unitară.

Cadrelor didactice le revine misiunea dificilă de a forma oameni responsabili și conștienți de pericolele care le amenință viața. Încercând să sădăm în sufletele copiilor încă din primii ani de școală dragostea pentru natură, pentru tot ceea ce ne oferă ea, nu facem decât să înfrumusețăm viața și să o prelungim cât mai mult.

INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ

FACTOR IMPORTANT ÎN EDUCAREA COPIILOR

Prof.inv.primar Muftar Florina

Scoala Gimnaziala Sat Babeni-Oltetu,Diculesti,Valcea

Conform cercetărilor statistice, competența emoțională este de doua ori mai importantă decât abilitățile tehnice sau intelectuale. S-a dovedit statistic că indivizii cu inteligență emoțională sporită au reușit mai mult în plan socio-profesional decât cei care aveau IQ ridicat, dar o inteligență emoțională medie sau scăzută.

Dezvoltarea inteligenței emoționale reprezintă înțelegerea și gestionarea emoțiilor pentru a crea relații armonioase cu cei din jur.

Inteligența emoțională reprezintă posibilitatea de a comunica, descrie și identifica optim emoțiile, dar și felul în care le înțelegem și învățăm ceva din ele. Putem afirma așadar că inteligența emoțională are un evident caracter **formativ**. Ea este deopotrivă capacitatea de a percepe, înțelege și verbaliza emoțiile în mod adecvat, astfel încât finalitățile propuse să fie atinse. Dacă am căuta o serie sinonimică pentru conceptul de inteligență emoțională, l-am putea asocia cu autocontrol, comportament prosocial, motivare, conduită empatică, conștiință de sine, gestionare de emoții și abilități sociale.

Factorii-reper la care ne referim atunci când vorbim de inteligența emoțională sunt următorii:

În primul rând, *auto-conștientizarea* este foarte importantă: dacă s-au aflat punctele tari și cele slabe și emoțiile, se poate face o analiză a tuturor atitudinilor prin intermediul introspecției.

Urmează un *control*, o *gestionare* serioasă a emoțiilor, prin care se pot obține abilitățile de a face față stresului, dar se ajunge și la flexibilitate și dorința de schimbare.

Beneficiile aduse de inteligența emoțională crescută nu sunt deloc lipsite de importanță: alături de încredere și performanțe mărite, persoana cu un nivel benefic de inteligența emoțională este mai inovativă, are o motivație mai puternică, se descurcă mai bine în poziții de management, dar și când e vorba de munca în echipă. Totodată, se pot dezvolta și unele abilități sociale precum raportarea la sentimentele celorlalți, o gestionare rapidă a conflictelor.

Practic, inteligența emoțională înseamnă abilitatea de a relaționa sau de a stabili relații sociale cu alți oameni.

Pentru părinți și educatori, dezvoltarea inteligenței emoționale a copiilor ar trebui să fie un deziderat timpuriu și consecvent urmat. Inteligența emoțională se poate învăța din copilărie. Să fii inteligent emoțional înseamnă să poți identifica propriile emoții și pe ale celorlalți, să înțelegi cauza și consecințele emoțiilor, să le poți controla și să te conduci adecvat lor. O persoană inteligentă emoțional este un bun comunicator, este empatică, este un bun coechipier, este adecvată social și în consecință are performanțe mai bune decât cei cu o inteligență emoțională scăzută.

Putem începe să lucrăm cu copiii pentru dezvoltarea lor emoțională începând cu vârsta de 4-5 ani, moment în care copiii devin conștienți de ei, de cei din jurul lor și încep să facă diferența între real și imaginar.

Primul pas este să îi învățăm pe copii denumirile emoțiilor: bucurie, tristețe, furie, frică, iar pe măsură ce cresc și pot înțelege, le vom explica emoțiile mai complexe ca: rușine, mândrie, dezgust, vinovăție, surprindere, etc.

Apoi le putem arăta cum să identifice emoțiile la alții pe baza componentei nonverbale. Se pot folosi exemple din fotografii, filme, desene animate sau din viața reală. Făcând asocierea între denumirea emoției și expresie copilul va învăța să recunoască emoțiile la alții.

La școală, atunci când gândirea asociativ-abstractă a copilului se dezvoltă, părinții și cadrele didactice îi vor ajuta să își identifice propriile emoții. Profesorii diriginți, de exemplu, se pot interesa

cum se simt în situații diverse din viața de zi cu zi elevii lor. Astfel, copiii vor face asocierea între denumirea emoției, exprimarea exterioară văzută la alții și trăirea lor interioară. Este importantă și identificarea cauzelor și consecințelor unei emoții, iar aceasta se poate face dacă analizăm împreună povești, desene animate sau filme, sau în cazul elevilor mai mari, situații de viață similare celei pe care tocmai au traversat-o. În nici un caz copilul nu va fi culpabilizat, pus la colț, ridiculizat pentru ceea ce simte, sau nu i se va lua trăirea în derâdere, provocându-se astfel un nefericit blocaj psihologic. Prin discuții deschise, analitice, pas cu pas, copilul va înțelege ce produce tristețea, mândria sau dezgustul și ce consecințe pot avea furia, rușinea sau frica. În final este important ca adulții- părinți sau educatori să-i învețe pe copii să reacționeze adecvat emoțiilor, ținând cont de ceea ce simt ei și respectând sentimentele celorlalți. Așadar poți să plângi când ești trist, să râzi când ești vesel, să cauți protecție dacă îți este frică, dar este interzis să lovești pe cineva când ești furios. Ca să rezolvi problema furiei trebuie să înveți autocontrolul și asertivitatea. A-i spune unui copil ce să facă în orice situație și a-l determina să ne urmeze indicația nu este același lucru cu a-l învăța să-și rezolve singur problemele, atunci când niciun adult nu e de față și este supus influențelor diverse, cum ar fi cele din partea colegilor. Rezolvarea problemelor nu se face într-un vid de valori. Deși părinții sau educatorii îi încurajează pe copii să gândească cu propria lor minte, primii au responsabilitatea de a crea un cadru moral. Dacă sunt călăuziți cu pricepere în procesul de rezolvare a problemelor, copiii își pot evalua comportamentul prin prisma acestor valori și vor fi în măsură să-și stabilească propriile scopuri. Este important ca părinții să discute cu copiii lor nu numai pentru ca aceștia să-i asculte și să se supună, ci să se gândească și să reflecteze la valorile pe care familia le consideră importante.

Inteligența emoțională ține de conștientizarea și stăpânirea propriilor emoții (prin controlarea cauzelor generatoare), de motivația interioară de a evolua, dublată de inițiativă, optimism și dăruire, de empatie (capacitatea de a înțelege emoțiile și sentimentele altora) și, nu în ultimul rând, de aptitudinile sociale, adică de capacitatea de a stabili relații pozitive, de a coopera și colabora cu ceilalți, de a rezolva conflicte, de a capta atenția.

Muntean Hanelore Laura

Școala Gimnazială "Andrei Șaguna", jud. Arad

Introduceți conținutul lucrării dumneavoastră.

„Veseli și sănătoși”

Proiect de programă pentru opțional

(la nivelul mai multor arii curriculare:DȘ, DEC, DLC, DOS, DPM)

ARGUMENT

Deprinderile elementare de igienă trebuie imprimate de timpuriu pentru a deveni elemente ale modului de viață cotidian. Deprinderile igienice o dată formate, îi dau copilului siguranță în acțiune, încredere în posibilitățile lui, chiar îi formează o oarecare independență. Lipsa deprinderilor igienice crează dificultăți în respectarea regimului din grădiniță, îngreunează activitatea educatoarei.

În primii 7 ani de viață copiii se dezvoltă într-un ritm foarte alert și au nevoie de un aport alimentar bogat și hrănitor pentru dezvoltarea lor fizică, comportamentală și intelectuală. Sunt esențiale atât activitățile educative cât și cele distractive, legate de alimentația sănătoasă. Primii ani de viață sunt deosebit de importanți pentru formarea obiceiurilor sănătoase. În această perioadă, copiii își formează preferințele legate de gusturi, își dezvoltă abilitățile fizice de bază și atitudinile legate de alimentație și de mișcare. Experiențele pe care copiii le acumulează în acești ani constituie baza obișnuințelor pe care și le vor consolida pe parcursul întregii vieți, astilului de viață pe care îl vor adopta.

Este important ca cei mici să trăiască experiențe plăcute și educative în legătură cu alimentația sănătoasă și cu activitățile fizice, pentru a învăța cum să trăiască sănătos – mâncând suficiente fructe și legume, luând micul dejun zilnic, bând apă și făcând mișcare. Aceste comportamente îi ajută să crească și să se dezvolte armonios, să aibă vitalitate și putere de învățare și să rămână sănătoși pe parcursul vieții.

Am considerat utilă conceperea acestui opțional, prin care am urmărit ca noțiunile teoretice să se transpună în reguli și norme comportamentale pentru copii. Modul de abordare a acestor activități pleacă de la ideea că este bine pentru copii să înțeleagă că sănătatea nu înseamnă numai absența bolii, ci un mod de viață echilibrat. Deprinderile igienice au un rol formativ deosebit prin stimularea motivației intrinseci, stând la baza comportamentului civilizat al adultului de mâine.

Prin proiectarea acestui opțional îmi propun dobândirea de către copii a unor cunoștințe, comportamente și atitudini corecte de protecție a vieții personale. Activitatea de opțional oferă un prilej de îmbinare a activităților specifice unor domenii diverse, prin abordare interdisciplinară. A învăța copilul, de la cea mai fragedă vârstă să fie îngrijit, să respecte reguli de igienă personală, să se obișnuiască cu un regim rațional de alimentație, înseamnă a pune baze trainice formării comportamentului igienic.

SCOPUL

- Formarea deprinderilor elementare despre sănătate, stimularea dorinței de a fi sănătos;
- Formarea deprinderilor elementare de igienă individuală și colectivă;
- Formarea deprinderilor de alimentație rațională, în vederea menținerii stării de sănătate;
- Educarea în spiritul respectului față de propria sănătate și cunoașterea factorilor de mediu care pot influența starea de sănătate.

COMPETENȚE GENERALE

- Cunoașterea schemei corporale umane;
- Cunoașterea principalelor reguli de igienă personală, dovedind aceasta și prin folosirea din proprie inițiativă a obiectelor sanitare personale;
- Necesitatea curățeniei, păstrându-și curate hainele, corpul, camera;
- Respectarea regulilor de igienă personală și consecințele nerespectării acestora;
- Cunoașterea alimentelor care mențin sănătatea dinților, diferențiindu-le pe cele dăunătoare;

COMPETENȚE SPECIFICE

O1-să exemplifice situații în care se folosesc reguli de igienă personală și consecințele nerespectării acestora

O2-Să identifice alimentele de bază, să le diferențieze, consumând toată gama de alimente;

O3-să folosească corect obiectele de *igienă personală*.

EXEMPLE DE COMPORTAMENT

1. Să-și formeze deprinderi igienico-sanitare corecte
2. Să învețe să consume alimente sănătoase
3. Să înțeleagă noțiunile de sănătate, igienă, boală.

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

- Observări utilizând suport intuitiv;
- Realizarea unor desene tematice;
- Audierea unor lecturi;
- Mișcare în aer liber;
- Dansuri tematice;
- Joc de rol, simulări;
- Memorarea unei poezii;
- Interpretarea unui cântec;
- Activități practic-gospodărești;
- Întâlniri cu specialiști.

LISTĂ DE CONȚINUTURI

1. Alimentația corectă și sănătatea
-rolul vitaminelor în organism; surse de vitamine;
2. Corpul omenesc și sănătatea
- microbii – modul de răspândire și de transmitere; modul în care se apără organismul;
3. Igiena personală
-norme de igienă a dinților, urechilor și a nasului;
4. Sănătatea mediului
-conștientizarea riscurilor la care se expune organismul într-un mediu poluat;
5. Activitate și odihnă
-înțelegerea necesității alternării activităților cu odihnă și respectarea unui program zilnic;

AȘTEPTĂRI:

- Înțelegerea unor noțiuni elementare despre sănătate, stimularea dorinței de a fi sănătos;

VALORI ȘI ATITUDINI:

- Valorizarea sănătății individuale și de grup;
- Dezvoltarea unei atitudini pozitive față de sine și viață;
- Asumarea unui set de valori personale care să confere identitate persoanei;
- Educarea în spiritul respectului față de propria sănătate.

SUGESTII METODOLOGICE:

Activitățile de învățare și strategiile de lucru propuse trebuie să țină seama de experiența preșcolarilor la această vârstă și să permită valorizarea pozitivă a acesteia.

STRATEGII DIDACTICE:

METODE ȘI PROCEDEE: conversația, explicația, exercițiul, demonstrația, problematizarea, povestirea, joc de rol, joc didactic, observația.

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: carte "Corpul uman", imagini, planșe, oglinda, povești, obiecte de igienă personală, fișe, legume, fructe, poezii, hârtie glasată, lipici, pensule, acuarele, jucării, cântece, softuri educaționale.

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

- Aprecieri verbale ale activității proprii (autoevaluare) și a celorlalți, convorbiri, observarea sistematică a comportamentului copiilor, fișe de lucru, realizarea de proiecte în grup, expoziții cu

lucrări și fotografii, concursuri, dansuri tematice, lecție deschisă/workshop-uri cu părinții copiilor grupei mici, minidramatizare, aprecierea rezultatelor prin acordarea de premii.

BIBLIOGRAFIE:

1. M.E.N. „Educația pentru sănătate în învățământul preșcolar”, îndrumător metodic, Editura Medicală, București, 1979
2. Bartoș E., Hagiu G., „Consultații pentru activitatea metodică în grădiniță” Ed. Eurobit, Timișoara, 1996
3. Peneș Marcela, „Igiena personală” Editura Ana, București, 2000

”De mic sunt manierat!”**Muntean Mădălina Izabella Școala Gimnazială ”Andrei Șagună”, jud. Arad**

Introduceți conținutul lucrării dumneavoastră.

Argument:

Înșușirea bunelor maniere se referă la învățarea regulilor privitoare la buna purtare în familie, în grădiniță și în societate: politețea, amabilitatea, respectul, buna cuviință. Există reguli pe care oricare dintre noi trebuie să le învețe și să le respecte.

„Respectându-i pe ceilalți, te respecti pe tine însuși” este un proverb care nu se va demoda niciodată. Alături de tainele cititului, scrisului și socotitului este necesar a se dezvolta și comportamente adecvate statutului de preșcolar, pentru ca aceștia să fie mândria părinților, dar și a noastră, a educatorilor.

Prin acest opțional doresc să aflu copiii de la cea mai fragedă vârstă că este important să se comporte frumos, să fie îngrijiți, să se obișnuiască cu un regim rațional de alimentație, să respecte regulile de igienă personală pentru evitarea unor accidente, reguli folositoare pentru a avea și a-și menține un corp curat și sănătos într-un mediu adecvat; să pun bazele trainice formării unui comportament moral. Am considerat utilă conceperea acestui opțional, prin care am urmărit ca noțiunile teoretice să se transpună în reguli și norme comportamentale pentru copii.

Copiii de mici trebuie să știe că e necesar să se comporte civilizat, trebuie să înțeleagă că atât în familie cât și în societate, au nu numai drepturi, ci și îndatoriri. Atât pentru copii, cât și pentru părinți, opționalul „Codul bunelor maniere”, va fi un ghid și va funcționa ca o cheie cu care vor deschide mai ușor porțile bunăvoinței celor ce-i înconjoară.

Acest opțional se pliază foarte bine pe specificul școlii noastre deoarece promovează conduitele, normele, regulile morale, etice de comportare necesare educării preșcolarilor și integrării acestora în viața socială.

Așadar, acest opțional cuprinde activități de învățare care sunt accesibile vârstei copiilor și îmbracă forme atractive, interesante relaxante ca: povestiri, jocuri, lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, exerciții variate, care urmăresc formarea și consolidarea unor deprinderi și obișnuințe de activitate organizată, de odihnă armonioasă, de etică și moralitate, de alimentație corectă și igienică

„Dacă toate-acestea fi-vor învățate,

Restul o să vină de la sine-apoi

Și-au să se-mplinească visurile toate

Ce le-ați pus într-înșii, mame scumpe, voi.”

NICOLAE LABIȘ

Conținuturi:

- înțelegerea „Codului bunelor maniere” și importanța respectării lui în viața de zi cu zi;
- prezentarea și descrierea membrilor familiei, a prietenilor și a colegilor;
- folosirea corectă a formulelor de politețe;
- comportarea civilizată în vizită, în mijloacele de transport, la grădiniță, în familie;
- mânuierea unor obiecte casnice, aranjatul mesei;
- cunoașterea regulilor de igienă atât acasă, cât și la grădiniță.

Valori și atitudini:

- atitudinea deschisă față de ceilalți;
- respectul față de ceilalți;
- cooperare;
- competivitate.

Strategii didactice:

Metode didactice:

- Explicația;

- Conversația;
 - Observația;
 - Exercițiul;
 - Demonstrația;
 - Problematizarea;
 - Jocul;
 - Brainstorming.
- Mijloace didactice:
- obiecte de igienă personală;
 - mulaje;
 - planșe
 - imagini;
 - cărți despre norme de igienă, despre comportare;
 - creioane colorate, carioci;
 - hârtie glasată, creponată;
 - plastilină;
 - planșete;
 - lipici;
 - alimente;
 - fișe de muncă independentă;
- Modalități de evaluare:
- probe orale;
 - probe practic-gospodărești;
 - expoziții cu lucrări plastice;
 - probe scrise fișe de activitate individuală;
 - portofoliu;
 - albume cu fotografii;
 - autoevaluarea;
 - observarea sistematică a activității și comportamentului copiilor;
 - jocuri- concurs;
 - premii și diplome.

Bibliografie

- Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între 3-6/7 ani, M.E.C.T., 2008;
- Curriculum pentru învățământul preșcolar, Editura Didactica Publishing House, București, 2008;
- Poenaru Michiela, „Cei șapte ani de acasă”, Editura Coresi, 2007;
- Vieriu Dorina, Alecsa Iuliana, Vieriu Carolina, „Micul cetățean învață cum să se comporte-n viață”, Editura Diamant, 2013;
- Tătaru Lolica, Glava Adina, Chiș Olga, „Piramida cunoașterii”, Editura Diamant, 2014.

ÎNVĂȚAREA PRIN JOC LA ȘCOLARII MICI

Nica Adriana Laura

Învățământul primar constituie baza formării personalității copilului și reprezintă etapa în care se pun fundamentele viitoarelor deprinderi de învățare. Una dintre cele mai eficiente metode prin care se poate realiza o învățare autentică, plăcută și durabilă este **învățarea prin joc**. Jocul este, în esență, limbajul universal al copilăriei, iar școala are datoria de a valorifica această resursă naturală în procesul educațional. Jocul transformă învățarea într-o experiență plăcută, motivantă și atractivă, prin care elevii își dezvoltă nu doar competențele cognitive, ci și pe cele sociale, emoționale și fizice. Studiile arată că, atunci când copiii învață prin joc, rețin mai bine informațiile, manifestă mai mult interes pentru lecții și își dezvoltă spiritul de colaborare.

Rolul jocului în dezvoltarea elevilor din ciclul primar

Învățarea prin joc are multiple beneficii, dintre care cele mai importante sunt:

- **stimularea curiozității** și a dorinței de cunoaștere;
- **formarea gândirii critice** și a capacității de rezolvare de probleme;
- **dezvoltarea limbajului și a comunicării**;
- **consolidarea deprinderilor de lucru în echipă** și a empatiei;
- **creșterea motivației pentru învățare**.

În plus, jocul creează un climat pozitiv, diminuând anxietatea și frica de greșeli. Copiii simt că pot experimenta, descoperi și greși fără a fi judecați, ceea ce îi face mai încrezători și mai implicați.

Tipuri de jocuri utilizate la clasă

1. Jocuri didactice

Acestea au ca scop consolidarea cunoștințelor printr-o activitate plăcută și atractivă. Exemple:

- **„Roata numerelor”** – elevii extrag un număr și trebuie să formeze operații care au ca rezultat acel număr.
- **„Detectivul de cuvinte”** – elevii primesc un text scurt și trebuie să identifice cuvintele care aparțin unei anumite categorii gramaticale.

2. Jocuri de rol

Prin jocul de rol, elevii simulează situații reale, dezvoltându-și abilitățile sociale și comunicative. Exemple:

- **„La magazin”** – elevii joacă rolul de vânzători și cumpărători, folosind noțiuni de matematică și comunicare.
- **„Micii reporteri”** – elevii adresează întrebări colegilor pe o anumită temă, exersând formularea corectă a întrebărilor și răspunsurilor.

3. Jocuri digitale

Tehnologia poate transforma învățarea într-o experiență interactivă. Exemple:

- **Kahoot sau Quizizz** pentru verificarea cunoștințelor prin quiz-uri atractive.
- **H5P** pentru realizarea de activități interactive (ghicitori, puzzle-uri, asocieri).
- **Wordwall** pentru consolidarea cunoștințelor prin jocuri vizuale.

4. Jocuri de mișcare

Acestea asigură echilibrul între activitatea intelectuală și cea fizică, contribuind la menținerea atenției și la dezvoltarea motricității. Exemple:

- **„Ștafeta numerelor”** – elevii parcurg un traseu și rezolvă pe rând exerciții matematice.
- **„Cursa literelor”** – elevii adună litere pentru a forma un cuvânt dat.

Exemple de aplicare pe discipline

- **Matematică și explorarea mediului:** „Puzzle matematic” – elevii rezolvă exerciții, iar răspunsurile corecte le dezvăluie imaginea ascunsă.
- **Comunicare în limba română:** „Cadoul cuvintelor” – fiecare copil scoate un bilețel din cutie și formulează o propoziție cuvântul primit.
- **Arte vizuale și abilități practice:** „Creația surpriză” – elevii extrag obiecte și materiale dintr-o cutie și trebuie să realizeze o compoziție artistică.
- **Educație fizică și sport:** „Prinde mingea-răspuns” – cine prinde mingea trebuie să răspundă la o întrebare din lecția predată.

Profesorul din ciclul primar are responsabilitatea de a integra jocul în fiecare lecție, ca parte a demersului didactic, și de a crea un mediu de învățare prietenos, adaptat nevoilor copilului. Astfel, jocul devine nu doar o strategie de predare, ci un **fundament al educației pentru viață**.

Bibliografie:

- Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. București: Editura Polirom.
- Cucoș, C. (2017). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
- Joița, E. (2006). *Instruirea constructivistă. Fundamente. Strategii*. București: Editura Aramis.
- Oprea, C. L. (2009). *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Povestirea în învățământul preșcolar

Pascal Alexandra

Povestirea este un text narativ ce aparține genului epic, poate fi în proză și, uneori, în versuri. Ca specie literară, povestirea prezintă fapte din punctul de vedere al unei povestitor/narator care a participat la acțiunea respectivă sau a fost martor al acesteia.

Povestirea este una dintre cele mai iubite activități dirijate din grădiniță deoarece satisface nevoia de cunoaștere și de afectivitate a copiilor, le stimulează imaginația și le creează cadrul potrivit de exersare a posibilității de comunicare. Aceasta este poate singura dintre puținele experiențe didactice în care se reamintesc și transmit copiilor anumite conținuturi emoționale sau stări afective propriu-zise, în care stările emoționale ale personajelor din povești devin motive de descoperire a trăirii preșcolarilor, devin motive de conștientizare de către copii a trăirilor pe care ei își le au. Poveștile pot avea și un caracter terapeutic fiind un remediu pentru rănilor emoționale ale unor preșcolari permițând conectarea fiecărui copil cu sine și cu ceilalți, stimulând astfel compasiunea și conștientizarea de sine. Povestirea mai este văzută ca fiind activitatea care contribuie în mod evident la stimularea dezvoltării intelectului copiilor în funcție de înclinațiile, interesele și ritmul propriu de dezvoltare, dar și la lărgirea orizontului cultural.

În grădiniță, *povestirea* se face simțită în formarea copiilor mici în variate ipostaze: ca mijloc sau formă de organizare a activității didactice din mediul grădiniței, ca metodă sau ca procedeu, indiferent de zona din care este conținutul transmis. *Povestirea* constituie un mijloc instructiv-educativ cu productivitate în grădinițele de copii, ajutând la creșterea orizontului copiilor, la educația morală și estetică a copiilor și la dezvoltarea proceselor lor psihice cum ar fi:

- *atenția* – cu ajutorul căreia copiii memorează fragmente ale povestirii, numele personajelor, trăsături comportamentale ale personajelor, rețin succesiunea evenimentelor etc.;
- *gândirea logică* – datorită identificării succesiunii logice a evenimentelor din poveste, este dezvoltată având ca suport limbajul;
- *imaginația* – prin formarea unor imagini noi în baza prelucrării reprezentărilor și a experienței cognitive anterioare;
- *memoria voluntară* – prin fixarea desfășurării evenimentelor și prin redarea în succesiunea lor logică cu ajutorul mijloacelor didactice folosite sau al educatoarei (de exemplu, pe baza unor imagini sau desene, sau a unor întrebări formulate de educatoare);
- *limbajul* (sub toate aspectele sale) – ca mijloc fundamental de comunicare, fiind „expresia de dezvoltare a gândirii”.

În toate aspectele sale, în grădiniță, pot fi valorificate multiple posibilități de abordare a textului narativ, remarcându-se: • *lectura explicativă* (adaptată pentru vârsta copiilor preșcolari) – presupune străbaterea unor pași cum ar fi lectura/povestirea, de către educator/profesor, cât mai expresivă a textului, explicarea unor expresii/cuvinte din text, delimitarea acțiunii episoadelor, analiza fiecărui episod (ce se întâmplă, personajele participante la acțiune, numele personajelor, anumite expresii/replici ale acestora etc.), povestirea/repovestirea textului cu ajutorul unor planșe/siluețe de personaje, învățătura poveștii, etc.; • *povestirea unei întâmplări reale sau a unui text epic* (pentru abordarea unui text epic); • *conversația* – întrebările vor fi axate pe fixarea/identificarea anumitor direcții ale textului (titlu, autor, personaje, locul acțiunii, comportamente plăcute/neplăcute ale personajelor), pe schimbări de perspectivă (modificarea finalului, schimbări ce ar face dacă s-ar pune în locul unui personaj etc.), pe facerea unor conexuni spre alte texte cu aceeași temă/de același autor etc.; • *demonstrația* – recitarea model a unui text epic în versuri sau chiar înuși actul lecturii/povestirii expresive; • *lectura anticipativă/proiectivă* – copiii pot fi întrebați după observarea copertii cărții care cred ei că este titlul povești care urmează a fi citită, sau despre ce cred ei că este vorba în povestea care urmează să o asculte etc.; • *explicația* (făcând referire la cuvintele/expresiile necunoscute din text) – se poate realiza chiar în timpul povestirii sau într-o secvență ulterioară.

Criterii de selecție a textelor pentru copii:

- asigurarea accesibilității, profunzimea mesajelor;
- valoarea educativă;
- dezvoltarea gustului artistic.

Poveștile garantează evoluția intelectuală, indicând și completând cunoștințele. Fiind un model de vorbire corectă, expresivă și încheată, ele contribuie la formarea vorbirii copiilor stimulând-i în același timp și pe ei să povestească. Prin sentimentele trăite alături de eroii din basme și prin descrierea frumuseții naturii este influențată dezvoltarea morală la copii.

Bibliografie:

- Albulescu, I., & Catalano, H. (2019). *Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar*, București: Didactica Publishing House.
- Albulescu, I., & Catalano, H. (2014). *Aspecte teoretice și practice ale educației și formării în școala contemporană*, Cluj-Napoca: Eikon.
- Hobjilă, A. (2023). *Didactica domeniului limbă și comunicare – Învățământ preșcolar*, Iași: Polirom.
- Munteanu, E., U. (2025). *Preșcolarul în familie și la grădiniță. Ghid practic pentru părinți și profesori*, Iași: Polirom.
- Pânișoară, I., O., & Manolescu, M. (2019). *Pedagogia învățământului primar și preșcolar Vol. I*, Iași: Polirom.
- Stan, L. (2014). *Pedagogia preșcolarității și școlarității mici*, Iași: Polirom.

Test de evaluare Științe ale naturii

Unitatea I-Clasa a III-a

Păun Florentina Nicoleta**1. Identifică mediul de viață cu caseta potrivită.**

Este stratul
afânat de la suprafața
uscatului, în care plantele
își înfig rădăcinile. Acesta
conține aer, apă și substanțe
hrănitoare.

Este indispensabil
viețuitoarelor.

În componența sa se
află mai multe gaze, printre
care oxigenul.

Este prezentă
în oceane, mări, lacuri,
ape curgătoare, ape
subterane, atmosferă și
viețuitoare

2. Dați exemple de 3 surse de apă curgătoare sau stătătoare de la suprafața Pământului.

.....
.....
.....

3. Răspundeți la aceste afirmații cu A (adevărat) și F (fals).

* Viețuitoarele nu au nevoie de apă pentru a trăi.

*

Apa este folosită în activități economice precum irigații, pescuit, transport de mărfuri și persoane, producerea curentului electric, turism.

*

Apa este pentru băut, prepararea hranei, igiena corpului, a îmbrăcăminte, a locuinței etc.

*

Apa reprezintă 71% din suprafața Terrei de aceea se mai numește și Planeta Albastră.

* **Fluviul este cea mai mică apă curgătoare care se varsă în lacuri și mări.**

*

Atunci când se produc cutremure de pământ, se pot forma valuri uriașe, numite tsunami.

4. Completează spațiile cu cuvinte potrivite: (Soarele, cărbunii, pădurile, solul, petrol, bogății, gazele naturale, apele, minereurile)

Resursele naturale sunt.....ale solului și ale subsolului pe care omul le poate exploata în beneficiul său. Unele sunt resurse naturale de suprafață,,alte sunt resurse naturale ale subsolului.....,,, Resursă naturală este și

5. Răspunde la întrebări.

Ø Prin ce se produce poluarea aerului?(minim 2 exemple)

.....

Ø Prin ce se produce poluarea apei și solului? (minim 2 exemple)

.....

Ø Cum putem reduce poluarea? (minim 2 exemple)

.....

Ø Pe cine afectează poluarea? (minim 2 exemple)

.....

Ø Cine este aurul verde? De ce?

.....

6. Încercuiește varianta corectă.

J Consumul excesiv de **dulciuri /fructe/ ouă** este recomandat tuturor copiilor.

J Practicarea unui sport te ajută să te simți **mai rău/ mai bine/ mai plictisit**.

J Un program zilnic corect te ajută să obții rezultate la școală precum **insuficient/ suficient/ foarte bine**.

J Lectura este o activitate relaxantă care îți **distruge memoria, nu îți dezvoltă imaginația, îți dezvoltă vocabularul**.

J Igiena personală o facem **mai rar, uneori, zilnic**.

J Este bine să dormim într-o noapte **5 ore, 8 ore, 12 ore**.

SUCCES!

COLABORAREA ȘCOALĂ-FAMILIE, FACTOR DECISIV ÎN ACTUL EDUCAȚIONAL

PROF. PT. ÎNV. PRIMAR PAVEL GEORGIANA-ANCUȚA

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi, această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”.

(Maria Montessori- „Descoperirea copilului”)

Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a tinerei generații. Ea este factorul decisiv pentru formarea unui om apt să contribuie la dezvoltarea societății, să ia parte activă la viață, să fie pregătit pentru muncă. Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisiv în formarea omului. Misiunea școlii este aceea de a contribui la realizarea idealului educativ impus de cerințele vieții sociale. Procesul de educație din cadrul școlii este îndrumat și condus de persoane pregătite în mod special pentru a sigura reușita școlară.

Educația este cea care desăvârșește ființa umană, educația pe care copilul o primește în familie, în școală și de la comunitate.

Aspirațiile, rezultatele și sprijinul social și familial constituie trei aspecte ale unei interacțiuni dinamice între copilul individual și cercul său imediat.

Implicarea părinților joacă un rol semnificativ în cadrul intervenției școlare.

Acțiunile care implică părinții produc o schimbare în ambientul familiei și cresc aspirațiile, atât ale părinților pentru copiii lor, cât și ale copiilor înșiși.

Mediul familial este primul mediu educativ și socializator pe care îl cunoaște copilul și a cărui influență îi marchează esențial dezvoltarea ca individ. Legătura copilului cu familia este extrem de puternică și de neînlocuit.

Familia exercită o influență deosebit de adâncă asupra copiilor. O mare parte despre cunoștințele despre natură, societate, deprinderile igienice, obișnuințele de comportament, elevul le datorează educației primite în familie. Rolul familiei este foarte important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral estetic, ș.a.. Ca prim factor educativ, familia oferă copilului aproximativ 90% din cunoștințele uzuale (despre plante, animale, ocupațiile oamenilor, obiectelor casnice), familia este cea care ar trebuie să dezvolte spiritul de observație, memoria și gândirea copiilor. Copilul obține rezultatele școlare în funcție de modul în care părinții se implică în procesul de învățare. Părinții trebuie să asigure copilului cele necesare studiului, trebuie să-și ajute copilul la învățătură. Acest ajutor trebuie însă limitat la o îndrumare sau sprijin, nefiind indicat să se efectueze tema copilului. Cu timpul părinții se vor limita la controlarea temei de acasă și a carnetului de note. Deci, atitudinea părinților trebuie să fie una de mijloc: să nu-l ajute prea mult pe copil, dar nici să ajungă să nu se intereseze deloc de rezultatele acestuia.

Tot în familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament: respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, decența în vorbire și atitudini, ordinea, cumpătarea, grija față de unele lucruri încredințate. Toate acestea reprezintă de fapt ilustrarea cunoscutei expresii „a avea cei șapte ani de-acasă”. Un elev fără „cei șapte ani de-acasă” va crea mereu probleme chiar și ca viitor adult. Aici trebuie reamintit că, în general, elevii nu primesc în cadrul școlii nici un exemplu sau sfat negativ, toate acestea influențându-l în afara școlii. Din cele 24 de ore ale unei zile, elevul este la școală 5 – 6 ore, de restul timpului fiind responsabilă familia elevului. Uneori părinții uită că trebuie să facă front comun cu profesorii, deoarece și unii și alții nu doresc decât dezvoltarea armonioasă a elevului, educarea și îmbogățirea cunoștințelor acestuia. A fi părinte este ceva înăscut, acest sentiment aflându-se în noi în stare latentă. Se întâmplă totuși ca ceea ce consideră părinții a fi o măsură corectă pentru copilul lor într-o anumită situație, să nu fie tocmai ceea ce are nevoie copilul în acel moment. De aici apar conflictele, rupturile dintre membrii familiei, renunțarea la intervenții din partea părinților care sunt depășiți de situație.

Una dintre cele mai importante preocupări ale familiei și un punct comun pe care îl are aceasta cu școala este orientarea școlară și profesională. Cei mai mulți părinți sunt bine intenționați în alegerea unei școli sau unei profesii pentru fiul sau fiica lor. Dar, de multe ori, buna intenție și buna credință sunt tocmai sursele greșelilor lor deoarece acestea nu țin loc de competență și de pricepere.

Greșelile părinților decurg uneori și din prea marea dragoste pe care o poartă copiilor.

De aceea între familie și școală trebuie să existe o permanentă colaborare care se poate realiza prin vizite reciproce, ședințe și lectorate cu părinții.

Un parteneriat familie-școală este relația cea mai profitabilă pentru toți cei ce participă la acest demers. Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte va reține că același subiect este copilul nostru și școlarul nostru.

Cadrelle didactice află cum este fiecare copil, în ce mod ajunge mai repede la succes, ce îl interesează și-l pasionează, iar părinții vor cunoaște în ce momente să-l susțină pe școlar, în ce fel să-l motiveze și să-l ajute.

Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a tinerei generații. Ea este factorul decisiv pentru formarea unui om apt să contribuie la dezvoltarea societății, să ia parte activă la viață, să fie pregătit pentru muncă. Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisiv în formarea omului. Misiunea școlii este aceea de a contribui la realizarea idealului educativ impus de cerințele vieții sociale. Procesul de educație din cadrul școlii este îndrumat și condus de persoane pregătite în mod special pentru acest lucru.

Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om.

Școala a rămas punctul de pornire al orientării școlare și profesionale prin acțiuni de informare asupra posibilităților de continuare a studiilor, de detectare a intereselor profesionale și a aptitudinilor, de discutare a criteriilor după care elevii își decid viitorul și ponderii de implicare a părinților în alegerea școlii și a profesiei pe care copiii lor o vor urma, dacă profesia aleasă este cea dorită de copil și dacă aceasta din urmă are disponibilități intelectuale.

În viață nimic nu este garantat sută la sută. În cele din urmă, fiecare copil va trebui să aleagă singur calea pe care vrea să meargă. Șansele de a influența un copil în mod pozitiv pot fi semnificativ crescute dacă, prin aceste dezbateri, lectorate, activități de consiliere părinții ar dedica câteva ore în plus pentru a afla lucruri noi despre dezvoltarea și comportamentul tipic al copilului.

Până la cuprinderea într-o unitate de învățământ, rolul primordial în educație îl are familia. Odată cu înscrierea într-o unitate de învățământ ponderea se schimbă, rolul mai mare îl are școala, dar nici acțiunea educativă a familiei nu este de neglijat. Între acțiunile educative ale celor doi factori există mai degrabă un raport de complementaritate decât de rivalitate, acțiunea fiecăruia venind să o completeze pe a celuilalt.

Mediul școlar îi oferă copilului un prim mediu socializator de tip organizațional:

- introduce în relațiile copilului cu adultul o anumită distanță socială;
- oferă copilului un cadru social, bazat pe anumite reguli de conviețuire cu ceilalți;
- creează copilului posibilitatea de a se compara cu cei de vârsta lui;
- îl familiarizează pe copil cu microgrupul social în cadrul căruia învață să devină partener, să joace unele roluri sociale;
- îl obișnuiește pe copil cu programul orar, cu programul de viață, cu schimbarea mediului de existență;
- stimulează dezvoltarea autonomiei personale și a independenței.

Se constată că unele familii manifestă totală încredere în rolul pe care școala îl are asupra dezvoltării copilului, pe când altele sunt dezinteresate.

Parteneriatele dintre școală și familii pot:

- a. ajuta profesorii în munca lor;
- b. perfecționa abilitățile școlare ale elevilor;
- c. îmbunătăți programele de studiu și climatul școlar;

d. îmbunătăți abilitățile educaționale ale părinților;

e. dezvolta abilitățile de lideri ale părinților;

f. conecta familiile cu membrii școlii;

În ceea ce privește relația școală-familie se impun deschideri oferite părinților privind aspectele școlare, psihopedagogice, pe lângă aspectele medicale, juridice etc.

Un studiu realizat în ceea ce privește necesitatea colaborării școală-familie enumeră patru motive pentru care școala și familia se străduiesc să stabilească legături între ele:

a. părinții sunt juridic responsabili de educația copiilor lor;

b. învățământul nu este decât o parte din educația copilului; o bună parte a educației se petrece în afara școlii;

c. cercetările pun în evidență influența atitudinii parentale asupra rezultatelor școlare ale elevilor, în special asupra motivațiilor învățării, precum și faptul că unele comportamente ale părinților pot fi favorizate datorită dialogului cu școala;

d. grupurile sociale implicate în instituția școlară (în special părinții și profesorii) au dreptul să influențeze gestiunea școlară.

În general, toată lumea apreciază efectele benefice ale unei participări foarte active a părinților la activitățile școlare. Numeroase cercetări la nivel de învățământ primar și chiar secundar au pus în evidență aspectul determinant al calității interacțiunii dintre familie și școală asupra educației copiilor.

Această recunoaștere a importanței părinților în favorizarea succesului școlar al tinerilor a determinat autoritățile educative să susțină necesitatea întăririi legăturilor dintre părinți și școală. Dealtfel, în contextul actual, aceste legături par a fi mai necesare ca niciodată. Într-adevăr, misiunea socială a școlii depășește tot mai mult simpla atingere a obiectivelor pedagogice ale curriculum-ului școlar având în vedere și faptul că mulți părinți sunt prea preocupați de problemele familiale, profesionale sau sociale pentru a putea urmări evoluția copiilor lor sau coerența dintre educația pe care copilul o primește în familie și cea școlară.

Atât părinții cât și cadrele didactice beneficiază de avantajele unei astfel de colaborări. Binefacerile sunt numeroase, începând cu o mai bună cunoaștere reciprocă și depășirea stereotipurilor, și continuând cu identificarea unor interese comune în beneficiul copiilor. În sfârșit, colaborarea este benefică și pentru școală, părinții aducând deseori resurse suplimentare ce pot susține rolul educativ al școlii dar oferă și un cadru pentru o continuă reevaluare.

Educația, sub toate formele ei, e chemată să găsească soluții prin care copilul să se adapteze rapid și eficient la societatea în care trăiește. Oricât s-ar strădui, școala nu poate înlocui restul instituțiilor care au misiunea de formare a cetățenilor conștienți, cu o conduită civilizată. Educația școlarilor în școală nu are sorți de izbândă fără o colaborare strânsă cu alți factori activi implicați în procesul instructiv-educativ. Între aceștia, familia, considerată dintotdeauna celula de bază a societății și "un soi de personalitate colectivă" de a cărei armonie generală depinde dezvoltarea personalității copilului, are un rol foarte important în ajutorul pe care trebuie să îl dea școlii. Oricine lucrează în învățământ observă cum familia nu mai poate realiza astfel de temelie șubredă, școala nu poate construi certitudini. Formarea ca cetățean se află sub influența societății și în special a familiei.

Colaborarea cu familia trebuie să se concretizeze într-un program comun de activități ale școlii cu aceasta (lectorate cu părinții, ședințe, consultații, vizite la domiciliul elevului, serbări școlare).

Părinții trebuie să vadă în noi un prieten, un colaborator, un om adevărat care-i poate ajuta prin atitudinea nepărtinitoare pe care trebuie să o afișăm. Așadar e o sarcină a școlii să identifice situațiile problemă din familiile copiilor, să dirijeze pe cât este posibil strategiile educative în favoarea elevului și să conștientizeze că relația de colaborare școală-familie este determinantă în educarea copiilor. Educația în familie devine astfel un proces de pregătire pentru viață, prin întâmpinarea și rezolvarea problemelor de viață.

În concluzie, trebuie spus că cei doi factori educativi, familia și școala, trebuie să aibă același scop – formarea personalității umane integrale și armonioase.

Twining – O fereastră europeană deschisă către inovație în învățământul primar

Predescu Georgeta Janina

Platforma eTwining se afirmă astăzi ca una dintre cele mai dinamice și accesibile modalități prin care cadrele didactice din învățământul primar pot integra tehnologia în procesul educațional, facilitând totodată deschiderea elevilor către o comunitate europeană a colaborării și creativității. Creată sub egida Comisiei Europene, inițiativa pune la dispoziția școlilor un cadru sigur și flexibil, instrumente digitale moderne și multiple forme de sprijin, menite să încurajeze dezvoltarea unor proiecte educaționale interactive. În acest context, elevii au oportunitatea de a lucra alături de colegi din alte țări, de a intra în contact cu noi realități culturale și de a-și consolida competențe esențiale într-o societate aflată într-o continuă transformare.

Participarea copiilor de vârstă primară la proiecte colaborative desfășurate în mediul eTwining aduce o serie de beneficii semnificative. Activitățile sunt concepute într-o manieră ludică, accesibilă și stimulativă, specifică etapelor timpurii de învățare. Elevii sunt încurajați să comunice, să coopereze și să utilizeze instrumente digitale intuitive, ceea ce contribuie la formarea precoce a competențelor digitale. În plus, caracterul interdisciplinar al proiectelor – reflectat în realizarea de postere, povești ilustrate, experimente simple sau prezentări – potențează creativitatea, curiozitatea și autonomia copiilor. Interacțiunea cu elevi din alte spații culturale facilitează, în mod firesc, deschiderea către diversitate și dezvoltarea unei atitudini tolerante și incluzive.

Cadrele didactice implicate în eTwining beneficiază, la rândul lor, de oportunități relevante pentru dezvoltarea profesională. Platforma facilitează accesul la o rețea europeană de profesori, oferind un mediu propice pentru schimbul de bune practici, inovare pedagogică și colaborare internațională. Formările gratuite, resursele digitale variate și recunoașterea oficială prin certificări europene contribuie la consolidarea statutului profesional al profesorilor și la creșterea vizibilității instituției școlare. Pentru învățământul primar, proiectele eTwining se integrează firesc în curriculum, transformând conținuturile școlare în activități atractive, ancorate în contexte reale de învățare.

Derularea unui proiect presupune parcurgerea unor etape bine definite, începând cu alegerea temei și formularea obiectivelor și continuând cu identificarea partenerilor, planificarea colaborativă și implementarea efectivă a activităților. Profesorii elaborează un plan adaptat nivelului de dezvoltare al elevilor, astfel încât activitățile propuse să fie accesibile, coerente și variate. Produsele finale – povești digitale, albume foto, experimente documentate, materiale video sau prezentări – reflectă munca în echipă și creativitatea elevilor, oferindu-le acestora o experiență de învățare autentică și memorabilă. Evaluarea și diseminarea rezultatelor completează procesul, favorizând reflecția și valorizarea efortului depus.

Temele abordate în proiectele destinate elevilor din ciclul primar sunt extrem de diverse, de la prietenie și protecția mediului, la descoperirea tradițiilor europene, promovarea lecturii sau explorarea aplicată a conceptelor matematice. Astfel, învățarea devine o experiență exploratorie, în care elevii descoperă lumea într-un mod creativ, colaborativ și sigur, folosind responsabil tehnologia.

În ansamblu, eTwining se conturează ca un instrument valoros pentru modernizarea învățământului primar, contribuind la dezvoltarea competențelor elevilor și la sprijinirea cadrelor didactice în demersul lor educațional. Proiectele desfășurate în acest cadru favorizează inovația, colaborarea și deschiderea către spațiul european, consolidând calitatea actului educativ și orientându-l spre nevoile reale ale societății contemporane.

Bibliografie

1. European School Education Platform (2024). *Ghidul eTwining*. Bruxelles: Comisia Europeană.
2. Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP). *Materiale eTwining România*.
3. Comisia Europeană (2022). *Developing Digital Competence in Schools*.
4. Redecker, C. (2017). *European Framework for the Digital Competence of Educators*. Publications Office of the EU.
5. eTwining România – <https://www.etwinning.ro>
6. European School Education Gateway – <https://school-education.ec.europa.eu>

ROLUL ACTIVITATILOR EXTRACURRICULARE IN DEZVOLTAREA PERSONALITATII ELEVILOR**Prof.înv.primar SANDU MIHAELA**

Activitățile extrașcolare, în general, au cel mai larg caracter interdisciplinar, oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului copiilor încă din clasele primare, deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciați și mai accesibili sufletelor acestora.

O mai mare contribuție în dezvoltarea personalității copilului o au activitățile extrașcolare care implică în mod direct copilul prin personalitatea sa și nu prin produsul realizat de acesta. Copiii au nevoie de acțiuni care să le lărgască lumea lor spirituală, să le împlinească setea de cunoaștere, să le ofere prilejuri de a se emoționa puternic, de a fi în stare să iscodească singuri pentru a-și forma convingeri durabile. Participarea efectivă și totală în activitate angajează atât elevii timizi cât și pe cei slabi, îi temperează pe cei impulsivi, stimulează curentul de influențe reciproce, dezvoltă spiritul de cooperare, contribuie la formarea colectivului de elevi.

1. Serbările și festivitățile Serbările școlare au un caracter stimulator atât pentru micii artiști, cât și pentru părinților. Punerea serbărilor în scenă aduc satisfacții atât “artiștilor”, cât și “spectatorilor”, elevi și părinți, contribuind la socializarea copiilor de la o vârstă fragedă.

Acest tip de activități extrașcolare marchează evenimentele importante din viața școlarului. Importanța acestor activități constă în cultivarea înclinațiilor artistice ale elevului, precum și în atmosfera festivă creată cu acest prilej.

Perioada de pregătire a serbării, dorința sinceră de succes, sudează colectivul, impulsionează în mod favorabil, cultivă capacitățile de comunicare și înclinațiile artistice ale elevilor, atenția, memoria, gustul pentru frumos.

Prin conținutul bogat și diversificat al programului pe care îl cuprinde, serbarea școlară valorifică varietatea intereselor și gusturilor școlarilor.

Ea evaluează talentul, munca și priceperea colectivului clasei și transformă în plăcere și satisfacție străduințele colectivului și ale fiecărui elev în parte.

Este important ca fiecare copil să aibă un loc bine definit în cadrul programelor pentru a se simți parte integrată a colectivului și pentru a fi conștient că și participarea lui contribuie la reușita serbării școlare.

De asemenea, un rol educativ îl au activitățile realizate cu prilejul sărbătorilor naționale și internaționale.

2. Concursurile școlare

Concursurile școlare sunt o metodă de a stârni interesul elevului pentru diferite arii curriculare, având în același timp o importanță majoră și în orientarea profesională a acestuia.

Concursurile școlare oferă elevilor posibilitatea de a demonstra practic ceea ce au învățat la școală și acasă.

Același efect îl pot avea concursurile organizate la nivelul clasei sau al școlii. Dacă sunt organizate într-o manieră plăcută, vor stimula spiritul de competitivitate, oferindu-i copilului prilejul de a se integra în diferite grupuri pentru a duce la bun sfârșit munca, precum și ocazia de a asimila mult mai ușor cunoștințele.

3. Excursiile și drumețiile

Acest tip de activități ajută la dezvoltarea intelectuală și fizică a copiilor, la educarea lor cetățenească și patriotică. Excursia îl reconfortează pe copil, îi prilejuieste însușirea unei experiențe sociale importante, dar și îmbogățirea orizontului cultural-științific.

Excursia este o formă de activitate cu caracter atractiv și mobilizator. Este o modalitate deosebită de educație completă deoarece permite o abordare interdisciplinară a cunoștințelor.

Cunoștințele de limba și literatura română sunt valorificate prin recitarea unor poezii, povestirea unor întâmplări, citire, răsfoirea unor pliante, scrierea impresiilor, alegerea unor cărți sau reviste.

Cunoștințele de matematică sunt utilizate pentru calcularea distanțelor, duratei de desfășurare a unei activități, măsurarea sau aproximarea mărimilor.

Informațiile din cadrul orelor de istorie sunt folosite de către elevi pentru a citi inscripții, pentru a vizita muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, iar cele din cadrul orelor de geografie sunt utilizate pentru a analiza forme de relief, clima, fauna, flora, localități.

Orele de educație civică au de asemenea un aport în cadrul excursiilor, ajutând elevii să lege noi prietenii, să studieze grupurile, să identifice trăsături morale, să aplice norme de politețe în societate. În realizarea unei excursii școlare e nevoie de un plan de lucru cu abordare interdisciplinară, de prelucrarea normelor de deplasare în grup, a cerințelor igienico-sanitare, a regulilor de comportare civilizată.

Excursia este o activitate cu o formă de educație complexă, prin multitudinea de aspecte ale vieții (istorice, sociale, geografice, civice, culturale) pe care le înglobează.

O excursie în natură îi ajută pe elevi să înțeleagă legătura dintre cunoștințele dobândite la diferitele discipline de studiu și lumea din afara școlii, le oferă posibilitatea de a se implica active în propriul proces de educație, îi pune în contact cu comunitatea și le creează posibilitatea de a-și susține în mod public opiniile.

Elevii au posibilitatea de a se simți în ipostaza de mici cercetători ai realității, se simt responsabilizați, înțeleg semnificația unor norme. Dezvoltându-și gustul pentru descoperirea adevărilor și legilor naturii din jurul lor învață cum să iubească și să respecte natura în ansamblul ei.

Lucrările realizate pe baza materialelor culese, compunerile, desenele, portofoliile, oferă posibilitatea unei evaluări temeinice.

4. Vizitele

Vizitele programate la muzee, monumente și locuri istorice, case memoriale, unități economice constituie un mijloc de a prețui valorile culturale, folclorice, istorice și economice ale țării. Ele oferă elevilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, de viața și activitatea unor personalități de seamă, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor. Toate acestea stimulează activitatea de învățare, întregesc și desăvârșesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecțiilor.

Pentru ca vizitele să-și atingă obiectivele, trebuie să fie bine organizate și să se desfășoare în condiții confortabile de deplasare; să fie din timp anunțate, pentru ca personalul locului vizat să nu fie luat prin surprindere și să fie cooperant; să se stabilească clar obiectivele vizitei (de informare, de documentare, de orientare școlară și profesională); să se discute învățămintele, impresiile; să se includă rezultatele cunoașterii în experiența personală a elevilor.

Un rol important îl au vizitele la bibliotecă. În actualul context educațional, cea mai mare parte a elevilor nu mai citește suficient de mult din cauza informațiilor pe care le obțin mult mai ușor prin intermediul mass-media sau computerului. Lectura este cea care îl ajută să își dezvolte vocabularul, să își îmbogățească cunoștințele și să își formeze o cultură literară și comunicățională de bază.

5. Vizionările

Vizionarea în grup de filme, spectacole de teatru sau circ specifice vârstei lor, poate constitui o sursă de informații, dar în același timp și un punct de plecare în realizarea de către elevi a unor activități interesante. Copilul face astfel cunoștință cu lumea artei, învață să o descifreze și să o îndrăgească. Aceste activități vor pune elevul în rol de spectator și vor reprezenta pentru el o sursă de impresii puternice: stimularea afectivității copilului și cultivarea dragostei pentru artă (cărți, teatru, muzică).

6. Alte activități

Alte activități pot fi alese de către copii, participând la ele în timpul liber. De obicei, acestea sunt alese ca pasiune personală sau chiar cu scopul de a își aprofunda cunoștințele dintr-un anumit domeniu. Aceste activități realizează completarea unor aspecte educative și orientează copiii spre unele domenii de activitate: sport, muzică, poezie, pictură etc.

Gândirea creativă și învățarea din proprie inițiativă trebuie încurajate prin laudă. Trebuie promovat modul variat de abordare a problemelor de manipulare a obiectelor și a ideilor. Elevii

trebuie să fie îndrumați să dobândească: o gândire independentă, nedeterminată de grup, toleranță față de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi și de a găsi modul de rezolvare a lor și posibilitatea de a critica constructiv.

Înainte de toate, este însă important ca profesorul însăși să fie creativ, pentru că numai așa poate să aducă în atenția elevilor săi tipuri de activități extrașcolare care să le stârnească interesul, curiozitatea, imaginația și dorința de a participa necondiționat la desfășurarea acestora.

Bibliografie

- * Cernea, Maria, Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ, în “Învățământul primar” nr. 1 / 2000, Ed. Discipol, București;
- * Crăciunescu, Nedelea, Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar, în „Învățământul primar” nr. 2, 3 / 2000, Ed. Discipol, București;
- * Decun, Livia, Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ, în „Învățământul Primar” nr. 4, 1998;
- * Ionescu, M., Chiș, V., Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
- * Lespezeanu, M., Tradițional și modern în învățământul preșcolar, Editura S.C. Omfal, București, 2007
- * Vlăsceanu, Gheorghe, coord., Neculau, Adrian, Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu. Studiu de impact, Editura Polirom, 2002.

5. Cum învățăm copiii să se adapteze la reguli

Introducere

Adaptarea copiilor la reguli reprezintă un proces esențial în formarea personalității lor și în integrarea armonioasă în societate. Regulile nu au rolul de a limita libertatea copiilor, ci de a le oferi repere clare pentru comportamentele acceptate și pentru conviețuirea în grup. Învățarea respectării regulilor începe încă din familie și continuă în grădiniță, școală și comunitate.

De ce sunt importante regulile

Regulile stabilesc cadrul în care oamenii pot trăi împreună în mod civilizat, ajutându-i pe copii să înțeleagă noțiuni fundamentale precum:

- Responsabilitatea – învățarea consecințelor propriilor fapte;
- Respectul – față de ceilalți și față de autoritate;
- Autodisciplină – capacitatea de a se controla și de a lua decizii corecte;
- Cooperarea – respectarea regulilor favorizează munca în echipă și relațiile pozitive.

Prin reguli, copilul își dezvoltă simțul dreptății, empatia și învață cum să facă parte dintr-un grup.

Rolul familiei în formarea respectului față de reguli

Familia este primul mediu în care copilul învață ce înseamnă „da” și „nu”. Părinții trebuie să:

- ofere un exemplu personal pozitiv – copilul va imita comportamentul adulților;
- stabilească reguli clare, simple și constante;
- explice de ce o regulă este importantă, nu doar să o impună;
- aplice consecințe logice, nu pedepse aspre;
- încurajeze comunicarea deschisă, astfel încât copilul să înțeleagă și să accepte regulile.

De exemplu, regula „strângem jucăriile după ce ne jucăm” îl învață pe copil responsabilitatea și ordinea.

Rolul grădiniței în dezvoltarea comportamentului disciplinat

Grădinița continuă procesul de formare început în familie. Cadrele didactice au rolul de a:

- promova un climat de respect și colaborare;
- explica și discuta regulamentul clasei împreună cu elevii;

- folosi metode pozitive de disciplină, precum lauda, recompensa sau feedback-ul constructiv;
- încuraja autoevaluarea și reflecția asupra comportamentului propriu.

Activitățile de grup, jocurile educative și proiectele comune sunt modalități eficiente prin care preșcolarii învață să respecte reguli și să lucreze împreună.

Metode practice pentru adaptarea la reguli

1. Jocul educativ – copiii învață cel mai ușor prin joc, unde pot exersa regulile într-un context plăcut.
2. Exemplele pozitive – modelele din familie, școală sau societate au o puternică influență.
3. Recompensele și consecințele – comportamentele bune trebuie recunoscute, iar abaterile corectate prin explicații, nu prin frică.
4. Dialogul – copiii trebuie încurajați să-și exprime părerea despre reguli și să participe la stabilirea lor.

Concluzie

Învățarea regulilor este un proces de durată, care necesită răbdare, consecvență și implicare din partea adulților. Copiii care înțeleg sensul regulilor devin persoane responsabile, capabile să trăiască armonios în societate. Adaptarea la reguli nu înseamnă pierderea libertății, ci formarea caracterului și a autocontrolului – valori esențiale pentru viața de adult.

Nivelul redus al inteligenței emoționale. Cauze și efecte

Puică Ioana

Goleman descrie o boală numită de psihiatri *alexitimie* care constă în incapacitatea de a exprima prin cuvinte sentimentele,

emoțiile. (Roco, M., 2004). O mulțime de indivizi nu își pot exprima sentimentele prin vorbire, dând impresia că sunt lipsiți de sentimente. Totuși, lor nu le lipsesc trăirile, dar datorită faptului nu au abilitatea necesară de a le exprima, cei din jur îi percep ca persoane fără sentimente. Multe studii s-au focalizat asupra descoperirii copiilor care dau semne de lipsă de adaptare în societate, copii ale căror manifestări determină neglijarea sau respingerea prietenilor de joc. Exceptând copiii care manifestă comportamente tiranice și sunt izolați, o altă categorie evitată este cea a copiilor cu deficiențe permanente în interacțiunea directă. Dacă acești copii nu excelează în ceea ce privește regulile non-verbale, prietenii de joc îi percep ca fiind ciudați și îi ocolesc.

Dezvoltarea emoțională și socială la vârstă fragedă este marcată și de factori externi care pot avea influențe asupra dezvoltării normale, determinându-i anumite tipuri de stres copilului în evoluția sa. Aceste împrejurări deosebite ajută la explicarea manierei de mai târziu în care experiența timpurie stă la baza evoluției sociale, emoționale și cognitive.

Traumele. Sindromul de stres posttraumatic este o tulburare în care un fapt foarte stresant are mai târziu ca rezultate simptome emoționale, printre care se pot enumera retrăirea evenimentului traumatizant, lipsa reacției față de lumea exterioară, tendința de a tresări ușor și coșmarurile.

Daniel Goleman descrie în cartea sa, *Inteligența emoțională*, modul în care copiii au fost afectați de atacul din școală, fapt ce a determinat o stare hipervigilentă a copiilor, amintirea evenimentului la cea mai mică experiență senzorială asemănătoare și coșmarurile pentru care își doreau să nu mai doarmă. Aceste momente vii, înspăimântătoare devin amintiri integrate în circuitul emoțional. Ca urmare, amintirile traumatizante devin declanșatori mintali, gata să dea alarma la cel mai mic semnal care ar putea însemna că un moment cumplit este pe cale să se repete. (Daniel Goleman, D., 2001).

Abuzul și neglijarea. Chiar dacă în mod frecvent familia este o sursă de siguranță și de protecție pentru copilul mic, uneori se poate întâmpla exact opusul. Unii părinți își maltratează copiii în diferite moduri care presupun pedepse fizice și ostilitate activă. Mulți copii maltratați manifestă semne de atașament dezorganizat. Acești copii sunt deosebit de expuși riscului de a dezvolta tot felul de dezechilibre comportamentale. Maltratarea, agresiunile fizice repetate datorate stărilor proaste în care se găsesc părinții, anihilează predispoziția firească a copilului spre empatie, componentă de bază a inteligenței emoționale. Acești copii, este lesne de înțeles că îi va trata pe ceilalți așa cum au fost și ei tratați.

Familia. O altă categorie a factorilor de risc este felul în care părinții răspund la stările emoționale ale copilului. Părinții care de obicei pedepsesc exprimarea emoțiilor negative prin furie, sau reacții de dezamăgire, de subapreciere, sau de descurajare vor intensifica reacțiile negative ale copilului. În situațiile conflictuale ivite, copiii nu vor ști cum să reacționeze ca să facă față stresului, datorită faptului că nu au beneficiat de situații în care să experimenteze sensul emoțiilor și să încerce să găsească soluții de rezolvare a conflictului.

De asemenea, mamele care își protejează copiii ce reacționează prea puternic, ferindu-i de frustrări și anxietate, în speranța de a obține un rezultat pozitiv exacerbează, de fapt, nesiguranța copilului. Cu alte cuvinte, strategia protectoare ajunge să aibă un efect contrar, lipsindu-i pe copiii timizi de ocazia de a învăța să se calmeze în fața lucrurilor cu care nu sunt familiarizați și să câștige o oarecare stăpânire asupra fricii lor (Goleman, D., 2001).

Sărăcia în sine dă lovituri emoționale serioase copiilor: copiii săraci încă de la cinci ani sunt mai speriați, mai neliniștiți și mai triști decât cei de seama lor care o duc mai bine, au mai multe probleme de comportament, cum ar fi frecvente furii necontrolate sau distrugeri de obiecte, tendință care se prelungește și la vârsta adolescenței (Goleman, D., 2001). Încă de la o vârstă fragedă, copiii care

cresc în sărăcie absorb valorile și pattern-urile de viață din mediul lor, fapt care îi împiedică să fructifice posibilitățile de dezvoltare socială și personală pe care viața ar putea să le ofere în diferite momente. (Neculau, A.).

Daniel Goleman descrie în cartea sa, *Inteligența emoțională*, efectele care apar la preșcolarii cu o capacitate emoțională scăzută. Acestea pot fi observate în diferite acțiuni și reacții ale persoanelor aflate în situații critice:

Izolarea sau problemele speciale: preferința de a fi solitari, de a fi anxioși, bosumflarea, lipsa de energie, sentimentul de supărare, dependența exagerată. Fuga reprezintă un refugiu, o atitudine de evitare în fața celorlalți și în fața evenimentelor. **Anxietatea și depresia** se manifestă prin dorința de a fi singuri, existența mai multor temeri și îngrijorări, nevoia de perfecționism, sentimentul că nu sunt apreciați, agitația sau tristețea și depresia. Atunci când frica invadează creierul emoțional, parțial, neliniștea rezultată concentrează atenția asupra pericolului iminent, forțând mintea să facă o fixație asupra moduli în care ar trebui să organizeze situația, făcând abstracție de la orice altceva pentru moment. Copiii depresivi, fiind posomorâți și triști, încep să împiedice contactele sociale sau să nu ia în seamă un alt copil care încearcă să-i abordeze, acesta reprezentând un semnal pe care copilul sociabil îl simte ca pe o dezavuare, rezultatul final este că un copil deprimat este respins, marginalizat sau neluat în seamă la joacă. Această lipsă la nivelul experienței interpersonale presupune pierderea a ceea ce ar putea să învețe jucându-se, ajungându-se la probleme sociale și emoționale cu sechele chiar după ieșirea din depresie. (Goleman, D., 2001,)

Problemele de atenție și de gândire precum neputința de a fi atenți sau calmi, visarea cu ochii deschiși, acțiuni întreprinse fără a gândi asupra situației, neliniștea exagerată, care duce la o incapacitate de concentrare, rezultatele slabe de la școală, imposibilitatea de a-și lua gândul de la anumite lucruri.

Delicvența sau agresivitatea se poate observa în mințit, trișat, certurile foarte dese cu alții, răutățile față de alții, dorința imperioasă de a li se acorda atenție, distrugerea lucrurilor care nu le aparțin, neascultare, încăpățănare și proasta dispoziție, vorbitul prea mult, tachinările, firea prea aprinsă. (D. Goleman, 2001). Atacul este o atitudine de agresivitate în fața oamenilor și evenimentelor, atitudine des întâlnită la copii cu o inteligență emoțională scăzută. Copilul agresiv vorbește tare, întrerupe, nu-și poate controla bine timpul de exprimare. (Roco, M., 2004). O altă trăsătură a acestor copii, este aceea că atunci când se află în toiul unei crize de furie nu au decât o singură reacție: să lovească. Asemenea copii sunt vulnerabili din punct de vedere emoțional în sensul că au un prag foarte scăzut al supărării, iritându-se tot mai des pentru tot mai multe lucruri, odată ce se supără, gândirea li se întunecă, iar actele nevinovate sunt percepute ca ostile și recad în obiceiul prea bine învățat de a reacționa printr-o lovitură violentă.

Rolul familiei în educație

Sandu Claudia

Familia este un *grup social format dintr-un cuplu căsătorit și copiii acestuia*.

Familia mai poate fi definită ca fiind o „*instituție socială având la bază alegerea reciprocă a partenerilor maritali în vederea asigurării reproducerii speciei, în condiții socio-culturale determinate*”. (idem cit. în Popescu-Neveanu, P., 1978, p. 262)

Acest grup social „*constă în preluarea, păstrarea, sporirea și transmiterea unui patrimoniu genetic, economic, moral, religios, cultural și social-identitar*”. (idem cit. în Bistriceanu, C., 2006, p. 15)

Familia este factorul educativ prioritar, întrucât educația începe din familie, acolo unde copilul își face pregătirea pentru viață. Familia oferă mediul în care copilul se naște, trăiește primii ani ai vieții, se dezvoltă și se formează pentru viață.

Dupa D. Roman, E. Bonchiș, (2011) se prezintă următoarele tipuri de familii:

-*familia estinsă*:

-*familia nucleară*;

-*familia monoparentală*:

-*familia compusă sau familia cu părinți vitregi*:

Primii educatori cu ajutorul cărora se realizează educația sunt părinții. Importanța acestei educații, se răsfrânge asupra tuturor laturilor personalității copilului, în funcție de particularitățile de vârstă, dar și de cele individuale ale acestuia.

Funcțiile familiei însumează (V. Robu, 2019, Note de curs): responsabilitățile familiei în contextul vieții sociale, asumția ce reprezintă actele, operațiile și acțiunile pe care partenerii și le asumă în raport cu statutul și rolul dobândite după căsătorie, capacitatea de angajare sau implicare efectivă, precum și abilitatea empatică.

Funcțiile pe care familia le îndeplinește sunt următoarele: (V. Robu, 2019):

-*funcția biologică*: constă în procrearea, protecția și creșterea copiilor;

-*funcția juridică*: este dată de raporturile de rudenie și patrimoniale dintre membrii care compun familia;

-*funcția economică*: exprimă nivelul de trai, posibilitățile materiale și financiare ale familiei în raport cu veniturile membrilor acesteia;

-*funcția culturală*: cultura fiind înțeleasă ca formă de comportament, ca model educațional al personalității .

-*funcția educativă*: corelată cu cea culturală, reprezentând o acțiune dirijată, intențională și activă ce are ca obiectiv final adaptarea și integrarea eficientă a individului în societate;

-*funcția psihologică*: constă în transmiterea ereditară a caracteristicilor psihice, formarea deprinderilor, dezvoltarea aptitudinilor;

-*funcția morală*: este de o importanță majoră și constă în a cultiva în familie și a le oferi copiilor valori morale, spirituale și religioase.

În familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, ordinea, răbdarea. În realizarea acestor sarcini, modelul parental ajută cel mai mult, părinții oferind copilului exemple de comportamente în diferite contexte. De la părinți, cei mici vor învăța să aprecieze ce este bine și ce este rău, ce este drept și ce este nedrept, ce este frumos și ce este urât în comportamente. Ei sunt primele modele pentru modul în care să acționeze ulterior ca adulți.

De-a lungul timpului s-a demonstrat ca familia are următoarele roluri: (Idem)

-*roluri de îngrijire ale copiilor*: se referă la satisfacerea nevoilor fizice și psihologice ale copiilor: hrănire, spălare, protejarea de stimuli fizici și experiențe negative;

-*roluri de socializare ale copiilor*: se referă la dezvoltarea abilităților sociale și psihologice ale copiilor;

-*roluri de rudenie*: se referă la obligațiunile de rudenie adică la ritualuri și ceremonii, încrederea între rude, ajutarea rudelor;

-*roluri de susținător economic*: se referă la producerea resurselor materiale necesare satisfacerii nevoilor membrilor familiei;

-*roluri privind realizarea sarcinilor domestice*: se referă la împărțirea treburilor casnice;

-*roluri sexuale*: se referă la viața în cuplu;

-*roluri recreatoare*: se referă la activitățile recreative esențiale în consolidarea grupului familial;

-*roluri terapeutice*: se referă la atitudinea suportivă a partenerilor, la ascultarea activă a problemelor celuilalt, la oferirea siguranței.

După cum putem observ familia are rolul esențial și unic în educația, creștere și dezvoltarea copiilor. Familia nu poate fi înlocuită de alți parteneri ai educației, ea fiind cea mai importantă pentru orice individ, la orice vârstă și în orice împrejurare. Familia este implicată în toate momentele și activitățile vieții.

BIBLIOGRAFIE

1. Baran-Pascaru A. (2004), Parteneriat în educație: familie–școală–comunitate, București, Editura Aramis Print
2. Baran-Pascaru A., 2004, p. 35, Familia azi. O perspectivă sociopedagogică, București, Editura Aramis
3. Cojocariu V.-M., Dămian I. (2008), Note de curs-Fundamentele pedagogiei, București, Editura V&I Integral
4. Cojocariu V.-M., Dămian I. (2008), Note de curs-Fundamentele pedagogiei, București, Editura V&I Integral
5. Robu V. (2019), Note de curs-Psihologia familiei, Bacău, Universitatea Vasile Alecsandri
6. Roman D., Bonchiș E. (2011), Familia și rolul ei în educarea copilului, Iași, Editura Polirom
7. Popescu-Neveanu P. (1978), Dicționar de psihologie, București, editura Albatros

PĂSTORII DIN BETLEEM

SCHEOPU-TINCU NATALIA

E noapte în Betleem
Și toți sunt adormiți,
Doar trei păstori cu turma lor,
Veghează liniștiți.

În timp ce ei își amintesc
Ce scrie în profeții,
Lumini din cer i-a înconjurat,
Un cor de îngeri ... mii.

Și tare s-au înspăimântat
Văzând așa lumină!
Dar îngerul le-a spus:
"Vă aduc o veste bună!"

Le-a spus că în Betleem,
S-a născut Mesia.
În ieslea cea săracă,
Cum spune profeția.

Când vestea au auzit,
Păstorii au alergat,
Pruncul L-au găsit
Și umili l s-au închinat.

Iarna - joacă și explorare la preșcolari

Prof. educație timpurie (nivel preșcolar): Șporneac Cătălina
Școala Gimnazială „Alexandru cel Bun”, Bacău

Iarna reprezintă un prilej minunat pentru dezvoltarea competențelor cognitive, socio-emoționale și motorii ale preșcolarilor. Prin activități interactive și explorative, copiii pot învăța despre schimbările din natură, fenomenele meteorologice și tradițiile specifice sezonului. Folosind metode ludice și materiale accesibile, educatoarele pot stimula creativitatea, curiozitatea și autonomia copiilor. Această lucrare propune o serie de activități educative și practice care pot fi integrate în curriculumul preșcolar, pentru a oferi experiențe de învățare complexe și plăcute, adaptate vârstei copiilor.

Activități propuse

Atelier de observație și explorare senzorială „Zăpada magică”

Obiective:

- Dezvoltarea percepției senzoriale și a motricității fine.
- Înțelegerea proprietăților fizice ale zăpezii și gheții.

Materiale necesare:

- Făină sau bicarbonat
- Ulei sau balsam
- Sclipici, forme pentru modelaj
- Lingurițe, boluri, tăvițe

Descriere:

Copiii vor explora texturi diferite, modelând „zăpadă” artificială și observând schimbările de consistență. Educatoarea poate introduce concepte simple: rece/cald, tare/moale, umed/uscat.

Activitate creativă „Decorăm bradul de iarnă”

Obiective:

- Dezvoltarea creativității și a simțului estetic.
- Îmbunătățirea coordonării ochi-mână.

Materiale necesare:

- Hârtie colorată, carton, sfoară, lipici
- Elemente naturale (frunze, crenguțe, conuri)
- Culori și pensule

Descriere:

Fiecare copil realizează globuri, stelute sau îngerași. Activitatea poate fi organizată în atelier de grup, cu expoziție finală intitulată „Iarna creată de noi”.

Joc de mișcare „Micii spiriduși ai iernii”

Obiective:

- Dezvoltarea motricității grosiere și a spiritului de echipă.
- Înțelegerea conceptelor spațiale: sus/jos, înainte/înapoi, rapid/încet.

Descriere:

Se organizează un parcurs cu obstacole: „cărarea spiridușilor” – copiii trebuie să transporte „cadouri” (mingi, obiecte ușoare) fără a le scăpa, să sară peste „zăpadă” (perne sau covorașe), să se strecoare printre jaloane. Jocul poate fi asociat cu o poveste scurtă despre spiriduși și Moș Crăciun.

Activitate de cunoaștere „Animalele iarna”

Obiective:

- Dezvoltarea limbajului și a gândirii logice.
- Conștientizarea modului în care animalele se adaptează la iarnă.

Materiale necesare:

- Cărți ilustrate, imagini sau figurine cu animale
- Planșe cu scenarii de iarnă

Descriere:

Copiii identifică animalele care hibernează, se hrănesc sau migrează. Se discută despre adaptări: blana groasă, ascunzătoare, migrații. Activitatea poate fi completată cu un joc de asociere imagine-nume.

Poveste interactivă „Magia iernii”

Obiective:

- Dezvoltarea limbajului, a imaginației și a atenției.
- Înțelegerea valorilor sociale și morale prin povești.

Descriere:

Educatoarea povestește o poveste scurtă despre zăpadă, prietenie și generozitate. Copiii participă prin dialog, mimică și gesturi. Se poate finaliza cu o discuție despre faptele bune de iarnă: împărțirea cadourilor, ajutorarea celor aflați în nevoie.

Activitățile propuse demonstrează că învățarea prin joc și explorare senzorială este eficientă pentru dezvoltarea armonioasă a preșcolarilor. Iarna oferă oportunități unice de a integra arte vizuale, mișcare, știință și educație morală într-un mod atractiv și relevant pentru copii.

Prin stimularea curiozității și a creativității, aceste experiențe contribuie la formarea unei atitudini pozitive față de mediul înconjurător și de tradițiile culturale, dar și la dezvoltarea abilităților de cooperare și comunicare.

Bibliografie

1. Berk, L. E. (2021). *Child development* (10th ed.). Pearson.
2. Copple, C., & Bredekamp, S. (2009). *Developmentally appropriate practice in early childhood programs* (3rd ed.). National Association for the Education of Young Children.
3. Watts, B. (2015). *Fulgul curios*. Editura Litera.
4. Andone, C. (2017). *Moș Crăciun și cei trei spiriduși*. Editura Paralela 45.
5. Piaget, J. (1962). *Play, dreams and imitation in childhood*. Norton.

LECTURA PREDICTIVĂ

Prof.pt.învățământ primar:Stana Daniel-Dumitru

Liceul Tehnologic Turceni-Structura Strâmba-Jiu

Localitatea:Turceni,Județul Gorj

Lectura predictivă se bazează, după cum spune și Emanuela Ilie, pe stârnirea curiozității, ce urmărește emiterea unor enunțuri anticipative, ce pot fi adevărate sau false, despre textul ce urmează a fi parcurs; acest lucru ajută la crearea unei atmosfere plăcute în ceea ce privește textul, aducând și mai multă. Acest tip de lectură este una dintre activitățile prin care elevii pot fi antrenați să facă anticipări. Profesorul poate segmenta un text narativ scurt, în fragmente relevante pentru desfășurarea acțiunii. După fiecare secvență citită profesorul cere elevilor să prezică ce se va întâmpla și va oferi indicii din text pentru predicțiile lor. După ce elevii vor oferi mai multe răspunsuri, vor citi secvențele următoare și vor descoperi dacă predicția lor a fost confirmată sau nu de text. Lectura predictivă trezește interesul elevilor pentru lectura textelor epice, determinându-i să participe activ la decodarea textului.

Profesorul poate folosi această metodă pentru abordarea unor texte la prima vedere, recomand alegerea textelor literare care oferă mai multe chei de lectură, texte care se pretează la interpretări multiple. Activitatea se poate desfășura în grupuri de câte 4-5 elevi, sub directa coordonare a profesorului, cu raportare frontală după realizarea fiecărei etape.

Parcurgând etapele lecturii predictive, elevii au impresia că pot interveni în text, pot deveni ei înșiși creatori:

- se prezintă titlul textului care urmează să fie parcurs cu elevii; folosind metoda brainstormingului, se poate stabili, frontal, ce semnificație are acest cuvânt pentru elevi: se propun diverse semnificații, fiecare propunere fiind scrisă pe tablă sau pe un carton și păstrată până la sfârșitul activității, pentru a stabili dacă predicțiile elevilor s-au confirmat.
- se împarte elevilor textul, tipărit pe o foaie A4, împăturită de atâtea ori câte fragmente are respectivul text. Elevii vor despături foaia, în funcție de indicațiile pe care le vor primi, formulând predicții, descoperind și interpretând, rând pe rând, fiecare fragment.
- li se cere elevilor să facă prima predicție, completând prima rubrică a tabelului următor („Ce crezi că se va întâmpla?”):
- se trec pe tablă, în prima rubrică, predicțiile fiecărei grupe, apoi li se cere elevilor să citească primul fragment.
- elevii citesc primul fragment (celelalte rămânând împăturate) și completează rubrica a doua – „Ce s-a întâmplat?”. Se discută frontal și se scrie pe tablă ideea considerată a fi cea mai potrivită, în urma consultării grupelor.
- apoi elevii fac a doua predicție – „Ce crezi că se va întâmpla?”, completează rubrica potrivită din tabel, apoi se trec și pe tablă predicțiile.
- se citește al doilea fragment și elevii completează rubrica „Ce s-a întâmplat?”. Se discută frontal și se scrie pe tablă ideea considerată a fi cea mai potrivită, în urma consultării grupurilor.
- se continuă astfel până la terminarea lecturii textului.

În continuarea lecturii predictive, se poate folosi o altă metodă activă – rețeaua personajului, metodă care valorifică, în primul rând, capacitatea de analiză a elevilor:

- după citirea textului, se notează într-un cerc numele personajului,
- elevii, împărțiți în grupuri sau în perechi, scriu în cercuri-satelit cuvinte care caracterizează acest personaj,
- în final, rețeaua este prezentată în fața clasei și discutată. Se pot alcătui postere, expuse apoi în clasă.

Capacitatea de sinteză poate fi stimulată prin folosirea metodei ciorchinului, care evidențiază conexiunile dintre ideile prezentate, stabilește noi asociații între acestea și dezvăluie noi semnificații, putând fi o completare reușită a rețelei personajului. Pe lângă analiză și sinteză, o altă operație

importantă a gândirii este comparația, care poate fi dezvoltată prin folosirea diagramei Venn-Euler, pentru identificarea asemănărilor și deosebirilor dintre două texte sau dintre două personaje. Se realizează două cercuri care se suprapun parțial. În secvența suprapusă elevii vor trece asemănările, iar în cele două semicercuri rămase deosebiriile dintre cele două texte sau două personaje.

Bibliografie:

1. <https://edict.ro/metode-active-folosite-la-orele-de-literatura/google>
2. www.didactic.ro

Reguli de conduită pe care trebuie să le respecti, când mergi la un concert/spectacol

Prof.pt.învățământ primar:Stana Georgeta-Andreea

Liceul Tehnologic Turceni-Structura Strâmba-Jiu

Localitatea:Turceni,Județul Gorj

Ne place să mergem la concerte și să ne bucurăm de actele artistice, care ne conduc în alte lumi sau ne fac să conștientizăm mai profund lumea noastră. Fie că vorbim de concerte sau spectacole, chiar dacă „am plătit bilet“, asta nu înseamnă că putem face ce ne trece prin cap. Iată care sunt câteva reguli ce trebuie respectate în sălile de spectacol.

1. **La un spectacol se ajunge cu 10 minute mai devreme.** Dacă se întâmplă să întârziem, este nepolitic să mergem printre rânduri. Așteptăm sfârșitul actului sau intrăm în sală atunci când se aplaudă. Când trecem printre rândurile de spectatori până la locul nostru, ne scuzăm pentru deranj și pășim cu fața la cei pe lângă care trecem;
2. **În sălile de concert, bărbatul va merge înainte** pentru a o scuti pe partenera sa de contactul cu primele priviri curioase;
3. **În timpul spectacolului, închide telefonul** sau dă-l pe silent pentru a nu deranja artiștii de pe scenă și spectatori;
4. **Păstrează liniștea în timpul spectacolului.** La spectacol salutăm cunoștințele cu o simplă înclinare a capului și nu angajăm o conversație pe deasupra creștetelor spectatorilor. Nu se fac comentarii în timpul spectacolului;
5. **La spectacole ne îmbrăcăm elegant.** Atunci când mergem la spectacole, suntem sfătuiți să respectăm caracterul festiv al evenimentului și să ne îmbrăcăm elegant, chiar și atunci când ne ducem la un spectacol într-o zi de lucru;
6. **Nu aplaudăm în timpul unei piese muzicale.** Într-o sală de concert, aplauzele sunt bine-venite la intrarea dirijorului sau a solistului și după terminarea unei părți sau piese muzicale. Vom face o gafă dacă vom aplauda la sfârșitul unei mișcări simfonice. Simfonia are, de obicei, patru părți, și se aplaudă numai la sfârșit, în momentul în care artistul se întoarce cu fața spre public;
7. **Stăm în sală până la sfârșitul actului artistic.** Este total lipsit de delicatețe să părăsim sala înainte de sfârșitul spectacolului și să ne pregătim de plecare în timpul ultimei fraze melodice, pentru a câștiga câteva clipe în plus la garderobă;
8. **La teatru, la operă și la concert nu se consumă bomboane, floricele sau sticksuri.**

Bibliografie:

www.didactic.ro

Titlul lucrării

Activități dedicate Zilei Naționale a României (1 Decembrie)

Școala Gimnazială Brezoele, loc. Brezoele, jud. Dâmbovița

Clasa I

Profesor pentru învățământul primar: STANCU ELENA

Introducere

Ziua de 1 Decembrie reprezintă un moment deosebit de important în istoria României – Ziua Națională, sărbătoarea Marii Uniri de la 1918. Este o zi în care ne amintim cu mândrie de strămoșii noștri, de eroii care au luptat pentru unitate, libertate și demnitate națională. Pentru elevii de clasa I, această sărbătoare oferă o oportunitate minunată de a descoperi simbolurile naționale, de a-și forma sentimente de respect și iubire față de țară și de a înțelege, pe înțelesul lor, semnificația cuvântului România.

Scopul activităților dedicate Zilei Naționale a fost acela de a cultiva dragostea pentru patrie, de a dezvolta spiritul civic și de a valoriza tradițiile și simbolurile românești.

Descrierea activităților desfășurate

În perioada 24–28 noiembrie, la clasa I am desfășurat o serie de activități educative și recreative menite să marcheze sărbătoarea de 1 Decembrie. Activitățile s-au desfășurat într-o atmosferă de bucurie și emoție, adaptate nivelului de vârstă al copiilor.

1. Discuție introductivă – „Ce înseamnă România pentru mine”

Am început activitățile printr-o conversație ghidată în care elevii au fost invitați să exprime, prin cuvinte simple, ce înseamnă pentru ei România. Au menționat lucruri precum familia, satul natal, munții, tricolorul, limba română, portul popular și mâncărurile tradiționale. Prin intermediul imaginilor și al unei prezentări video scurte, elevii au învățat despre momentul istoric de la Alba Iulia din 1918, într-un limbaj accesibil vârstei lor.

2. Atelier de creație – „Tricolorul României”

Copiii au realizat stegulețe tricolore din hârtie colorată, panglici și cocarde. Au lipit, colorat și decupat, manifestând entuziasm și dorință de implicare. Activitatea a fost completată de audierea cântecului „Noi suntem români”, pe care elevii l-au învățat și interpretat cu mândrie.

3. Colaj tematic – „România mea frumoasă”

În echipe mici, elevii au realizat un colaj cu imagini reprezentând peisaje, clădiri și simboluri românești (Carpații, Castelul Peleş, Marea Neagră, portul popular, harta țării). Activitatea a urmărit dezvoltarea spiritului de cooperare și creativitatea. Lucrările au fost expuse într-un mic colț tematic din sala de clasă, intitulat „Mândru că sunt român!”.

4. Cântece și poezii patriotice

Elevii au învățat poezii dedicate patriei, precum „Țara mea” și „De ziua ta, România”. În cadrul unei mici serbări organizate în clasă, aceștia au recitat poeziile și au cântat cântece patriotice: „Pe-al nostru steag e scris Unire”, „Trei culori” și „Hora Unirii”. Serbarea s-a desfășurat în prezența părinților și a colegilor din clasele vecine, într-un decor tricolor.

5. Joc didactic – „Recunoaște simbolul românesc”

Am organizat un joc interactiv în care elevii au avut de identificat diverse simboluri naționale (steagul, harta, stema, portul popular, Marea Unire de la Alba Iulia). Copiii au răspuns cu entuziasm, demonstrând că au reținut informațiile prezentate pe parcursul săptămânii.

Rezultate și concluzii

Activitățile dedicate Zilei Naționale au avut un impact pozitiv asupra copiilor. Aceștia au manifestat interes, curiozitate și bucurie în timpul activităților. Au învățat să recunoască simbolurile naționale, să respecte steagul și imnul României și să vorbească cu mândrie despre țara lor.

De asemenea, activitățile au contribuit la dezvoltarea sentimentelor de apartenență la comunitate și la formarea unei atitudini pozitive față de valorile naționale. Prin cântec, desen și joc, elevii au înțeles că România este „acasă”, locul unde trăiesc oameni buni, frumoși și uniți.

În concluzie, serbarea Zilei de 1 Decembrie la clasa I a fost o experiență educativă deosebită, plină de emoție, culoare și semnificație, care a adus în sufletele copiilor mândria de a fi români.

Profesor coordonator: **Stancu Elena**

Data: 28 noiembrie 2025

Rolul activităților extracurriculare în dezvoltarea comunicării la școlarii mici

Stochița Sidonia-Gabriela

Dezvoltarea comunicării reprezintă una dintre componentele fundamentale ale educației timpurii și ale primilor ani de școlaritate. Limbajul nu este doar un instrument de comunicare, ci și un vehicul al gândirii, al relaționării sociale și al construcției identității. În această etapă formativă, copilul își dezvoltă repertoriul lexical, structurile gramaticale, capacitatea narativă și competențele pragmatice. În timp ce procesul didactic formal contribuie la organizarea și consolidarea acestor achiziții, activitățile extracurriculare joacă un rol decisiv în stimularea spontană, naturală și interactivă a limbajului, oferind contexte autentice în care elevii mici pot folosi comunicarea ca instrument de explorare și relaționare.

Dezvoltarea comunicării în primii ani de școală

Dezvoltarea comunicării în primii ani de școală reprezintă un proces complex, esențial pentru formarea competențelor cognitive, socio-emoționale și academice ale copilului. Limbajul nu este doar un instrument de transmitere a informațiilor, ci și un mijloc prin care elevii își organizează gândirea, își reglează comportamentul, stabilesc relații și își construiesc identitatea. În acest sens, dezvoltarea comunicării constituie fundamentul învățării și al integrării sociale.

Elevii mici se află într-un stadiu în care achizițiile lingvistice se extind rapid. Vocabularul devine tot mai divers, structurile gramaticale se consolidează, iar abilitățile narative și pragmatice se dezvoltă prin expunere la situații variate de comunicare. Totuși, această etapă este marcată de diferențe individuale semnificative, influențate de mediul familial, experiențele culturale, motivație și stilul de învățare.

La nivel psiholingvistic, copiii își rafinează capacitatea de a formula propoziții complexe, de a exprima opinii, de a descrie fenomene și de a participa la conversații regulate. Ei își dezvoltă abilitatea de a asculta, de a interpreta mesajele interlocutorului și de a utiliza elemente nonverbale în comunicare.

Activitățile extracurriculare ca spațiu natural de dezvoltare a limbajului

Activitățile extracurriculare oferă medii de învățare mai flexibile, interdisciplinare și centrate pe elev. Ele permit utilizarea limbajului în contexte practice, interactive și emoționale, care accelerează dezvoltarea abilităților comunicative. Caracteristicile lor favorizează dezvoltarea limbajului prin:

1. Interacțiune liberă și spontană – Copiii discută între ei, negociază roluri, povestesc, explică și colaborează fără constrângerile formale ale clasei. Acest tip de comunicare stimulează fluiditatea verbală, vocabularul activ și capacitatea de argumentare.
2. Contextualizarea comunicării – Spre deosebire de limbajul de manual, activitățile extracurriculare permit utilizarea limbajului în situații reale: la muzeu, în excursii, în ateliere de creație, la competiții, în proiecte comunitare. În astfel de contexte, elevii își dezvoltă vocabularul tematic, înțeleg sensurile multiple ale cuvintelor și dobândesc expresivitate.
3. Motivație intrinsecă ridicată – Activitățile extracurriculare sunt percepute de copii ca fiind plăcute și stimulante. Motivația ridicată conduce la o participare verbală mai activă, la implicarea în discuții și la dorința de a povesti experiențele trăite.
4. Diversitate lingvistică și culturală – Interacțiunea cu medii variate (culturale, artistice, științifice) oferă copiilor modele lingvistice diferite de cele întâlnite în sala de clasă. Această diversitate contribuie la formarea unui vocabular bogat și la dezvoltarea flexibilității comunicative.

5. Învățare prin descoperire – Activitățile extracurriculare privilegiază explorarea și investigarea. Copiii pun întrebări, formulează ipoteze, descriu observații, explică fenomene – toate acestea stimulând gândirea verbală.

Tipuri de activități extracurriculare cu impact direct asupra dezvoltării comunicării

Activitățile extracurriculare poate favoriza dezvoltarea comunicării, însă unele dintre acestea au o relevanță deosebită pentru elevii mici:

1. Activități culturale (vizite la muzee, biblioteci, teatre): acestea expun copilul la limbaj specializat, la discurs narativ și descriptiv, la explicații ale ghizilor sau ale profesorilor și la interacțiuni cu materiale culturale. Elevii sunt stimulați să pună întrebări, să descrie ceea ce văd și să își exprime opiniile.
2. Activități artistice (teatru, muzică, dans, arte vizuale): jocul de rol, dramatizarea și improvizația teatrală stimulează expresivitatea, dicția, coordonarea verbal-nonverbală și capacitatea narativă. Activitățile artistice îi ajută pe elevi să experimenteze limbajul în dimensiunea lui emoțională și creativă.
3. Activități în aer liber și excursii tematice: explorarea naturii, vizitele la ferme, grădini botanice sau rezervații naturale determină utilizarea limbajului descriptiv, a explicațiilor și a comparațiilor. Copiii învață termeni noi, discută observațiile și dezvoltă un vocabular specific domeniilor științifice.
4. Proiecte școlare și activități interdisciplinare: proiectele care implică prezentări, dezbateri, realizarea de portofolii sau materiale creative solicită formularea de idei, argumentarea și utilizarea corectă a limbajului academic, chiar și la nivelul inferior al clasei primare.
5. Concursuri și activități de tip club: cluburile de lectură, cluburile științifice sau competițiile educaționale oferă oportunități suplimentare pentru expunere verbală, lectură expresivă, exprimare în fața grupului și conversații tematice.

Dezvoltarea limbajului prin colaborare și interacțiune socială

Activitățile extracurriculare creează contexte sociale bogate, care stimulează comunicarea. Prin cooperare, copiii învață să negocieze, să formuleze cereri, să explice, să clarifice și să rezolve conflicte verbal. Interacțiunea cu ceilalți elevi și cu adulții (profesori, ghizi, invitați) contribuie la:

- îmbunătățirea competențelor pragmatice;
- învățarea regulilor conversaționale (alternanța vorbirii, ascultarea activă);
- dezvoltarea coerenței și coeziunii discursului;
- dobândirea abilității de a adapta limbajul la interlocutor și la situație.

Experiențele extracurriculare facilitează trecerea de la limbajul cotidian la cel academic, prin expunerea la explicații, instrucțiuni și discursuri variate.

Rolul profesorului în valorificarea activităților extracurriculare pentru dezvoltarea limbajului
Pentru ca activitățile extracurriculare să aibă impact real asupra dezvoltării limbajului, rolul profesorului este esențial. Intervențiile sale includ:

- proiectarea activităților astfel încât acestea să ofere oportunități verbale autentice;
- modelarea limbajului prin exemple clare, vocabular adecvat și structuri corecte;
- stimularea participării tuturor elevilor, inclusiv a celor timizi sau cu dificultăți de exprimare;
- încurajarea dialogului prin întrebări deschise, discuții ghidate și reflecții asupra experiențelor trăite;
- integrarea experiențelor extracurriculare în activitățile de la clasă, prin conversații, jurnal reflexiv, colaje, prezentări sau activități de povestire.

Prin aceste strategii, profesorul transformă experiența extracurriculară într-un instrument pedagogic complex, care contribuie la dezvoltarea holistică a limbajului.

Impactul asupra vocabularului, discursului și competențelor narative

Participarea regulată la activități extracurriculare determină dezvoltări semnificative în comunicarea copiilor. Ei își:

- îmbogățesc vocabularul cu termeni specifici diverselor domenii;
- dezvoltă coerența și structura narativă a povestirilor;
- îmbunătățesc capacitatea de a descrie, argumenta și explica;
- devin mai încrezători în exprimarea verbală;
- își formează abilități de comunicare adaptate situațiilor sociale variate.

Aceste progrese sunt esențiale pentru reușita școlară ulterioară, deoarece limbajul reprezintă baza învățării în toate ariile curriculare.

Concluzii

Activitățile extracurriculare reprezintă un cadru privilegiat pentru dezvoltarea limbajului elevilor mici. Ele creează situații autentice de comunicare, stimulează interesul și implicarea emoțională, oferă diversitate lingvistică și încurajează interacțiunea socială. Prin natura lor deschisă, interdisciplinară și centrată pe nevoile copilului, aceste activități contribuie la consolidarea limbajului într-o manieră naturală, plăcută și eficientă.

O școală care valorifică activitățile extracurriculare nu doar îmbogățește experiențele elevilor, ci și susține dezvoltarea competențelor comunicative fundamentale, necesare pentru parcursul educațional și social al copilului. Astfel, integrarea sistematică și pedagogic structurată a acestor activități devine o condiție esențială pentru o educație de calitate în primii ani de școală.

Avantajele educației digitale

Țecu Petrica Maricela

Odată cu pandemia și necesitatea utilizării tehnologiei digitale pentru realizarea învățământului la distanță, educația digitală înlocuiește din ce în ce mai mult metodele educaționale tradiționale. Astfel, metodele pe care le foloseam în trecut la școală trebuie reinventate și bazate pe instrumente și tehnologii digitale.

Educația digitală a ajuns să joace un rol crucial în educație. Aceasta îi face pe elevi să fie mai interesați să învețe și să-ți extindă orizonturile, le dezvoltă abilități auto-didactice eficiente de învățare. Jocurile interactive și de îndemânare sunt instrumente excelente care îi învață pe copiii să se disciplineze, pentru că în astfel de jocuri e nevoie să se respecte regulile și îndrumările pentru a participa. De asemenea, copiii își dezvoltă sentimente pozitive de realizare și stăpânire de sine atunci când dobândesc noi deprinderi de a utiliza tehnologia digitală. Devin mai încrezători și dornici să exploreze și să descopere lucruri noi. Trăim vremuri incredibile, unde găsim tot ce ne dorim online, inclusiv cursuri excelente ce pot susține educația tradițională, de la ce mai buni și capabili profesori.

Elevii care folosesc tehnologia digitală pentru a învăța devin mai implicați în acest proces și sunt mai interesați să-și dezvolte baza de cunoștințe, poate fără să-și dea seama, pentru că învață într-un mod activ, angajat și implicat.

Deoarece învățarea digitală este mult mai interactivă, mai ușor de reținut și asimilat decât manualele voluminoase Acest lucru îi ajută pe elevi să se conecteze mai bine cu materialele de studiu.

În plus, digitalul oferă adesea o modalitate mai interesantă și mai cuprinzătoare de informații. Fapt care se reflectă în scăderea absenteismului în școlile care folosesc deja instrumentele digitale și notele mai mari pe care le obțin elevii. Mai mult decât atât, când elevul își poate urmări propriul progres, îi sunt sporite motivația și responsabilitatea.

Instrumentele digitale de învățare implică profesorii și părinții la un nivel mai profund

Instrumentele și tehnologiile digitale educaționale, cum ar fi platformele sociale, îi ajută pe profesori să creeze și să administreze grupuri de lucru / comunicare. Astfel, câștigă foarte mult timp și reușesc să răspundă nevoilor fiecărui elev în parte, făcând educația mai productivă prin comunicare continuă și dinamică, Ceea ce nu se poate realiza în totalitate folosind numai metodele tradiționale.

Instrumentele și tehnologia digitală oferă profesorilor șansa de a împărtăși rapid informații cu alți profesori, în timp real. Prin îmbrățișarea dispozitivelor digitale și a învățării conectate, sălile de clasă din întreaga lume își sporesc abilitățile de învățare, experiența educațională și comunicare. De asemenea, se creează un mediu care le permite profesorilor să se bucure de condiții echitabile. În plus, școlile pot economisi bani, asigurând în același timp acces la materialele educaționale, așa cum fac școlile private scumpe.

Instrumentele și tehnologia digitală de învățare și predare în clasele primare, secundare și licee pregătesc elevii pentru studiile superioare și carierele pe care le vor urma, ajutându-i să dobândească abilități specifice, inclusive familiarizarea cu tehnologiile emergente și auto-motivația. De la impactul pe care îl are asupra mediului nevoia de a folosi mai puțină hârtie pentru manuale și cărți, până la economisirea timpului prin acces rapid la informații, învățarea digitală oferă o modalitate eficientă de reducere a costurilor, de maximizare a resurselor și de sporire a impactului asupra elevilor și profesorilor deopotrivă.

Bibliografie

1. Parfene, C., Metodica studierii limbii și literaturii române, Iași, Polirom, 1999.
2. Coroi, I. – Percepția calității în educație, 2017, pag. 1-9.

Învățarea cu tehnologii digitale

Ungureanu Emma-Roxana

Studiu de caz

Integrarea tehnologiei

Tehnologia aleasă: **Tabla interactivă și instrumente de desen/adnotare (ex: funcția de adnotare din Zoom/Meet, Jamboard).**

A. Contextul lecției

- **Disciplina:** Comunicare în limba română
- **Clasa:** a II-a
- **Subiectul:** Semnele de punctuație (punctul, semnul întrebării, semnul exclamării)

B. Modul de integrare în procesul instructiv-educativ

1. Predarea noțiunilor (vizualizare și asociere)

- **Acțiunea:** Se utilizează tabla interactivă pentru a afișa un text scurt, format din propoziții nepunctate.
- **Integrarea:** Se rulează un clip scurt animat care prezintă cele trei semne ca personaje (Punctul- om serios, Semnul întrebării- detectiv, Semnul exclamării- entuziast)
- **Obiectiv:** Stabilirea asocierilor vizuale și emoționale- elevul asociază un personaj cu o intonație, înțelegând că semnul schimbă sensul.

2. Exersarea colaborativă (activitate de corectare live)

- **Acțiunea:** pe tabla interactivă este afișat textul inițial, nepunctat. Elevii vin pe rând la tablă pentru a adăuga semnul corect.
- **Integrarea:**
 - v Profesorul citește o propoziție (ex: „Afară plouă” sau „Cine a venit?”)
 - v Elevul care completează propoziția trebuie să aleagă culoarea markerului care se potrivește cu „personajul” (roșu pentru exclamare, albastru pentru întrebare, negru pentru punct) și să plaseze semnul.
- **Obiectiv:** **Învățarea prin acțiune și vizualizare.**
Elevii învață că semnul se leagă direct de intonație și de tipul propoziției.

3. Evaluare formativă (Feedback)

- **Acțiunea:** se folosește un quiz rapid (Kahoot!) la finalul orei.
- **Integrarea:** întrebările afișează propoziții care necesită plasarea semnului corect. O întrebare ar putea fi: „Ce semn punem la finalul propoziției: Ce mâncare gustoasă a pregătit bunica”.
- **Obiectiv:** Evaluarea în timp real.
Profesorul vede imediat câți elevi confundă semnul întrebării cu semnul exclamării și știe exact ce trebuie să reia la ora următoare. Elevii primesc feedback imediat, transformând greșeala într-o oportunitate de învățare rapidă.

C. Avantaje specifice ale acestei integrări

- **Vizualizare a abstractului**
Transformă regulile abstracte de punctuație în acțiuni vizuale și jocuri (culori, forme, personaje).
- **Motivație și interacțiune**
Utilizarea tablei interactive și a jocului menține nivelul de energie și participare ridicat.
- **Diagnostic rapid**

Permite profesorului să identifice instantaneu confuziile comune (ex: diferența dintre propoziția exclamativă și cea interogativă).

ȘCOALA PRIETENOASĂ COPILULUI ȘI STANDARDE DE EFICIENȚĂ A ÎNVĂȚĂRII

Ursachi Valentina

Concepția școlii prietenoase copilului își are rădăcinile în convenția cu privire la drepturile copilului și se bazează pe principiile generale ale acesteia care includ: non-discriminarea, interesul superior al copilului, dreptul la supraviețuire, dezvoltare și participare a copiilor în evenimentele care le influențează viața. Aceste principii se regăsesc în concepția școlii prietenoase copilului: incluziunea, centrarea pe copil, participarea democratică.

Școala prietenoasă copilului este un mijloc de transportare a conceptului de drepturi ale copilului în clasă și în managementul școlii. Astfel, principiul **incluziunii** presupune că școala are grijă de toți copiii. Toți copiii sunt bineveniți, indiferent de abilități sau origine. Mai mult ca atât, școala prietenoasă copilului nu se ocupă doar de copiii care sunt deja în școală, dar încearcă să-i aducă la școală pe acei copii care dintr-un motiv sau altul sunt în afara școlii. În toate aceste acțiuni, școala va fi sprijinită de părinți și comunitate.

Principiul **centrării pe copil** presupune că școala promovează copilul, scoate la iveală ceea ce e bun în copil, ajutându-l să aspire la ceva măreț și să aibă încrederea că dacă va lucra sârguincios, își va putea realiza visele. Aceasta ține atât de proces, cât și de rezultat. Dacă la lecții ne jucăm și ne simțim foarte bine, dar în rezultat copiii nu pot citi sau efectua operații simple de adunare și scădere, atunci nu putem vorbi despre centrare pe copil. Pe de altă parte, dacă finalitățile de învățare sunt bune, dar procesul e prea rigid, nu permite participare și e bazat pe reproducerea informației, de asemenea nu putem pretinde că ne centram pe copil.

Școala prietenoasă îi va învăța pe copii să respecte regulile și disciplina în școală și îi va ajuta să înțeleagă că există consecințe pentru încălcarea regulilor.

Aceasta se întâmplă în cazul în care regulile sunt transparente și sunt aplicate cinstit. Astfel, se pune fundamentul la ceea ce va deveni o societate deschisă și democratică în care oamenii participă și înțeleg care sunt forțele care formează societatea lor. Când o societate nu este în stare să pregătească următoarea generație prin transmiterea valorilor culturale, a tradițiilor, precum și a cunoștințelor și deprinderilor, fundamentul societății respective se erodează, iar instituțiile treptat se distrug. Educația este mai mult decât o cărămidă în construcția unei societăți; este procesul și structura care leagă elementele care formează fundamental unei societăți.

Școala prietenoasă copilului poate fi caracterizată ca o școală "incluzivă, care oferă copilului un mediu sănătos și protector, asigură eficiența învățării și în care copiii, familia și comunitatea se implică.

În acest context:

§ Școala este un mediu social și personal important în viața elevilor săi. O școală prietenoasă copilului asigură pentru fiecare copil un mediu care este sigur din punct de vedere fizic, confortabil din punct de vedere emoțional și permisibil din punct de vedere psihologic.

§ Profesorii sunt unicul și cel mai important factor în crearea unei clase incluzive și eficiente.

§ Capacitate de a învăța este înăscută, copii sunt curioși și dornici de a învăța, dar această capacitate este uneori subminată, iar altele chiar distruse. Școala prietenoasă copilului recunoaște, încurajează și sprijină capacitatea de creștere a copilului ca și persoană care învață prin oferirea unei culturi, comportamente de predare și conținuturi curriculare centrate pe învățare și pe cel care învață.

Pentru a vedea dacă școala noastră este incluzivă, ne întrebăm dacă toți copiii de vârstă școlară frecventează școala și dacă ei participă activ la procesul de învățare. Pentru a înțelege dacă școala este eficientă încercăm să observăm dacă există declin în reușita copilului de la un an la altul. Eșecul elevului nu este doar vina elevului.

Un mediu sănătos și sigur pentru copii în școală presupune condiții fizice și igienice adecvate, dar și că starea de sănătate și statutul nutrițional al copiilor se îmbunătățește în școală, că ei se află în siguranță la școală, în drum spre școală sau de la școală. Pe de altă parte, copilul vine în școală într-o anumită stare, de care depinde capacitatea lui de a învăța. Un copil flămând sau supărat, pe care l-au certat sau abuzat, nu poate învăța, iar dacă în drum spre școală, de la școală sau chiar la școală copilul întâlnește lucruri care îi provoacă frica, el nu va veni la școală sau odată venit, va fi cu gândul la ceea ce-l supără și nu va putea învăța.

Pentru școala prietenoasă copilului participarea copiilor, a familiilor și a comunității este indispensabilă. Faptul că părinții vin la școală ca să aducă copiii sau să-i ia de la școală nu înseamnă că ei se implică în viața școlii.

O premiză pentru crearea școlii prietenoase copilului este dorința administrației și a cadrelor didactice de a schimba și îmbunătăți situația și mediul de învățare din școală. Începem cu autoevaluarea școlii, la care participă administrația și cadrele din școală, pe de o parte, copiii pe de altă parte și părinții și liderii comunității, pe de alta. Aceste trei grupuri vor da o apreciere a situației în baza unor criterii din perspectiva realizării drepturilor copilului, vor stabili cele mai mari lacune

și le vor redresa împreună prin intermediul unui plan de acțiuni. Acesta este un proces ciclic și planul va fi periodic evaluat și ajustat.

Un al doilea pas este pregătirea tuturor cadrelor didactice din școală privind educația centrată pe copil. Nucleul educației centrate pe copil este prezumția că toți copiii sunt diferiți și orice copil poate învăța. Doar că unii copii învață prin operarea cu simboluri, alții prin operarea cu diagrame, iar alții prin operarea cu obiecte reale. Nu vom compara copiii între ei în procesul de educație. Vom compara ceea ce poate face copilul azi cu ceea ce putea face ieri. Vom determina care este potențialul fiecărui copil și-l vom îndruma în procesul de învățare, ajutându-l să progreseze de la o zi la alta.

Ca dascăli, putem să-i învățăm pe elevii noștri cum să învețe într-un mod inteligent, eficient și creativ, nu mecanic, ineficient și reproductiv. După cum spunea și Nicolae Iorga : „Școala cea mai bună e aceea în care înveți înainte de toate a învăța”.

Noi, cadrele didactice, avem obligația de a muta accentul " nu atât pe însusirea de cunoștințe, cât mai ales pe învățarea de metode și tehnici de învățare și munca intelectuală, de identificare, de regăsire și utilizare a informațiilor, de analiză, sinteză și prelucrare a acestora, în sfârșit pe învățarea de metode și tehnici de creativitate, de devoltare a informației și de creare de noi semnificații" (Pavel Muresan, 1990).

În acest sens putem aduce în discuție învățarea eficientă, care are trei caracteristici importante: este activă, este orientată către scop și duce la rezultate măsurabile. Putem să-i învățăm pe elevi să învețe prezentându-le unele tehnici de învățare eficientă.

Luarea notițelor este activitatea prin care reținem informații atunci când ascultăm un vorbitor, care poate fi profesorul de la școală sau de la universitate, un instructor, un specialist, o persoană care ține o conferință etc. Luarea notițelor este utilă pentru memorarea informațiilor, dar și pentru referiri ulterioare la cursurile sau conferințele înregistrate în acest mod.

Școala prietenoasă este cea care transmite copilului că dezvoltarea personală se realizează pornind de la autocunoaștere. Primul pas îl reprezintă formularea scopurilor personale, apoi urmează analiza stării inițiale. Pe baza primelor două se stabilesc obiectivele de învățare și planul de acțiune. Estimarea corectă a resurselor și efortului necesar poate constitui în sine un obiectiv de învățare în dezvoltarea personală. A ne construi pe noi înșine poate fi un scop major al învățării, însă a ne construi pe noi înșine pentru a deveni surse ale învățării altora este cel mai înalt scop al învățării. Cunoștințele noastre sunt cu atât mai valoroase cu cât contribuie mai consistent la progresul celor din jurul nostru.

Bibliografie:

1. Muresan, P. Învatarea eficienta si rapida, Bucuresti, Editura Ceres, 1990
2. Neacsu , I Metode si tehnici moderne de invatare, Tipografia Universitatii, Bucuresti, 1985
3. Rowntree, D. Învata cum sa înveti. Introducere programata în tehnica studiului eficient, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 19804.
4. United Nations Children's Fund, A Human Rights-Based Approach to Education for All, 2007,
5. UNICEF, Assessing Child-Friendly Schools, 2006

Rolul și responsabilitățile profesorului în activitatea de învățare

VASIU DAMARIS

„Nu există copii cuminți și babe frumoase”, spune o vorbă din popor. Există și copii cuminți și babe frumoase.

Învățarea este un proces complex, omniprezent, iar în situații formale de învățare profesorul are un rol esențial, încă din etapa proiectării didactice. Mediul școlar este dirijat, controlat, trebuie să se țină seama de diversitate, de cantitatea de informație pe care trebuie să o primească elevii, la finalitatea la care vrea să se ajungă cu fiecare copil, a metodelor și acurateții evaluării acestora.

Dincolo de chestiuni ale managementului clasei, profesorul care își atinge obiectivele deține competențe actricești, se angajează activ în toate etapele lecției, trăindu-le adecvat și fiind un model în procesul de învățare al copiilor.

Profesorul facilitează, modelează, ghidează și consiliază, comunică. Învățarea poate îmbrăca forma unui cadru de poveste, sau plin de amuzament, al explorării lumii (ingredientul esențial sunt materialele didactice), al muzicii și dansului.

Ca în orice relație, **comunicarea** este cheia funcționării lucrurilor.

Astfel:

- **Comunicarea verbală (CV)** – se transmit în mod **natural** informații, mesaje sub formă verbală și scrisă, vizuală și auditivă.

- **Comunicarea paraverbală (CPV)** – presupune *modelarea vocii, tonalității, pronunției, ritmului și debitului vorbirii*. **Optimismul și entuziasmul** profesorului sunt esențiale.

- **Comunicarea non-verbală (CNV)** - sunt acele mesaje transmise prin *mimică, gestică, postură, proximitate, înfățișare, îngrijire, relații interpersonale*. Da, e complicat, e mult, dar asta e profesia noastră, de modele pentru ceilalți.

Un aspect constatat la diverse nivele de școlarizare îl reprezintă absența “ascultării”, identificarea nevoilor afectiv-emoționale de către profesori. Livrarea impersonală a cunoștințelor nu este apreciată de copii. Este un aspect des întâlnit, ca și cum profesorul merge la școală, preocupat fiind exclusiv de transmiterea verbală a cunoștințelor și acolo s-a încheiat activitatea sa. Este mare lucru să îți expui latura umană, a profunzimii tale pentru a rămâne un om plăcut, deosebit în amintirea copilului.

Logica pedagogică și știința sunt haina cu care se îmbracă esența predării și învățării. Notițele, jurnalul de “*mea culpa*” autoreglează comportamentul profesorului iar disponibilitatea acestuia ghidează copilul și după încheierea școlarității.

Spiritul de observație, atenția distributivă, organizarea, perseverența, răbdarea și corectitudinea sunt **calități-cheie** ale unui profesor. Acesta dezvoltă **motivația intrinsecă a învățării, trezește interesul elevilor, curiozitatea, transferă cunoștințe în zona practicii, stimulează gândirea critică**.

Măiestria și talentul pedagogic le dedic cu nostalgie profesorului meu de Pedagogie, domnul Popescu Liviu, acest titan al Pedagogiei românești, profesor distins la Liceul Pedagogic “Sabin Drăgoi” de la Deva, Hunedoara, cel care mi-a marcat în mod admirabil adolescența.

BIBLIOGRAFIE:

“ÎNVĂȚĂMÂNTUL ONLINE articole, resurse, materiale online”, NR.5/2022, București, 2022.

„ÎNVĂȚĂMÂNTUL ONLINE articole, resurse, materiale online”, NR.8/2023, București, 2023.

„ÎNVĂȚĂMÂNTUL ONLINE articole, resurse, materiale online”, NR.7/2023, București, 2023.

FAMILIA ȘI IMPORTANȚA CELOR CEI ȘAPTE ANI DE ACASĂ

Profesor pentru învățământul primar, Vlășcianu Nicoleta
Colegiul Economic Călărași

Copilăria reprezintă cea mai bună perioadă a vieții pentru educație, pentru formarea și instruirea caracterului psiho-social. Familia este cea care răspunde de trebuințele elementare ale copilului și de protecția acestuia, exercitând o influență atât de adâncă, încât urmele ei rămân uneori, întipărite pentru toată viața în profilul moral-spiritual al acestuia.

Când vorbim despre cei 7 ani de acasă ne gândim la educația pe care copilul o primește de la părinți, la formarea personalității și comportamentului copilului până merge la școală. Când spunem că un copil are cei 7 ani de acasă ne gândim la un copil bine crescut, care știe să salute, să spună mulțumesc, te rog, care se comportă cuviincios cu cei de vârstă lui și cu adulții.

Ce construiește copilul în primii ani de viață și de ce este important să fi parcurs această etapă a celor „șapte ani”? Am să fac referire doar la trei aspecte, și anume la construcția unui sentiment de apartenență familială, la construcția unui sentiment de identitate individuală și la construcția unei structuri psihice interioare adaptate lumii exterioare și capabile să răspundă exigențelor acesteia. Apartenența familială este esențială pentru construirea unei identități individuale. Ea presupune că există o transmitere către copil a istoriei familiale, a credințelor, miturilor, valorilor și mai ales că acest copil își găsește un loc în acea familie și este investit ca membru al acesteia. Transmiterea nu se poate realiza decât dacă există o disponibilitate pentru a comunica, pentru a vorbi despre acestea, pentru a le rosti. Însă ne confruntăm în ultima perioadă cu absența disponibilității pentru comunicare, absență care are la bază fie un conflict între generații, fie o dezrădăcinare, fie un gol. Tot mai multe familii se confruntă cu o ruptură care a apărut tocmai din cauza saltului uriaș între două generații și a refuzului de a crea o tranziție. Mă refer la familii în al căror discurs se constată diferența dintre perspectiva părinților și cea a copiilor față de aspectele culturale, morale, educaționale sau estetice.

Primele deprinderi de formare a personalității copilului în familie constituie suportul dezvoltării ulterioare. Totodată, în familie se dobândesc primele experiențe de cunoaștere și experiențe de viață. Familia este prima care contribuie la însușirea limbajului, la formarea deprinderilor de comportament, elemente esențiale pentru parcursul educativ al copilului din grădiniță. Climatul psihosocial, relațiile intrafamiliale, nivelul cultural al familiei sau nivelul socioeconomic reprezintă factori determinanți în dezvoltarea psihofizică a copilului.

„Cei 7 ani de acasă” își pun accentul cel mai mult în ceea ce devine un copil mai târziu și anume – OM. Aceasta este perioada cea mai importantă, fiind temelia pe care se clădește o ființă cu diverse aptitudini și preferințe, cu un comportament normal sau deviant. Așa cum ne creștem și ne educăm copiii, așa cum ne comportăm noi, așa vor trăi și se vor manifesta pe viitor. Copii cresc și se formează în viață într-un univers pe care-l creează părinții.

BIBLIOGRAFIE

- Golu, M., (2000), *Fundamentele psihologiei*, Editura Fundației România de Măine, București.
Negovan, V., (2003), *Introducere în psihologia educației*, Editura Curtea Veche, București.
Sălăvăstru, D., (2004), *Psihologia educației*, Editura Polirom, Iași.

PROGRAM DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ PENTRU ELEVII CU DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Dificultățile de învățare se manifestă, în principal, în ceea ce privește abilitățile instrumentale fundamentale: vorbirea, scrierea, citirea și calculul aritmetic.

Cauzele reale ale dificultăților de învățare sunt: disfuncții ușoare la nivel perceptiv și psihomotor, tulburări ale schemei corporale și lateralității, orientarea spațio-temporală deficitară, deficitul de atenție și motivație, întârzierea în dezvoltarea limbajului (recepție, înțelegere, pronunție).

Tulburările **dislexico-disgrafice** reprezintă incapacități paradoxale totale în învățarea și formarea deprinderilor de citit și scris, cunoscute sub termenii de alexie-agrafie, sau incapacități parțiale, denumite dislexie-disgrafie.

Discalculia este o dificultate specifică în învățarea matematicii, care afectează dobândirea normală a abilităților aritmetice. Kosciuszko (1974) a definit-o inițial ca „o tulburare a abilității matematice ce rezumă din leziuni genetice sau congenitale ale unor părți ale creierului, care constituie baza anatomică și fiziologică pentru dezvoltarea adecvată a abilității matematice, fără a perturba funcțiile mentale generale,,.

Dislalia este o tulburare relativ frecventă la copii și se caracterizează prin distorsiuni, substituții, omisiuni sau inversiuni ale anumitor sunete în vorbirea spontană și reproducă. Această tulburare este cunoscută sub denumirea de disfazie, fiind una dintre cele mai comune forme de dificultăți de vorbire.

Neatenția, hiperactivitatea și impulsivitatea constituie simptomele fundamentale ale tulburării de hiperactivitate cu deficit de atenție **ADHD**. Această afecțiune neurobiologică influențează capacitatea unui individ de a funcționa la un nivel mediu în mai multe domenii, inclusiv:

- . Inhibarea comportamentului agresiv sau autocontrolul impulsivității;
- . Controlul nivelului activității (hiperactivitatea);
- . Concentrarea asupra sarcinilor de lucru (neatenția).

Copiii cu ADHD întâmpină provocări semnificative, nu doar pentru ei înșiși, ci și pentru familiile, profesorii și colegii lor.

Copiii cu ADHD sunt ușor distrași și, de multe ori, nu finalizează sarcinile la timp sau evită situațiile percepute ca fiind provocatoare.

Copii de vârstă școlară primară cu ADHD au o toleranță scăzută la frustrare și pot manifesta crize de furie.

Școala primară reprezintă o perioadă deosebit de dificilă pentru copiii cu ADHD, deoarece aceștia au dificultăți semnificative în menținerea concentrării și în a rămâne nemișcați.

Primele semne de suspiciune privind ADHD sunt adesea

exprimate de profesori, care observă comportamente precum întreruperi frecvente și distragerea constantă a atenției.

Practica educațională în domeniul educației incluzive a demonstrat că abordarea eficientă a problemelor întâmpinate de copiii în procesul educativ presupune o analiză complexă a dificultăților de învățare, interconectată cu direcțiile și perspectivele de soluționare a acestora. În acest sens, valorificând importanța experienței de învățare la nivel individual și social, precum și rolul esențial al grupului școlar în integrarea acestora, putem identifica următoarele perspective:

1. Perspectiva individuală pune accent pe identificarea și evidențierea problemelor specifice de învățare fiecărei categorii de elevi cu nevoi educaționale speciale, precum și pe impactul negativ pe care etichetările medicale și psihopedagogice le pot avea asupra percepției profesorilor, colegilor de clasă, părinților și altor persoane implicate în procesul educativ.

2.Perspectiva de grup se concentrează pe relațiile dintre elevi și dinamica de rezolvare a problemelor de învățare în cadrul grupului școlar,subliniind modul în care elevii cu nevoi educaționale speciale interacționează între ei și cu ceilalți membrii ai clasei.

3.Perspectiva curriculum-ului pune în evidență flexibilitatea conținutului educațional și adaptabilitatea metodelor de învățare la caracteristicile individuale ale elevilor, pentru a asigura eficiența procesului de învățare.

1.Principii generale ale educației incluzive

Principiile generale oferă un cadru referențial și orientativ esențial pentru promovarea incluziunii educaționale, fiind în mare parte inspirate din valorile fundamentale ale societății democratice.

2.Principii specifice ale educației incluzive

Principiile specifice ale educației incluzive sunt formulate din perspective distincte și se aplică unor dimensiuni particulare ale procesului de incluziune școlară. Acestea ghidează integrarea educabililor cu cerințe educaționale speciale în instituții obișnuite de învățământ, contribuind la realizarea unui mediu educațional echitabil, accesibil și favorabil dezvoltării tuturor copiilor.

Dificultățile de învățare reprezintă un set de provocări cu care se confruntă o parte semnificativă a elevilor, ce pot afecta progresul lor academic și dezvoltarea personală. În contextul educațional, intervenția psihopedagogică este esențială pentru identificarea și abordarea acestor dificultăți, având ca scop ameliorarea acestora și sprijinirea elevilor în depășirea barierelor cognitive și emoționale. Planul de intervenție psihopedagogică trebuie să fie adaptat nevoilor specifice ale fiecărui copil, fiind influențat de o serie de factori interdependenți care contribuie la succesul acestuia.

În procesul instructiv-educativ desfășurat la nivelul învățământului primar, metodele de predare și programele psihopedagogice joacă un rol esențial în susținerea elevilor care se confruntă cu dificultăți de învățare, precum dislexia și discalculia.

Identificarea timpurie a acestor dificultăți, alături de intervenții specifice, personalizate, contribuie la construirea unui parcurs educațional echilibrat și eficient pentru fiecare copil.

Intervențiile psihopedagogice eficace presupun utilizarea unor strategii de învățare adaptate, exersarea prin joc, integrarea mijloacelor vizual-auditive și aplicarea unor programe remediale în funcție de nivelul de dezvoltare al elevului.

Programele de intervenție sunt organizate sistematic pe parcursul anului școlar, respectând succesiunea firească a acumulărilor cognitive și ritmul individual de învățare.

Deși sistemul de învățământ din România este într-un proces continuu de schimbare și dezvoltare, persistă totuși forme de discriminare, întrucât nu toți copiii frecventează școala, iar dintre cei care o fac, nu toți beneficiază de oportunități egale pentru a-și valorifica potențialul la maximum. Aceste inegalități afectează, în mod special, copiii cu cerințe educaționale speciale (CES), fie că este vorba despre dizabilități, dificultăți de învățare sau afecțiuni medicale.

Strategiile de învățare incluzivă prețuiesc fiecare elev și permit profesorilor să înțeleagă complexitatea și diversitatea soluțiilor didactice, promovând o imagine pozitivă asupra fiecărui copil și a propriei sale dezvoltări. Unul dintre drepturile fundamentale ale copiilor este acela de a fi sprijiniți în valorificarea la maximum a propriilor capacități, aspect ce reprezintă un criteriu al șanselor educaționale egale. Aceasta se poate realiza prin diferențierea procesului educațional, nu prin izolare sau segregare. În acest context, cerințele educaționale speciale presupun asigurarea unui sprijin adecvat pentru depășirea dificultăților cu care se confruntă copiii și pentru integrarea acestora în procesul de adaptare socială.

Prof.înv.primar, Voicu Anișoara

Rolul metodelor active în procesul de predare-învățare la ciclul primar

Zanfir Cătălina Andreea

Procesul de predare-învățare reprezintă fundamentul întregii activități școlare din ciclul primar, iar metodele didactice utilizate joacă un rol esențial în formarea competențelor elevilor. În ultimii ani, accentul a fost mutat de la predarea centrată pe profesor la predarea centrată pe elev, ceea ce presupune utilizarea unor metode active, participative, care stimulează implicarea copiilor în procesul de învățare. La nivelul ciclului primar, aceste metode sunt extrem de valoroase, deoarece răspund nevoilor specifice vârstei: curiozitate crescută, dorință de explorare, ritm diferit de învățare și necesitatea interacțiunii sociale.

Metodele active au avantajul de a transforma elevul dintr-un simplu receptor al informației într-un participant activ, capabil să descopere, să analizeze și să creeze. De exemplu, metoda **învățării prin descoperire** îi permite copilului să ajungă singur la concluzii, prin experimentare, manipulare sau observare. Această metodă dezvoltă gândirea critică și logico-matematică, abilități esențiale în etapa primară.

Un alt instrument valoros este **învățarea prin joc**, specifică vârstei școlare mici. Jocurile didactice creează un mediu relaxat, motivant, în care elevii învață fără să resimtă presiunea unei activități formale. De la jocuri matematice și lingvistice, până la activități de tip „vânătoare de comori” sau jocuri de rol, acestea contribuie la formarea competențelor sociale, emoționale și cognitive. Prin joc, elevii își dezvoltă capacitatea de cooperare, comunicare și autocontrol, elemente esențiale în procesul educațional.

Învățarea în grup este o altă metodă eficientă, deoarece facilitează colaborarea și învățarea socială. Lucrând în echipe mici, elevii au ocazia să își împărtășească ideile, să asculte perspective diferite și să își dezvolte responsabilitatea față de sarcina asumată. Profesorul devine facilitator, ghidând elevii și intervenind doar atunci când este necesar.

Metodele interactive, precum brainstormingul, cubul, diagrama Venn sau harta conceptuală, facilitează dezvoltarea limbajului oral, a capacității de argumentare și de organizare a informațiilor. Aceste metode sunt ușor de adaptat oricărui conținut, de la comunicare în limba română la matematică, științe sau educație civică.

Un aspect important îl reprezintă adaptarea metodelor la particularitățile elevilor. Unii copii reacționează mai bine la activități vizuale, alții la cele auditive sau practice. De aceea, un profesor eficient la ciclul primar este cel care combină metodele tradiționale cu cele moderne, menținând un echilibru între structură și creativitate.

Prin implementarea metodelor active, procesul de predare-învățare devine mai eficient, iar elevii își formează competențe solide, transversale: autonomia, creativitatea, colaborarea și gândirea critică. O educație orientată spre elev, nu doar spre conținut, pregătește copilul pentru viață și pentru etapele ulterioare ale parcursului școlar.

Fișă de lucru**Zidaru Ștefana Florentina**

Școala Gimnazială Ștefan cel Mare

1. Scribe câteva enunțuri în care să prezinți viața și opera poetului Mihai Eminescu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Alege poetul de care te simți mai apropiat, apoi argumentează.

3. Scribe o strofă din poezia prezentată în clasă. Subliniază cu o linie subiectele și cu două linii predicatele.

Model

O, ramai, ramai cu mine,

Te iubesc atat de mult!

Ale tale doruri toate

Numai eu stiu sa le-ascult;.

Autorii lucrărilor declară și garantează că materialele transmise sunt originale și își asumă în mod exclusiv întreaga responsabilitate pentru conținutul acestora. Orice utilizare de texte, imagini sau alte materiale preluate din surse externe este realizată pe propria răspundere a autorilor, cu respectarea legislației privind drepturile de autor și cu obținerea prealabilă a tuturor acordurilor necesare din partea titularilor de drepturi.

Autorii confirmă că lucrările nu încalcă drepturile de proprietate intelectuală ale terților, nu conțin materiale preluate ilegal sau din surse neautorizate și nu contravin unor obligații contractuale sau înțelegeri anterioare privind publicarea.

Editorul / Editura nu își asumă nicio responsabilitate pentru conținutul lucrărilor publicate, inclusiv, dar fără a se limita la, situațiile de plagiat, utilizarea neautorizată a imaginilor sau a altor materiale protejate, ori orice alte încălcări ale drepturilor terților.

În cazul în care conținutul lucrării generează litigii, reclamații, acțiuni civile sau penale ori prejudicii de orice natură, întreaga răspundere revine exclusiv autorului, acesta obligându-se să despăgubească integral orice prejudiciu produs și să exonereze Editura de orice consecințe juridice sau financiare.

Autorii au obligația de a declara și de a indica în mod corespunzător toate sursele utilizate, inclusiv pentru materiale textuale și ilustrative, precum și de a furniza, la cerere, dovezi privind dreptul de utilizare a acestora.